

Już dziś specjalny dodatek **ŚWIĄTECZNE GWIAZDECZKI**

● A w nim wielki album pełny dziecięcych uśmiechów z naszego regionu

DZIENNIK ZACHODNI

Czwartek
23.11.2023

www.dziennikzachodni.pl

Nr 272 (23 818)
Cena 4,50 zł (w tym 8% VAT)

Szkoła Podstawowa nr 1 w Porębie ma 100 lat! Złota Odznaka Honorowa za zasługi dla województwa str. 5

FOT. LUCYNA NENOW

In vitro z budżetu państwa? Sejmowa debata w sprawie obywatelskiego projektu str. 7

Wojna w Izraelu. Chwilowe zawieszenie broni i wolność dla zakładników str. 8

FOT. AFP/EAST NEWS

SPORT

Górniki Zabrze bliżej zmiany właściciela, ale procedury muszą trochę potrwać str. 16

FOT. PAVEŁ KURCZONIEK

ZDROWIE SZPITALA WPROWADZAJĄ OGRANICZENIA. BĄDŹMY CZUJNI

Koronawirus sobie o nas przypomniał

Julia Muc, M. Nowacka-Goik
Śląskie

Do wczoraj w woj. śląskim odnotowano 135 nowych zakażeń COVID-19 i 52 ponowne zakażenia. Testów na koronawirusa wykonano 424. Dziennie statystyki dla całego kraju to 1364 nowe zakażenia i 570 ponownych. Jedna osoba zmarła.

ISTOCKPHOTO

Bez paniki, ale czujność trzeba zachować – właśnie teraz. Wzrasta liczba zachorowań na koronawirusa. I chociaż statystyki na razie nie przerażają, warto wiedzieć, że chorych może być znacznie więcej. Tylko się nie testują. Według danych najwięcej testów diagnostycznych wykonuje się na terenie województwa mazowieckiego, natomiast największą liczbę zachorowań odnotowano kolejno w województwach: mazowieckim, podlaskim i śląskim. Warto wiedzieć, że od 6 grudnia będzie dostępna szczepionka zaktualizowana dla podwariantu XBB.1.5 do podania jako kolejna dawka przypominająca szczepienia przeciw COVID-19. Dostępna będzie szczepionka białkowa pojednostatkowa Nuvaxovid (Novavax) zaktualizowana do obecnie dominującego podwariantu.

– Prawdą jest, że w ostatnich tygodniach zaczynamy obserwować wzrost liczby chorych na koronawirusa, najwięcej w województwie mazowieckim, ale i w śląskim również – mówi Karolina Sieroń, profesor dr hab. n. med., szefowa oddziału chorób wewnętrznych w jednym z katowickich szpitali. – Obecnie to ok. 2 tysięcy zachorowań. Dotyczą one przede wszystkim osób, które się nie szczepiły lub miały niepełne szczepienia, personelu medycznego oraz osób o obniżonej odporności. Co do kwestii testowania, to oczywiście lekarz pierwszego kontaktu ma możliwość skierowania pacjenta

na test pod kątem COVID-19, aczkolwiek to indywidualna decyzja lekarza. Nie ma natomiast ogólnego obowiązku. Pacjent ma też możliwość sam zgłosić się na test – dodaje. Ona sama w okresie pandemii ciężko chorowała z powodu koronawirusa, kierowała też oddziałem covidowym.

Jak wynika z raportu Ministerstwa Zdrowia, za okres od 1 do 30 października br. na terenie woj. śląskiego odnotowano 1774 przypadki COVID-19, w tym 66 przypadków hospitalizowanych. W analogicznym okresie w roku 2022 było 5790 zachorowań, w tym 252 przypadki hospitalizowane. Liczba jest więc mniejsza, ale i tak coraz częściej pojawiają się głosy o przywróceniu nakazu noszenia maseczek w placówkach ochrony zdrowia. Część szpitali już wprowadza swoje ograniczenia. Osoby odwiedzające pacjentów Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu muszą mieć maseczki. W szpitalu miejskim w Rudzie Śląskiej ograniczono liczbę odwiedzających i czas odwiedzin. Czasowo wstrzymano tutaj odwiedziny na Oddziale Chorób Wewnętrznych. Także w WSS nr 3 w Rybniku odwiedzający muszą przestrzegać pewnych zasad. – Coraz więcej szpitali i przychodni wraca do maseczek, ja sama przyjmuję pacjentów, mając założoną maskę. Od kilku dni zaobserwowałam też powrót do tej ochrony wśród przechodniów na ulicach, chociaż nie jest to jakaś

duża liczba. Moim zdaniem jednak to dobry wybór w okresie, kiedy ogólnie borykamy się z różnymi infekcjami. Zakładamy więc maseczki w przychodniach, ale także jadąc np. windą. Za dwa tygodnie, 6 grudnia, według rządowych zapowiedzi, powinna być już dostępna (zaktualizowana – przyp. red.) szczepionka przeciw COVID-19. Warto z niej skorzystać, szczególnie w przypadku jeśli jest się seniorem, osobą o obniżonej odporności lub pracuje w ochronie zdrowia. Także jeśli nie przyjęto się pełnych dawek, tylko np. jedną lub dwie – mówi profesor Sieroń.

Chorują też dzieci, zwłaszcza w grupie wiekowej 0-4 lata. – Pacjenci z COVID-19 w Górnos Śląskim Centrum Zdrowia Dziecka pojawiają się, ale to nie są duże liczby. W ostatnich dniach hospitalizowanych w GCZD jest średnio kilku takich pacjentów. To z reguły dzieci w poważniejszym stanie, u których istnieją choroby towarzyszące lub noworodki, które ze względu na wiek wymagają pozostania w szpitalu. Dzieci w lepszym stanie odsyłane są do domu i tam wracają do zdrowia – mówi Wojciech Gumułka, rzecznik prasowy Górnos Śląskiego Centrum Zdrowia Dziecka. Nadal najskuteczniejszą bronią w walce z koronawirusem są szczepionki. – Szczepienia są dostępne w grupie wiekowej od 6. miesiąca życia. Dodatkowo szczepienia są refundowane albo całkowicie, albo częściowo – w zależności od grupy wiekowej i chorób. Dostępność szczepień jest cały czas, niestety, pacjenci są nie do końca o tym przekonani. Procentowość szczepień np. przeciw grypie obraca się rokrocznie ok. 5-8 proc. w zależności od regionu. Chcielibyśmy, aby szczepień było o wiele więcej – mówi Tomasz Bojkowski, kierownik Oddziału Epidemiologii Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach.

Zabrze dostanie 38,5 mln złotych dotacji z GZM

Uchwała zapadła wczoraj podczas sesji Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Adam Neumann, prezydent Gliwic, został nowym wiceprzewodniczącym GZM str. 3

Nr ISSN 2353-6195

Nr indeksu 350-079

Belg Apartamenty w miejscu słynnych delikatesów w Katowicach str. 2

Jutro w naszej gazecie PULS

● Jak Unia Europejska (nie) radzi sobie z problemem migracji ● Adwent, czyli czas oczekiwania i refleksji, który obfituje w zwyczaje i symbole

Zamów prenumeratę

Dziennik Zachodni ☎ 32 555 02 05
bok.prenumerata@polskapress.pl
prenumerata.dziennikzachodni.pl

Wśród eksponatów można zobaczyć m.in. drewniane obrotowe krzesło do fotografii sygnalitycznej

Historia kryminalistyki w gliwickiej komendzie

Jakub Grölich, A. Wielgosz
Gliwice

Kierownik gliwickiego pionu techniki kryminalistycznej, Dariusz Sikora, postanowił stworzyć w komendzie kącik historyczny, gdzie można poznać historię rozwoju metod śledczych.

Aspirant sztabowy Dariusz Sikora kieruje komórką techniki kryminalistycznej w gliwickim garnizonie, na którą obecnie składa się 12 policjantów. Poza kryminalistyką specjalizują się również w medycynie sądowej, chemii, fizyce, informatyce, fotografii i elektronice. Do swojej pracy podchodzi z ogromną pasją. Teraz chce się swoją wiedzą podzielić w nietypowy sposób, tworząc w Komendzie Miejskiej Policji w Gliwicach kącik historyczny. Dzięki temu, zarówno młodzi funkcjonariusze, jak i uczniowie szkół mundu-

rowych, będą mogli bliżej i w atrakcyjny sposób poznać historię kryminalistyki. Także inne chętne osoby, które chciałyby zobaczyć to miejsce, po uprzednim uzgodnieniu, mogą zobaczyć eksponaty. Na wystawie prezentowany jest m.in. starszy sprzęt fotograficzny, wyposażenie ciemni, kamerę VHS oraz walizki kryminalistyczne. Ciekawym eksponatem jest drewniane obrotowe krzesło do fotografii sygnalitycznej, które może niektórym przypominać... krzesło elektryczne. Postęp technologiczny ma wpływ na wszystkie dziedziny życia. Kryminalistyka nie jest wyjątkiem. Niegdyś analizę linii papilarnych wykonywano ręcznie. Obecnie to skanery odcisków palców i systemy biometryczne umożliwiają precyzyjne oraz szybkie porównywanie. Pomimo automatyzacji procesu, daktyloskopia pozostaje jednak kluczową cechą identyfikacji. ©

Śląski Festiwal Nauki przed nami

7. edycja Śląskiego Festiwalu Nauki rozpocznie się 9 grudnia i potrwa do 11 grudnia. Festiwal będzie trwał aż 3 dni. Najważniejsze śląskie uczelnie będą prezentować swoje osiągnięcia.

Śląski Festiwal Nauki jest jednym z największych tego typu wydarzeń w Polsce. Organizatorzy wskazują, że w zeszłym roku przyszło na niego około 50 tysięcy osób. To tylko jeden z powodów, dlaczego festiwal rozłożono na trzy dni. Także sami uczestnicy prosili o to, by wydarzenie trwało dłużej. Zmieniono także przestrzeń festiwalową i stworzono Rynek Nauki - miejsce, gdzie będą skupione sceny festiwalu. - W samych warsztatach weźmie udział kilka tysięcy osób, które się zapisały. My się wyprzedajemy, jak dobry koncert rockowy. Dzisiaj (21.11 - przyp.

FOT. M. BUGAŁA-ASTASZOW

red.) uruchamiamy rejestrację na bardzo ciekawy pokaz Physics&Laser Show. Przygotowali go nasi szwedzcy przyjaciele z uniwersytetu w Lund. Pokaz zjawisk fizycznych jest bardzo interaktywny i bardzo mocno angażujący publiczność - opowiada Radosław Aksamit, rzecznik prasowy Śląskiego Festiwalu Nauki. W tym roku festiwal potrwa

od soboty 9 grudnia do poniedziałku 11 grudnia (ostatni dzień jest przeznaczony głównie dla szkół) w pomieszczeniach Międzynarodowego Centrum Kongresowego w Katowicach. Stanowiska pokazowe będą mieścić się na sali o powierzchni 8 tys. metrów kwadratowych. Tegoroczna edycja ma być wyjątkowa także dlatego, że miasto Katowice ma

otrzymać tytuł Europejskiego Miasta Nauki 2024.

- Każdy na Śląskim Festiwalu Nauki jest mile widziany. Nie trzeba się nigdzie rejestrować - oczywiście poza tymi wydarzeniami, nie tyle zamkniętymi co ograniczonymi, bo czasem odbywają się w salach audytorijnych. W przypadku eksperymentów ta liczba osób musi być także ograniczona, ale zasadnicza część festiwalu jest otwarta - mówi prof. Ryszard Koziołek rektor Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W czasie jednego z pokazów zobaczymy, jak wytwarza się paliwo wodorowe - co więcej, sami będziemy mogli w tym procesie uczestniczyć. Zaprezentowany zostanie symulator pacjenta, który pomaga w nauce studentom kierunków medycznych. Poznamy dress cody przeszłości, i tajemnice starego pisma. **Mateusz Czajka**

Był dom handlowy Belg, a teraz będzie osiedle

Marcin Śliwa
Katowice

W miejscu słynnego domu handlowego Belg powstanie osiedle, które wybuduje firma Resi Capital S.A., należąca do Grupy Cavatina. Prace budowlane mają rozpocząć się w grudniu tego roku.

W ramach osiedla Belg Apartamenty powstanie 237 nowych mieszkań o metrażach w przedziale 25 - 80 mkw. Inwestycja realizowana jest przy ul. Przemys-

łowej 3 w sąsiedztwie skweru Richarda Holtzego, w miejscu dawnego domu handlowego Belg. W październiku wyprowadzili się stąd ostatni najemcy, a pod koniec miesiąca rozpoczęła się rozbórka kultowego obiektu. W grudniu rozpoczną się tu już prace budowlane, a ich zakończenie zostało zaplanowane na pierwszy kwartał 2025 roku. Inwestor, którym jest firma Resi Capital należąca do Grupy Cavatina, rozpoczął już sprzedaż mieszkań. Belg Apartamenty to kameralne, czterokondygnacyjne osiedle z częściami wspólnymi dla lokatorów. Do dyspozycji przyszłych mieszkańców zostaną oddane punkty usługowo-handlowe, tereny zielone, patio, a także przydomowe ogródki oraz podziemny garaż z 205 miejscami parkingowymi. Wyróżnikiem Belg Apartamenty mają być otulone kaskadą zieleni schody prowadzące na teren osiedla. - Widzimy ogromny potencjał rozwoju rynku nieruchomości w Katowicach. Miasto nieustannie się zmienia, staje się coraz bardziej atrakcyjne zarówno dla biznesu,

cyjne osiedle z częściami wspólnymi dla lokatorów. Do dyspozycji przyszłych mieszkańców zostaną oddane punkty usługowo-handlowe, tereny zielone, patio, a także przydomowe ogródki oraz podziemny garaż z 205 miejscami parkingowymi. Wyróżnikiem Belg Apartamenty mają być otulone kaskadą zieleni schody prowadzące na teren osiedla. - Widzimy ogromny potencjał rozwoju rynku nieruchomości w Katowicach. Miasto nieustannie się zmienia, staje się coraz bardziej atrakcyjne zarówno dla biznesu,

jak i mieszkańców. Z tego powodu podjęliśmy decyzję o zlokalizowaniu w nim kolejnej realizacji mieszkaniowej, która z pewnością spełni wieloaspektowe oczekiwania naszych klientów, będąc przyjaznym i komfortowym miejscem do życia. Jednym z wyróżników inwestycji Belg Apartamenty jest również fakt, iż pomimo lokalizacji w centrum Katowic, zaoferuje ona wytchnienie od miejskiego zgiełku - mówi Anna Łagowska-Cioch, Head of Residential Sales & Leasing, Resi Capital S.A. ©

Pogoda w regionie

Dzisiaj

Dzień

5°C

Noc

-2°C

Barometr

1016 hPa

Wiatr

płd.-zach. 36 km/h

Biomet

neutralny

Piątek

Dzień

4°C

Noc

4°C

Sobota

Dzień

1°C

Noc

-1°C

Niedziela

Dzień

-1°C

Noc

-3°C

Uwaga: idzie zima. Odczuwamy to zwłaszcza podczas weekendu

NUMERY SANEPIDÓW

Bielsko-Biała: 504 022 816
Bytom: 605 745 817; 609 582 303; 695 025 532; Chorzów: 692 180 830; Cieszyn: 502 281 673; Częstochowa: 661 868 810; Dąbrowa Gór.: 795 513 569; Gliwice: 666 227 205; Jaworzno: 690 538 610; 512 306 935; Katowice: 660 686 917; Kłobuck: 608 655 241; Lubliniec: 604 619 629; Myszków: 603 779 492; Racibórz: 604 106 359; Ruda Śląska: 668 164 330; Rybnik: 508 450 028; 609 519 192; Sosnowiec: 500 060 599; Tychy: 512 370 717; Wodzisław Śląski: 601 499 841; Zawiercie: 607 131 032; Żywiec: 605 538 283.

KALENDARIUM

1789

W USA ustanowiono Święto Dziękczynienia, obchodzone w 4. czwartek listopada - jako pamiątka 1. dożynek mieszkańców kolonii Plymouth w 1621 r.

1905

W miejscowości Aniche w północno-wschodniej Francji otwarto jedno z najstarszych na świecie i wciąż działających kin L'Idéal Cinéma.

1933

Urodził się Krzysztof Penderecki, kompozytor, dyrygent, pedagog, jeden z najwybitniejszych współczesnych polskich twórców muzyki poważnej.

2006

Zmarł Aleksandr Litwinienko, rosyjski podpułkownik KGB i FSB, otruty w Londynie silnie radioaktywnym i toksycznym izotopem polonu 210. JJ

DYŻURNY DZ

facebook.pl/dziennikzachodni.pl
mail: a.wielgosz@dz.com.pl

Dzisiaj od godz. 7 do 14 jestem reporterką dyżurną. Będę się starała odpowiadać na wszystkie interesujące Państwa kwestie.

Aleksandra Wielgosz
502 499 247

nasz REGION

WSA postanowi, co z terenami po Ośrodku Postępu Technicznego

Marcin Śliwa
Gliwice, Chorzów

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach dzisiaj ma wydać wyrok dla przyszłości terenów po dawnym Ośrodku Postępu Technicznego w otulinie Parku Śląskiego w Chorzowie.

W marcu Rada Miasta Chorzów, mimo protestów, zezwoliła na zabudowę mieszkaniową tego terenu, jednak wojewoda śląski uchylił tę uchwałę, wstrzymując tym samym działania dewelopera. Powodem było naruszenie przepisów specustawy mieszkaniowej, a dokładniej brak uzgodnienia inwestycji z zarządcą drogi publicznej, czyli MZUiM w Katowicach odpowiadającym za ul. Bytkowską. Miasto zaskarżyło

rozstrzygnięcie nadzorcze wojewody, a spór rozstrzygnie WSA. Aktywiści z całego Śląska łączą siły i zapowiadają swoją obecność pod gliwickim sądem w dniu ogłoszenia wyroku. Przypomnijmy: chodzi o teren po dawnym Ośrodku Postępu Technicznego, który przez ponad 30 lat był integralną częścią ówczesnego WPKiW. Po licznych perturbacjach i przeobrażeniach miasto Chorzów niedługo po tym, jak otrzymało ten teren od Skarbu Państwa, przekazało go deweloperom Green Park Silesia i Atal. Atal zamierza tam wybudować trzy budynki do 9 kondygnacji, w których ma być 950 mieszkań. Aktywiści przekonują, że to dopiero początek zabudowy, a łącznie nowe osiedla w niedalekiej perspektywie mogą być trzy razy większe.

Aktywiści są przeciwni zabudowie dawnych terenów OTP, mieszczących się w otulinie Parku Śląskiego

KRYMINALNE

Mieszkaniec Śląska chciał umówić się z 14-latką. Policjanci z Kędzierzyna-Koźla zatrzymali 58-letniego mieszkańca woj. śląskiego podejrzanego o składanie propozycji seksualnych małoletniej. Wcześniej dostali zgłoszenie, że mieszkaniec pow. opolskiego, przedstawiając się jako 14-latka, nawiązał w Internecie kontakt z dorosłym mężczyzną. Podejrzanemu 58-latkowi napisał do niego, chcąc umówić z „nastolatką”. Grozi mu do 2 lat więzienia. **BŻ**

FOT. POLICJA OPOLSKA

RUDA ŚLĄSKA

Trwa remont pętli tramwajowej w Rudzie Śląskiej-Chebziu. Według pierwotnych założeń modernizacją miały zostać objęte jedynie rozjazdy, ale ostatecznie pętla zostanie wyremontowana w całości. Finał pod koniec lutego 2024 r.

Zabrze dostanie 38,5 mln zł dotacji z GZM

Mateusz Czajka
Śląskie

Wczoraj na sesji GZM uchwalono przekazanie dotacji w wysokości 38,5 mln zł dla Zabrze. Wybrano też nowego wiceprzewodniczącego metropolii - został nim prezydent Gliwic Adam Neumann.

Zgromadzenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii zatwierdziło wczoraj dotację dla Zabrze w wysokości 38 i pół miliona złotych. Pozwoli ona sfinansować inwestycje w mieście, które już są ukończone lub te, które dobiegają końca.

— Inwestycja polega na kompleksowej poprawie infrastruktury miejskiej i komunikacyjnej na terenie Zabrze, co wpłynie na poprawę jakości życia i funkcjonowania mieszkańców w ramach rdzenia Metropolii. Istotą projektu jest kompleksowe ujęcie inicjatyw podejmowanych na rzecz zrównoważonego rozwoju, poprawy jakości i bezpieczeństwa życia oraz zmniejszenia obciążeń środowiskowych w obszarze tak silnie zurbanizowanym jak GZM. Projekt jest elementem większej rozpoczętej inwestycji - informuje GZM.

Pieniądze, które przekazano miastu, związane są przede wszystkim z: budową dwóch centrów przesiadkowych na terenie Zabrze, przebudową obiektów inżynierskich, takich jak wiadukt w ciągu ulicy Roosevelta nad torami PKP (etap I i II)

FOT. MATERIAŁY GZM

Nowym wiceprzewodniczącym GZM jest teraz prezydent Gliwic Adam Neumann

oraz budowa drogi wraz z odwodnieniem i oświetleniem ulicznym w ciągu ul. Obrońców Westerplatte w Zabrze, wsparciem Szpitala Miejskiego w Zabrze w celu utworzenia Szpitalnego Oddziału Ratunkowego wraz z lądowiskiem przyszpitalnym i rozbudową Stadionu Miejskiego.

Ponadto pieniądze przekazano na „modernizację i ulepszenie poszczególnych elementów infrastruktury z różnych

dziedzin, obejmujących m.in. udostępnianie i rozwój dziedzictwa poprzemysłowego, tworzenie infrastruktury pomocy społecznej, infrastrukturę oświatową oraz gospodarkę komunalną”.

W związku z wakatem na fotelu wiceprzewodniczącego Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii głosowano nad wyborem nowej osoby na to stanowisko. Poprzednio piastował je były prezydent Tychów Andrzej Dziuba, który w październikowych wyborach dostał się do parlamentu. Jedynym zgłoszonym kandydatem był prezydent Gliwic Adam Neumann. W tajnym głosowaniu poparli go wszyscy przedstawiciele miast, obecni w sali posiedzeń. ©P

Dotychczasowy wiceprzewodniczący GZM Andrzej Dziuba dostał się do parlamentu. Musiał więc zrezygnować ze stanowiska

Panewnicki las przetnie 6-pasmówka? Jest protest

Marcin Śliwa
Katowice

Panewnicki las przetnie sześciopasmowa droga szeroka na 40 m? Inwestycji nie chcą mieszkańcy Ligoty i Panewnik. Dzisiaj na sesji radni będą głosować nad uchwaleniem MPZP dla tego terenu.

Radni będą głosować m.in. nad uchwałą w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ul. Panewnickiej. W MPZP zabezpieczono teren na budowę nowej drogi. Chodzi o alternatywne połączenie dla ul. Owsianej, które miałoby bieć równolegle, w dużej mierze przez tereny leśne i dalej wzdłuż rzeki Ślepiotki. Połączenie miało się kończyć w rejonie ulic Panewnickiej, Bałtyckiej i Gościnniej. Drogi, która podzieli las, nie chcą mieszkańcy, a swój sprzeciw wyrazili w petycji. - Miasto Katowice planuje zniszczenie zielonych płuc Katowic, lasu panewnickiego, w rejonie Owsiana-Gościnną w celu zbudowania drogi mierzącej ok. 40 metrów szerokości (6 pasów ruchu) i jest kompletnie głuche na sprzeciw i podpisy setki mieszkańców, uwagi Rady Dzielnic nr 6 Ligota-Panewniki i lokalnego nadleśnictwa - przekonują mieszkańcy w petycji. Ich zdaniem, inwestycja przyczyni się do parcelacji lasu, a Ligota i Panewniki staną się kolejną „strefą hałasu”. Do sprawy wrócimy.

Wstrząs w KWK Mysłowice-Wesoła

Bartosz Żołnierczyk
Mysłowice

W nocy z wtorku na środę, doszło do niebezpiecznego wstrząsu wysokoenergetycznego w kopalni Mysłowice-Wesoła. Dwóch górników zostało poszkodowanych.

Do wstrząsu doszło około godziny 23.30. W jego trakcie, w rejonie ściany pracowało 18 górników. Zostali wycofani z miejsca zagrożenia. Dwóch pracowników musiało

być przetransportowanych do szpitala. Jeden z nich doznał stłuczeń, a drugi także obrażeń głowy. - W wyniku wstrząsu w pokładzie 510 ściany 02AW o sile 3x10⁵ J w rejonie ściany wycofano 18 pracowników. Po wycofaniu okazało się, że pomocy lekarskiej potrzebuje dwóch górników. Zostali oni przewiezieni do szpitala w Katowicach, gdzie przeszli badania lekarskie - mówi Tomasz Głogowski, rzecznik prasowy PGG. Na szczęście stan górników jest dobry. - Stan obydwu po-

szkodowanych jest dobry. Pierwszy z górników, który doznał stłuczeń i przeszedł badania lekarskie, został już zwolniony do domu. Natomiast drugi, który oprócz stłuczeń doznał również urazu głowy, pozostaje wciąż na obserwacji i dalszych badaniach lekarskich - dodał rzecznik PGG.

Rejon ściany, w którym doszło do wstrząsu, został wyłączony z eksploatacji i zabezpieczony do czasu przeprowadzenia oględzin. ©P

Z narażeniem życia ratowali seniora

Barbara Romańczuk
Świętochłowice

Szybka i interwencja dzielnicowych ocaliła życia 90-letniego mężczyzny. Policjanci, po otrzymaniu zgłoszenia o zaginięciu chorującego na demencję seniora, zauważyli go na dachu budynku.

Dzielnicowi ze świętochłowickiej komendy otrzymali zgłoszenie o zaginięciu 90-letniego mieszkańca Świętochłowic, który, według informacji przekazanych przez ro-

dzinę, cierpiał na demencję. Po dotarciu pod podany adres funkcjonariusze zauważyli stojącego na dachu budynku człowieka.

- Funkcjonariusze natychmiast wbiegli na górę, gdzie w stronę krawędzi budynku kierował się niczego nieświadomy mężczyzna. Gdy prze-wrócił się, dzielnicowi złapali go w ostatnim momencie i wsiadając na krawędź dachu, utrzymywali go do czasu przyjazdu straży pożarnej - relacjonuje policja. Po całym zdarzeniu mężczyzna nie był w stanie

wyjaśnić, jak znalazł się na dachu ani nawet, gdzie się teraz znajduje. Dzięki błyskawicznej reakcji starszego aspiranta Rafała Gabrysia i sierżanta sztabowego Macieja Wardasa, udało się uniknąć tragedii. Ratując mężczyznę przed upadkiem z wysokości, sami podjęli ryzyko narażenia własnego życia i zdrowia.

Rodzina seniora napisała do komendanta świętochłowickiej policji, dziękując za poświęcenie w ratowaniu życia ich bliskiego. ©P

W Rybniku stanęła już choinka

Robert Lewandowski
Rybnik

Na rynku w Rybniku pojawiła się długo wyczekiwana choinka, która będzie głównym elementem dekoracyjnym podczas zbliżającego się Jarmarku Bożonarodzeniowego.

To około 20-letnia daglezja zielona, o wysokości 10 metrów. Tak jak w poprzednich latach, choinka została podarowana miastu przez jednego z mieszkańców Rybnika. Tym razem drzewko przyjechało do śródmieścia z dzielnicy Stodoły, a dokładnie z ulicy Cisowej. - Teraz jeszcze tylko dekoracje i rynek gotowy na święta - zapowiadają rybniczcy urzędnicy.

Tegoroczna choinka będzie ustrójona w stylu amerykańskim, w kolorach zielonym i czerwonym. Oprócz bombek choinkę upiększają będą charakterystyczne laski, kokardy oraz szyszki - zapowiada Hanna Wieczorek, kierownik Działu Terenów Zieleni rybnickiego Zarządu Zieleni Miejskiej.

W pełnej krasie choinka zaprezentuje się już w sobotę, 25 listopada, kiedy na rynku ruszy Jarmark Bożonarodzeniowy. Z kolei uroczyste zapalenie światełek na choince zaplanowano na 6 grudnia.

Z okazji otwarcia jarmarku zaplanowanych zostało wiele atrakcji, w tym między innymi: pokaz iluzji, występ Formacji Chatelet i Marcina

FOT. W. ZIELIŃSKA

Dańca oraz zabawę andrzejkową z dj-em. Odwiedzającym będą towarzyszyć zapachy unoszące się ze świątecznych kramów. Będzie także diabelski młyn.

- Tradycyjne stragany z ozdobami świątecznymi, rękodziełem, słodyczami i dekoracjami, rozświetlona karuzela wenecka, wspólne kolędowanie, koncerty, warsztaty tematyczne, rodzinna gra miejska, „diabelski młyn”, z którego będzie można podziwiać centrum miasta - to tylko niektóre z atrakcji przygotowanych w ramach tradycyjnego Jarmarku Bożonarodzeniowego, który w tym roku potrwa do 23 grudnia. Ponadto, w każdy z jarmarkowych weekendów, zaplanowano inne świąteczne propozycje. Będzie się działo! - zapowiada Piotr Kuczer, prezydent Rybnika. ©

Nowoczesne aparaty to większe bezpieczeństwo

FOT. POWIAT WODZISŁAWSKI

Nowoczesne aparaty oddechowe zapewniają bezpieczeństwo i funkcjonalność dla strażaków podczas akcji ratowniczo-gaśniczych

oprac. Robert Lewandowski
Wodzisław Śląski

Osiem nowoczesnych aparatów oddechowych wyposażonych w moduły do komunikacji trafiło do Powiatowego Magazynu Zarządzania Kryzysowego w Wodzisławiu Śląskim.

Starostwo Powiatowe zakupiło kolejny specjalistyczny sprzęt na potrzeby Powiatowego Magazynu Zarządzania Kryzysowego. To osiem nowoczesnych apar-

tów oddechowych wyposażonych w moduły do komunikacji. Ze sprzętu będą korzystać strażacy KP PSP w Wodzisławiu Śląskim - Jednostek Ratowniczo-Gaśniczych w Wodzisławiu Śląskim i Rydułtowach.

Nowoczesne aparaty oddechowe zapewniają bezpieczeństwo i funkcjonalność dla strażaków podczas akcji ratowniczo-gaśniczych.

- Zakupiony przez starostwo powiatowe sprzęt posłuży do zabezpieczenia strażaków pracujących w strefach niebez-

piecznych, w których występują zadymienie bądź toksyczne substancje chemiczne. Co najważniejsze, urządzenia są wyposażone w dodatkowe moduły komunikacyjne, które umożliwiają strażakom szybką wymianę informacji oraz łączność z centrum dowodzenia podczas akcji ratowniczych czy sytuacji kryzysowych - informuje starostwo.

Łączny koszt urządzeń wyniósł 84 140,76 zł i został w całości sfinansowany z budżetu powiatu wodzisławskiego. ©

Pitbulle zaatakowały kozę

Ireneusz Stajer
Rybnik

Dwa pitbulle uciekły właścicielowi i zaatakowały w Rybniku-Niewiadomiu na ulicy Zamenhofs kozę. Na szczęście koza uszła z życiem. Właściciel psów został ukarany mandatem.

- Dwa pitbulle uciekły właścicielowi. Biegały po ulicy Zamenhofs. Według zgłoszenia miały zagryźć kozę. Interwenujący na miejscu mundurowi ustalili jednak, że psy ugryzły kozę, ale nie zagryzły - mówi sierżant sztabowy Szymon Muras z Komendy Miejskiej Policji w Rybniku.

Jak dodaje, na Zamenhofs w Niewiadomiu pojawił się właściciel pitbuli, mieszkaniec powiatu wodzisławskiego. Mężczyzna został ukarany mandatem. Nie upilnował bowiem swoich zwierząt.

Policjanci nałożyli mandat zgodnie z artykułem 77 kodeksu wykroczeń, który brzmi: „Kto nie zachowuje zwykłych lub nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia, podlega karze ograniczenia wolności, grzywny do 1000 złotych albo karze nagany”.

Na szczęście, psy były szczepione przeciw wściekliznie. - Właściciel miał przy sobie wszystkie niezbędne dokumenty związane z psami - poinformował sierżant sztabowy Szymon Muras. ©

REKLAMA

0010947201

SUKCES VI MAŁOPOLSKIEGO KONGRESU SREBRNEJ GOSPODARKI

Kolejna, już szósta edycja Małopolskiego Kongresu Srebrnej Gospodarki okazała się dużym sukcesem. W gmachu Kina Kijów zgromadziło się łącznie ok. 700 seniorów.

W trakcie wydarzenia dyskutowano nad problemami seniorów, tzw. „srebrnej generacji”. Motywem przewodnim podczas tegorocznej edycji była przestrzeń bezpieczna dla seniorów.

16 listopada 2023 w krakowskim Kinie Kijów odbył się VI Małopolski Kongres Srebrnej Gospodarki. W tym roku głównym tematem poruszanym w trakcie wydarzenia była bezpieczna przestrzeń - nie tylko ta fizyczna, ale też cyberprzestrzeń, w której osoby 60+ coraz częściej są obecne. Organizatorem wydarzenia był Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego. Patronami medialnymi kongresu byli: Głos Seniora, Radio Kraków i Gazeta Krakowska i Urząd Komunikacji Elektronicznej, a także Szpital MSWiA w Krakowie.

Podczas Kongresu poruszono wiele ważnych tematów związanych z dostępnością architektoniczną i planowaniem bezpiecznych przestrzeni dla osób 60+.

Wydarzenie otworzyli Wicemarszałek Województwa Małopolskiego - Łukasz Smółka, oraz Przewodnicząca Komisji Polityki Prorodzinnej i Społecznej Sejmiku Małopolskiego - Marta Mordarska.

„Bardzo się cieszę, że ten Kongres zorganizowano w szerszej formule. Ważne dla nas jest to, że kiedy rozmawiamy o seniorach, to chcemy, żeby brali aktywny udział w tych dyskusjach i wskazywali na swoje potrzeby” - mówił w trakcie otwarcia Wicemarszałek Łukasz Smółka.

„Należy mówić publicznie o sprawach istotnych dla seniorów w Małopolsce, właśnie razem z ze starszym pokoleniem, aby mogli przekazy-

wać te informacje do swoich środowisk” - powiedziała w swoim wystąpieniu Marta Mordarska.

Otwierający wykład wygłosił dr n. med. Krzysztof Czarnobilski, który podkreślił powagę zagrożeń płynących z problemu nadużywania leków wśród polskich seniorów. Jedną z metod przeciwdziałania tej sytuacji jest kampania Żywy Leki Bezpiecznie oraz opracowany przez ekspertów geriatrii Dziennik Lekowy, w którym seniorzy (ale nie tylko) będą mogli zapisywać przyjmowane leki, by przy konsultacji w przejrzysty sposób przedłożyć lekarzowi zestaw przyjmowanych substancji. Wszystko w celu wyeliminowania tzw. „politerapii”. Jak przyznaje sam dr Czarnobilski, coraz rzadziej przepisuje leki, starając się promować ruch, aktywność fizyczną i społeczną wśród seniorów.

Podczas Kongresu przeprowadzono dwa panele dyskusyjne, które poruszyły bardzo ważne tematy dla seniorskiej społeczności. W pierwszym - „Dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób starszych” wystąpili eksperci z zakresu planowania przestrzeni i szeroko rozumianej dostępności: dr hab. inż. arch. prof. PK Patrycja Haupt (Politechnika Krakowska), dr inż. arch. prof. PK Jarosław Huebner (Politechnika Krakowska), Tomasz Włodarski (Małopolski Instytut Kultury), Dorota Krakowska (Centrum Usług Społecznych w Tamowie), dr inż. arch. Agnieszka Cieśla (Fundacja Mimo Wieku).

Podczas panelu rozmawiano o kwestii dostępności w przestrzeni publicznej. Zauważono, że w Polsce w tym obszarze wiele zmieniło się na lepsze, jednak wciąż pozostaje wiele do zrobienia, m.in. standaryzowanie rozwiązań przeciwdziałających ograniczeniom wynikającym z wieku, czy lepsze zarządzanie w przestrzeni np. na styku własności publicznej i prywatnej.

W drugim panelu, zatytułowanym „Senior w przestrzeni wirtualnej” wzięli udział eksperci z zakresu cyberbezpieczeństwa oraz nowych mediów: dr hab. Dorota Gierszewski (Instytut Pedagogiki, Uniwersytet Jagielloński), Podkom. Hubert Bracik (Komenda Wojewódzka Policji w Krakowie), Przemysław Mroczek (Prezes Fundacji SeniorApp), Agnieszka Osełka (Urząd Komunikacji Elektronicznej).

Ta część dyskusji miała za zadanie przede wszystkim uczyć seniorów na niebezpieczeństwa w Internecie. Na czynniki pierwsze rozebrano metody, których używają oszuści, próbując wyłudzić pieniądze

od starszych osób, m.in. telefonów z nieznanych źródeł, podejrzanymi linkami w SMS-ach, podszywanie się pod członków rodziny za pomocą sztucznej inteligencji, itp.

Seniorzy mogli skorzystać także z usług ponad dwudziestu stoisk obecnych na kongresie, oferujących m.in. darmowe badania słuchu, cukru, a także różne innowacje, które w przyszłości posłużą seniorom w ich codziennym funkcjonowaniu.

Podczas wydarzenia był także czas na nieco luźniejszą atmosferę. Wydarzenie urozmaiciły dwa pokazy modowe Stylowych Seniorów Głosu Seniora. Pierwszy prezentujący kreacje wieczorowe projektu Danuty Kuklińskiej. Drugi - promował bezpieczeństwo na drodze, w ramach akcji Stowarzyszenia MANKO-Głos Seniora „NOŚ ODBŁASKI I ŻYJ - Bezpiecznie - Stylowo - Odblaskowo” realizowanej we współpracy z Małopolską Wojewódzką Radą Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Dodatkowo, wydarzenie uświetniły występy artystyczne w wykonaniu DUO Performance w składzie: Monika Biederman-Pers oraz Piotr Karzelek, a także występ saksofonowy Magdaleny Surulo.

Bus dla seniora w Dąbrowie Górniczej od dzisiaj znowu w trasie

Piotr Sobierajski
Dąbrowa Górnicza

Od 23 listopada bus jest znowu do dyspozycji mieszkańców i mieszkańców. Usłudze przypisano nowy numer telefonu. By zamówić transport, wystarczy zadzwonić, pod numer 571 500 902.

Dąbrowski bus dla seniora to dofinansowana przez miasto usługa, dzięki której seniorzy mogą dojechać między innymi pod same drzwi przychodni na umówioną wcześniej wizytę u lekarza czy na badania.

Bus będzie kursować w dni robocze w godzinach 7.00 - 20.00. Przewóz należy zamawiać z jednodniowym wyprzedzeniem w godzinach 7.30-11.00

- Posiadacze Karty Seniora za dojazd we wskazane miejsce na terenie Dąbrowy Górniczej

zapłacą 5,85 zł. Taka sama stawka dotyczy dowozu powrotnego do domu. Natomiast stawka poza granicami Dąbrowy Górniczej to 1,1 zł za każdy kilometr - informuje miasto.

Kartę Seniora można otrzymać od ręki w Centrum Aktywności Obywatelskiej w Dąbrowie Górniczej, które mieści się przy ul. Sienkiewicza 6a.

Prawo do korzystania z busa mają wszyscy mieszkańcy, którzy ukończyli 60. rok życia. Seniorów wozi pojazd dostosowany do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym także dla osób na wózkach inwalidzkich. Przewoźnikiem świadczącym usługę na zlecenie Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej jest spółka EBM-MED oraz EBM-MED Centrum Szkoleń Specjalistycznych Edukacji i Promocji Zdrowia.

Posiadacze Karty Seniora za dojazd we wskazane miejsce na terenie Dąbrowy Górniczej zapłacą 5,85 zł

Szkoła Podstawowa nr 1 w Porębie świętuje 100 lat!

Bartosz Żołnierczyk
Powiat zawierciański

Jubileusz stał się okazją do wręczenia Szkole Złotej Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Śląskiego.

W obchodach 100-lecia Szkoły Podstawowej nr 1 w Poczesnej uczestniczyli m.in. Mirosław Mazur, przewodniczący Sejmiku Województwa Śląskiego, Ryszard Spyra, burmistrz miasta i gminy Poręba, mjr Mariusz Rodak z Wojskowego Centrum Rekrutacji w Będzinie czy rodziny dawnych kierowników szkoły. Listy gratulacyjne przysłali m.in. Jan Chrzęszcz, wicewojewoda śląski czy Urszula Bauer, śląski kurator oświaty.

Szkoła z racji imienia współpracuje z licznymi jednostkami Wojska Polskiego. Specjalny list wystosował również minister obrony narodowej, Mariusz Błaszczak.

„Gratuluje Społeczności Szkoły Podstawowej nr 1 im. Wojska Polskiego w Porębie wspaniałego Jubileuszu 100-lecia funkcjonowania. Nie ma wątpliwości, że szkoła jest miejscem, wokół którego koncentruje się życie Waszej małej ojczyzny. Cieszę się, że pielęgnujecie tradycje związane z patrolującym szkołę wojskiem polskim. Rok 2023, w którym przypada data Jubileuszu, jest czasem niepokoju oraz zmian. Wokół nas toczą się wy-

Jubileusz szkoły to także święto uczniów. Wyróżniający się zostali uhonorowani m.in. pamiątkowymi dyplomami

darzenia, o których Wy (...) będziecie uczyć się na lekcjach historii” - napisał m.in. w liście Mariusz Błaszczak.

List ministra znajdzie się m.in. w kapsule czasu, która wkrótce zostanie umieszczona w specjalnym miejscu w szkole i ma zostać otwarta ponownie za 50 lat. Wkrótce również placówka wyda bogatą monografię o historii szkoły, wzbogaconą o historię niedawnego znaleziska, jakim jest blisko 100-letni akt erekcyjny, nad którym trwają prace konserwatorskie. Zostanie opublikowany także film z najnow-

szymi odkryciami historycznymi o szkole.

Kapituła Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Śląskiego przyznała Szkole Podstawowej nr 1 w Porębie odznaczenie za wyróżniającą się działalność w obszarach: nauka i wychowanie, kultywowanie i kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich, opieka nad miejscami pamięci, podtrzymywanie i promowanie lokalnej tradycji, integracja społeczności lokalnej i współpraca z instytucjami.

- Dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do wy-

jątkowości naszego jubileuszu. Nasza szkoła to nie tylko miejsce nauki, ale przede wszystkim przestrzeń, gdzie kształtuje się przyszłość. Niech kolejne stulecie naszej szkoły będzie równie pełne sukcesów, radości i wzruszeń, jak to, które właśnie świętujemy! Otrzymaliśmy najwyższe odznaczenie, jakie Sejmik Województwa Śląskiego może przyznać instytucji bądź osobie, wręczane przez przewodniczącego, który zaszczylił nas swoją obecnością - powiedziała Agnieszka Andrzejewska, dyrektorka SP 1 w Porębie.

REKLAMA

0010958409

POKAZY GWIAZD

UDZIAŁ BEZPŁATNY

KATOWICE | HALA SPODEK

30 LISTOPADA 2023

GIMNASTYKA

DLA WSZYSTKICH

ORGANIZATOR: PZG

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ: Ministerstwo Sportu i Turystyki

PARTNERZY: KATOWICE, onet

SPONSOR TYTUŁARNY PZG: TAURON

SPONSOR STRATEGICZNY PZG: vectra

TURNIEJ GIMNASTYCZNY: 08:00 - 16:00

GIMNASTYCZNE POKAZY GWIAZD: 16:30 - 18:00

www.pzg.pl

GINASTYKA SPORTOWA KOBIET

GINASTYKA SPORTOWA MĘCZYZN

GINASTYKA ARTYSTYCZNA

SKOKI NA TRAMPOLINIE

AKROBATYKA SPORTOWA

INNE SPORTY GIMNASTYCZNE

Ruszyła budowa basenu w Olsztynie

Piotr Ciastek
Olsztyn

Częstochowska „Przemysłówka” rozpoczęła budowę krytej pływalni w Olsztynie. Basen posłuży głównie do nauki pływania najmłodszym.

Przedsięwzięcie pozwoli m.in. na rozpoczęcie nauki pływania uczniów ze szkół z terenu gminy Olsztyn oraz sąsiednich gmin. Inwestycję realizuje wyłoniona w kwietniu w przetargu firma CZ.P.B.P. „PRZEMYSŁÓWKA” SA z Częstochowy.

- W budowie tego obiektu upatrujemy ogromnej szansy na rozwój. Chcemy stworzyć miejsce, w którym będą się uczyły pływać nasze dzieci. Budowa basenu właśnie się rozpoczęła. Będzie on zlokalizowany przy szkole. Basen będzie miał 25 metrów i będzie miał 6 torów. Założenie jest takie, że od rana do godziny 14-15 będzie służył przede wszystkim naszym dzieciom. Potem będzie wykorzystywany komercyjnie przez mieszkańców i turystów - zapowiada Tomasz Kucharski, burmistrz Olsztyna.

Środki na budowę basenu pochodzą z rządowego programu „Polski Łódź” - Program Inwestycji Strategicznych - 8,1 mln zł oraz z kasy gminnej - 1,5 mln zł.

Pierwszy etap prac, który ma się zakończyć do czerwca 2024 roku przewiduje wykonanie pełnej dokumentacji projektowo-kosztorysowej basenu

FOT. DAVID WYGAS/GMINA OLSZTYN

o wymiarach 25 m na 12,5 m z towarzyszącą basenowi niecką brodzika, przygotowanie placu budowy, prace geodezyjne, wybudowanie budynku w stanie surowym zamkniętym wraz z montażem stolarki okiennej, drzwiowej oraz stolarki szklanej i zadaszenia strefy jacuzzi.

Projekt powstał na podstawie opracowanego na zlecenie gminy programu funkcjonalno-użytkowego, który przesądził większość rozwiązań techniczno - estetycznych: elewacja obiektu obłożona będzie drewnem, a w samym obiekcie znajdzie się sporo elementów z betonu architektonicznego i szkła. Przewidziane zostały także mała trybuna oraz pomieszczenia na saunarium, którego realizacja zależeć będzie od możliwości finansowych gminy. Duży nacisk miasto położyło na odnawialne źródła energii - na dachu zamontowane mają zostać panele fotowoltaiczne, a ogrzewanie wody będzie zapewnione przy pomocy pomp ciepła.

W międzyczasie ma zostać ogłoszony kolejny przetarg, który obejmie dokończenie prac nad całym obiektem.

Kolejny przetarg na drugi etap przebudowy stadionu Rakowa

Piotr Ciastek
Częstochowa

Miasto Częstochowa ponowiło przetarg na poprawę infrastruktury Centrum Piłki Nożnej na stadionie Rakowa Częstochowa. To drugi etap rozbudowy obiektu przy ul. Limanowskiego.

Zakres prac w ramach II etapu rozbudowy został uzgodniony z klubem na etapie koncepcji i projektowania. Miasto już blisko półtora roku temu uzyskało prawomocne pozwolenie na budowę. Inwestycja ma zapewnić dofinansowanie z ubiegłorocznej (2022) edycji ministerialnego programu inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu, który został rozstrzygnięty przez Ministerstwo Sportu i Turystyki dopiero w obecnym roku.

- Po pierwszym przetargu, który można było ogłosić po uzyskaniu zapewnienia ministerialnej dotacji, miasto było gotowe do podpisania umowy z wyłoniąnym wykonawcą. Niestety firma wycofała się z realizacji zadania (wcześniej zrezygnowała też inna firma, która złożyła najniższą kwotowo ofertę). Z uwagi na te fakty przed ogłoszeniem drugiego przetargu miasto musiało wystąpić o zgodę na przesunięcie terminu wykorzystania środków ministerialnych - informuje Włodzimierz Tutaj, rzecznik

FOT. LUKASZ KOŁEWSKI

Realizacja drugiego i trzeciego etapu przebudowy to perspektywa podniesienia kategorii stadionu Rakowa

częstochowskiego magistratu.

Drugi etap modernizacji stadionu obejmuje m.in.: budowę zespołu boisk treningowych wraz z niezbędną infrastrukturą - oświetlenie, system nawadniający ze zraszczaczami, system odwadniający (drenaż) oraz system ogrzewania murawy; budowę budynku modułowego zaplecza sanitarnego i medycznego dla boisk treningowych; budowę budynku modułowego węzła cieplnego dla ogrzewania murawy, rozbudowę istniejącego, dwukondygnacyjnego budynku klubo-

wego o część regeneracyjno-rehabilitacyjną i sale treningowo-dydaktyczne wraz z remontem sali gimnastycznej i części istniejących pomieszczeń; nadbudowę budynku klubowego jednokondygnacyjnego o dodatkową kondygnację (część szkoleniową z zapleczem socjalnym i sanitarnym) wraz z przebudową; rozbudowę przyłącza ciepłowniczego do celów ogrzewania boisk, sieci elektrycznych, teletechnicznych, wodociągowych, kanalizacji sanitarnej i deszczowej; budowę przyłącza średniego napięcia wraz z dostawą stacji transfor-

matorowej, oraz zagospodarowanie terenu wraz z niezbędną infrastrukturą i ciągami komunikacyjnymi.

Wyłoniony w przetargu wykonawca, będzie miał na realizację zadania 16 miesięcy od daty podpisania umowy (nie później jednak niż do połowy 2025 r.). Oferty w przetargu można składać do 7 grudnia.

Trzeci etap inwestycji na Rakowie

Przypomnijmy, że zakres inwestycji w ramach etapu trzeciego - zaplanowany przez klub i objęty wnioskiem o dofinansowanie skierowanym przez miasto do Ministerstwa Sportu i Turystyki, obejmuje m.in. przebudowę i rozbudowę trybuny zachodniej oraz północnej, budowę boiska treningowego wraz z zapleczem, rozbudowę budynku szkoleniowego, zagospodarowanie terenu oraz zakup niezbędnego wyposażenia. - Wniosek miasta jest w ministerialnym systemie ciągły na etapie oceny, miasto nie ma zatem pewności uzyskania dofinansowania deklarowanego wcześniej przez przedstawicieli rządu - informuje miasto.

Realizacja drugiego i trzeciego etapu przebudowy to perspektywa podniesienia kategorii stadionu Rakowa, a w efekcie uzyskanie możliwości rozgrywania na nim także spotkań grupowych w europejskich pucharach.

Krok do utworzenia Domu Pracy Twórczej im. Jerzego Pilcha w Wiśle

Kamil Lorańczyk
Wisła

Sercem nowej instytucji kultury ma być wiślański dom zmarłego pisarza. W poniedziałek uchwałę inicjującą działania regionu w tej sprawie podjęli sejmikowi radni.

O zamiarze przedsięwzięcia władze Wisły, z burmistrzem na czele, informowały w ostatnich miesiącach. Rada tego miasta 27 września br. przyjęła uchwały w sprawie utworzenia takiej instytucji kultury oraz jej współprowadzenia z samorządem województwa. W poniedziałek uchwałę w sprawie „podjęcia działań zmierzających do wyrażenia woli przystąpienia do wspólnego prowadzenia” przyjęli radni woj. śląskiego.

W dyskusji m.in. radny Tadeusz Sławek ocenił, że przejęcie przez samorządy schedy - dzięki

utworzeniu instytucji kultury - po wybitnym pisarzu rangi europejskiej, jeśli nie światowej, jest ich zobowiązaniem wobec regionu. Radny Piotr Czarny-noga wniósł, by wraz ze wzrostem liczby placówek kultury, w które angażuje się województwo, szedł wzrost wydatków budżetowych na tę dziedzinę.

W uzasadnieniu poniedziałkowej uchwały napisano, że „do zakresu działania Domu Pracy Twórczej im. Jerzego Pilcha w Wiśle należeć będzie trwała ochrona dóbr dziedzictwa materialnego i niematerialnego oraz całej literackiej spuścizny pozostawionej przez Pana Jerzego Pilcha - polskiego pisarza, publicysty, felietonisty, dramaturga i scenarzysty filmowego, laureata licznych, prestiżowych nagród”.

- Głęboko ceniąc jego wkład dla kultury śląskiej i polskiej, pragnąc w stały i znaczący sposób upowszechniać wiedzę

FOT. JAK

Samorząd Wisły odkupił wiślański dom zmarłego pisarza w kwietniu 2022 roku. Kosztował on 700 tys. zł

o tym wyjątkowym artyście, nie tylko podczas organizowanego Festiwalu Słowa im. Jerzego Pilcha „Granatowe Góry”, lecz prowadząc stałą działalność instytucjonalną w postaci Domu Pracy Twórczej im. Jerzego Pilcha w Wiśle burmistrz miasta

Wisła postanowił utworzyć instytucję kultury pod ww. nazwą - wskazano w uzasadnieniu do projektu.

Jak podkreślono, po przyjęciu tej uchwały sejmiku konieczne będzie jeszcze zawarcie umowy woj. śląskiego i miasta

Wisły w sprawie prowadzenia wspólnej instytucji. Zasygnalizowano, że środki na jej działalność ujęto w materiałach planistycznych do projektu budżetu województwa na 2024 r. Konieczna będzie też m.in. jeszcze jedna uchwała sejmiku w sprawie uzgodnienia treści statutu instytucji.

Burmistrz Wisły Tomasz Bujok, wyraził nadzieję, że choć niewielka, to jednak będzie to naprawdę znacząca placówka na kulturalnej mapie Śląska.

Przypomnijmy, że we wrześniu Wisła była na etapie tworzenia dokumentacji przebudowy domu pisarza. Wówczas burmistrz miasta informował, że otrzymał już pełną koncepcję wraz z inwentaryzacją budynku, zaznaczając, że wstępny projekt nie jest obecnie w żaden sposób korygowany i z pewnością ulegnie jeszcze zmianom.

Oszacowano, że remont i adaptacja mogą kosztować ok.

1 mln 800 tys. zł. Miasto deklarowało wówczas zgromadzenie ok. 1 mln zł, a województwo 600 tys. zł. Reszta ma pochodzić z budżetu Wisły.

Nowa instytucja ma zająć się przede wszystkim rozwijaniem Festiwalu Słowa im. Jerzego Pilcha „Granatowe Góry”, którego trzy edycje odbyły się już w Wiśle. Według burmistrza w byłym domu pisarza ma powstać dom pracy twórczej, który stanie się też areną wydarzeń kulturalnych, szczególnie literackich. W domu przybliżone mają zostać także życie i twórczość Jerzego Pilcha.

Burmistrz Bujok ma nadzieję, że remont uda się zrealizować w przyszłym roku. Samorząd Wisły odkupił wiślański dom zmarłego pisarza w kwietniu 2022 roku. Kosztował on 700 tys. zł.

Pisarz zmarł 29 maja 2020 roku w Kielcach, gdzie został pochowany. Miał 67 lat. ©

POLSKA i ŚWIAT

KRÓTKO

KRAKÓW

Powstaje smoczy szlak

Pierwsze figurki smoków pojawiły się w środę na tzw. smoczym szlaku powstającym w przestrzeni miejskiej Krakowa. Początkowo trasa będzie liczyć siedem rzeźb, a w przyszłym roku przybędzie kolejnych dziesięć. Krakowski smoczy szlak, nawiązujący do szlaku z figurkami krasnali we Wrocławiu, to realizacja projektów zgłoszonych w dwóch edycjach budżetu obywatelskiego miasta. Rzeźby mierzące od ok. 35 do 50 cm pojawią się w charakterystycznych lokalizacjach w krakowskich dzielnicach, a każda z nich będzie nawiązywać do miejsca, w którym się znajduje. Wypożyczono je w specjalne tabliczki z kodami QR odsyłającymi do informacji o szlaku i poszczególnych figurkach. Zaprojektowane przez Andrzeja Mleczkę i Edwarda Lutczyna figury zostały przygotowane we współpracy z Wydziałem Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Ich autorami są prof. Jan Tutaj oraz dr Jacek Dudek.

oprac. WS|PAP

ZAKOPANE

Jest śnieg, ale na narty za wcześnie

FOT. MARCIN STRACZEK-HELIOSYTN

Tatrzańskie szczyty są pokryte śniegiem. W ostatnich dniach na szlaki wyruszyli pierwsi narciarze, ale pracownicy Tatrzańskiego Parku Narodowego ostrzegają, że jest jeszcze zbyt mała ilość śniegu do jazdy na nartach. Roślinność i skały w niektórych miejscach są cały czas odkryte.

KALISZ

Zmuszał do żebractwa i zarabiał

49-letni Mołdawianin został skazany na 4 lata więzienia za handel ludźmi, zmuszanie do żebractwa i uczynienie z tego źródła utrzymania - poinformowała rzecznik prasowa Sądu Okręgowego w Kaliszu sędzia Edyta Janiszewska. Prokurator zarzucił oskarżonemu handel ludźmi, za co grozi od 3 do 15 lat więzienia. Zdaniem prokuratury oskarżony wyko-

rzystywał niepełnosprawnego pokrzywdzonego w celu uprzedzenia przez niego wielogodzinnego żebractwa i zabierał mu wszystkie zarobione pieniądze. Dzienny utarg z żebractwa wynosił nawet kilka tysięcy złotych. W momencie zatrzymania oskarżonego zabezpieczono przy nim gotówkę w wysokości blisko 10 tys. zł. oprac. WS|PAP

TALLINN

Rosja i Białoruś zawetowały kandydaturę Estonii w sprawie przewodnictwa w Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) w 2024 roku. - Zamiast szukać rozwiązań, które zadowoląby Moskwę, musimy pod każdym względem izolować Rosję na arenie międzynarodowej - zadeklarował szef estońskiej dyplomacji Margus Tsahkna. Estonia była wspólnym kandydatem Unii Europejskiej.

„

Chociaż działalność OBWE zawsze była naznaczona konfrontacjami, organizacja nigdy nie stała w obliczu takiego kryzysu

Margus Tsahkna szef MSZ Estonii

In vitro w pierwszej kolejności. W Sejmie są różne zdania

oprac. Karolina Wrońska
Warszawa

W Sejmie odbyło się w środę pierwsze czytanie obywatelskiego projektu ustawy o refundacji in vitro.

Do reprezentowania Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej wskazana została Agnieszka Pomaska (KO), a jako osoba uprawniona do jej zastępstwa w pracach nad projektem - Małgorzata Rozenek-Majdan.

Zgodnie z projektem nowelizacji ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych minister zdrowia miałby opracować, wdrożyć, zrealizować i sfinansować program polityki zdrowotnej leczenia niepłodności obejmujący procedury medyczne wspomaganie prokreacji, w tym zapłodnienie pozaustrojowe. Projekt został złożony w ubiegłej kadencji Sejmu.

W uzasadnieniu wskazano, że „w świetle obecnych danych demograficznych potrzebna jest pluralistyczna, otwarta, wielowątkowa, spokojna i mądra dyskusja nad wsparciem rodziny”. Powinna ona obejmować - jak wyliczono - m.in. wsparcie ekonomiczne, socjalne i medyczne, w tym właśnie leczenie niepłodności. Wnioskodawcy podnoszą, że z uwagi na dość wysokie koszty procedury in vitro jej dostępność jest obecnie ograniczona. Dlatego konieczne jest finansowanie leczenia niepłod-

FOT. LUCYNA NENOW

Wnioskodawcy podnoszą, że z uwagi na dość wysokie koszty procedury in vitro, jej dostępność jest ograniczona

ści metodą zapłodnienia pozaustrojowego z budżetu państwa.

- Ten projekt ustawy wymaga doprecyzowania, dookreślenia zasad przeprowadzania tych procedur, które mają być finansowane z budżetu państwa; klub PiS rekomenduje dalsze prace nad tą ustawą - powiedziała w Sejmie posłanka PiS Józefa Szczurek-Żelazko. Podkreśliła, że problem niepłodności dotyka wielu rodzin, dlatego poszukują one sposobów, by go rozwiązać. Szczurek-Żelazko zaznaczyła, że jednym z nich są adopcje. Podziękowała przy tym wszystkim

rodzinom adopcyjnym i zastępczym za podjęcie tej decyzji. Dodała, że z projektu obywatelskiego wynika, że finansowanie metody in vitro będzie na poziomie 500 mln zł rocznie. Jak mówiła posłanka, projekt zakłada, że ten program nie musi być m.in. konsultowany przez ministra zdrowia z Agencją Oceny Technologii Medycznych, która powinna wyszacować koszt poszczególnych procedur, nie musi też wynikać z analiz potrzeb zdrowotnych, nie musi być też konsultowany przez Radę Przejrzystości. Metoda in vitro jest w Polsce dozwolona cały czas.

- Posłowie PiS będą samodzielnie podejmować decyzje, jak zagłosują w tej sprawie w Sejmie - powiedział w środę rzecznik rządu Piotr Müller.

Rzecznik rządu w rozmowie z dziennikarzami w Sejmie zadeklarował, że zgłasza za tym rozwiązaniem. „W klubie parlamentarnym Prawa i Sprawiedliwości nie ma dyscypliny partyjnej w zakresie spraw ideologicznych, ideowych, takich jak in vitro, jak aborcja” - zapewnił. „Nie jest tak, jak w Platformie Obywatelskiej, że na jedno kopyto wszyscy muszą tak samo głosować w tych sprawach” - zaznaczył. - Metoda in vitro będzie dostępna dla wszystkich, nie tylko dla bogatych - powiedział z kolei szef PSL Władysław Kosiniak-Kamysz podczas debaty nad obywatelskim projektem dotyczącym refundacji procedury.

„To jest wielka chwila. Nie ma chyba lepszej, większej radości dla nowej większości parlamentarnej, gdy pierwszy, który rozpatrujemy, jest projektem obywatelskim, a zarazem jest realizacją programu wyborczego czterech formacji politycznych tworzących dzisiejszą większość parlamentarną” - wskazał Kosiniak-Kamysz. Szef ludowców zapowiedział, że nowa kadencja parlamentu będzie „dla obywateli i z obywatelami”.

Wniosek o odrzucenie projektu od samego początku zgłaszają posłowie należący do Konfederacji. PAP

Morawiecki zaprasza, ale kto przyjdzie? Kolejne kluby zapowiadają odmowę rozmów ws. koalicji z PiS

oprac. Anna Nagel
Warszawa

Nie będziemy się umawiać naraz z dwoma premierami. Dubler nas nie interesuje - powiedział poseł PSL Marek Sawicki o zaproszeniu na spotkanie od Mateusza Morawieckiego.

W poniedziałek premier Mateusz Morawiecki zapowiedział, że w tym tygodniu wystosuje zaproszenia do szefów

innych formacji politycznych. Marek Sawicki w rozmowie z dziennikarzami w Sejmie przyznał, że do klubu PSL-Trzecia Droga wpłynęło zaproszenie od premiera Mateusza Morawieckiego na spotkanie. „Jestem zaskoczony, bo wielokrotnie publicznie mówiłem panu premierowi, że niepotrzebnie odgrywa tę komedię, niepotrzebnie bawi się w tę farsę, niepotrzebnie przedłuża agonię tego rządu” - powiedział. Pytany, czy lu-

dowcy nie są zainteresowani tym, co Mateusz Morawiecki chce powiedzieć, Sawicki odpowiedział: „Ale my już jesteśmy umówieni z premierem. Tym premierem koalicji większościowej jest Donald Tusk. Nie będziemy się umawiać naraz z dwoma premierami. Dubler nas nie interesuje”.

„Premier Mateusz Morawiecki zaprosił nas na spotkanie ws. koalicji; w imieniu Lewicy informuję, że nigdzie się nie wybieramy - oświadczył z

kolei szef klubu Lewicy Krzysztof Gawkowski. Z zamieszczonego przez niego zaproszenia od premiera wynika, że spotkanie mogłoby się odbyć w czwartek lub piątek.

Mateusz Morawiecki pisze w zaproszeniu, że w związku z desygnowaniem go na premiera i powierzeniu mu misji utworzenia rządu, zaprasza do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. PAP

Szwajcaria dalej neutralna. Odsprzedaje czołgi, jeśli nie trafą na Ukrainę

oprac. Karolina Wrońska
Berno

Władze Szwajcarii poinformowały, że zgodziły się na odkupienie 25 czołgów Leopard przez ich producenta - niemiecką spółkę Rheinmetall.

Szwajcaria wydała zgodę na sprzedaż pojazdów po otrzymaniu zapewnień, że maszyny pozostaną w Niemczech bądź kraju członkowskim należącym do NATO lub Unii Europejskiej.

O odkupienie pewnej liczby Leopardów będących w posiadaniu armii szwajcarskiej Niemcy zwróciły się w marcu br. Zapewniły przy tym, że pojazdy nie trafią na Ukrainę, ale zostaną wykorzystane do wypełnienia luk w zasobach nie-

mieckiej armii powstałych po przekazaniu Leopardów ukraińskim siłom zbrojnym.

Na mocy swoich przepisów o neutralności Szwajcaria nie może wysłać broni do kraju znajdującego się w stanie wojny. W przeszłości Szwajcaria nie odpowiedziała pozytywnie na prośby wystosowane przez Niemcy, Hiszpanię i Danię, dotyczące zezwolenia na wysłanie na Ukrainę amunicji szwajcarskiej produkcji, którą te trzy kraje wcześniej zakupiły.

Od początku wojny w Strefie Gazy amerykańskie dostawy amunicji artyleryjskiej na Ukrainę zmalały o ponad 30 proc. - podała tymczasem telewizja ABC News, powołując się na przedstawiciela władz Ukrainy. PAP

Pojazdy nie trafią na Ukrainę, ale zostaną wykorzystane do wypełnienia luk w zasobach niemieckiej armii

Wymiana zakładników między Izraelem i Hamasem

oprac. Anna Nagel
Tel Awiw

Izrael oczekuje, że w czwartek Hamas uwolni pierwszych zakładników, których dotyczy porozumienie wynegocjowane w ostatnich dniach - powiedział szef izraelskiego MSZ Eli Cohen.

Rząd izraelski zgodził się na porozumienie z Hamasem w sprawie uwolnienia około 50 zakładników, przetrzymywanych przez tę organizację terrorystyczną w Strefie Gazy.

W zamian za powrót zakładników, uprowadzonych 7 października, Izrael oferuje kilkudniowe zawieszenie broni i uwolnienie do 150 więźniów palestyńskich.

Władze izraelskie opublikowały w środę łączną listę 300 Palestyńczyków, którzy mogą zostać zwolnieni z więzień w Izraelu w zamian za uwolnienie przez palestyńską organizację terrorystyczną Hamas porwanych zakładników. Wśród 287 więźniów znajdują się 18-letni mężczyźni i nastolatki poniżej tego wieku, na liście jest też 13 kobiet.

Ludzie ci zostali aresztowani za udział w zamieszkach i rzucanie kamieniami w siły bezpieczeństwa w Jerozolimie Wschodniej i na Zachodnim Brzegu. Kobiety, które znalazły się w więzieniach, w większości zostały skazane za usiłowanie ataków z użyciem noży -

W zamian za powrót zakładników, uprowadzonych 7 października, Izrael oferuje zawieszenie broni i uwolnienie do 150 więźniów palestyńskich

powiadomił portal Times of Israel.

Opublikowanie listy umożliwia opinii publicznej zgłoszenie ewentualnych zastrzeżeń dotyczących zwolnienia jakiejś konkretnej osoby.

Rząd izraelski zgodził się na porozumienie z Hamasem w sprawie uwolnienia około 50 zakładników przetrzymywanych przez tę organizację w Strefie Gazy. W zamian za powrót zakładników Izrael oferuje kilkudniowe zawieszenie broni i uwolnienie do 150 więźniów palestyńskich. Kolejni osadzeni z listy 300 osób mogą być uwol-

nieni, jeśli Hamas wypuści następnych zakładników.

7 października Hamas zaatakował Izrael ze Strefy Gazy, mordując około 1200 osób i uprowadzając do Strefy około 240. Dotychczas zwolniono czterech zakładników. Armia izraelska od półtora miesiąca

Wśród uwolnionych w ramach porozumienia Hamasu z Izraelem mają znaleźć się trzy obywatelki USA, w tym 3-letnia dziewczynka

proceedzi operację zbrojną przeciwko Hamasowi, w której zginęło dotąd w Strefie Gazy blisko 14 tysięcy cywilów palestyńskich.

„Z radością przyjmuję porozumienie zapewniające uwolnienie zakładników wziętych przez grupę terrorystyczną Hamas podczas jej brutalnego ataku na Izrael 7 października” - poinformował z kolei prezydent USA Joe Biden. Wśród uwolnionych zakładników w ramach porozumienia Hamasu z Izraelem mają znaleźć się trzy obywatelki USA, w tym 3-letnia dziewczynka Abigail.

AUTOPROMOCJA

0810941062

**PYTAJ
W KIOSKACH
I SALONACH
PRASOWYCH**

Wilamowice
– miasteczko,
którego mieszkańcy
wciąż mówią językiem
niemieckich osadników
z XII wieku

pod PARAGRAFEM

KRÓTKO

W KSIĘGARNIACH Z Reacherem się nie zadziera

6 grudnia wydawnictwo Albatros wypuszcza do sprzedaży tzw. wydanie filmowe tomu Lee Childa „Jack Reacher. Elita zabójców”. Na jego podstawie powstaje drugi sezon popularnego i cenionego serialu „Reacher” (w roli głównej Alan Ritchson). Fabuła? Po odejściu z armii Jack Reacher żyje tak, by nie zostawić śladów. Ale pewnego dnia na jego koncie pojawia się 1030 dolców. Nawet się nie zastanawia, skąd się wzięły. Wie, że dopadła go przeszłość.

Is

W KINACH

Otwarte wrota do piekieł

Sam wraz ze swoim chłopakiem chce odnaleźć przyjaciółkę, która zostaje porwana przez tajemniczego demona. Aby ją uratować, muszą zgłębić pradawne rytuały, które otwierają wrota do piekieł. To zarys akcji amerykańskiego horroru „Służka” (sporo elementów kryminalnych), który wejdzie do polskich kin 6 grudnia. Reżyseria Bishal Dutta, w rolach głównych: Megan Suri, Neeru Bajwa, Betty Gabriel, Vik Sahay i Gage Marsh.

bb

ROCZNICA

Pamiętajcie o Dicksonie Carrze

John Dickson Carr urodził się 30 listopada 1906 r. (zm. 27 lutego 1977 r.) i był popularnym amerykańskim autorem kryminałów. Większość życia spędził w Anglii i dlatego akcja jego powieści przeważnie ma miejsce tamże, ubrana w wiktoriański sztafaż. Zasłynął jako autor tzw. zagadek zamkniętego pokoju. Bohaterami jego powieści byli detektywy Henri Bencolin, Gideon Fell, sir Henry Merrival. W 1994 r. Alfa wydała dwie jego książki: „Tajemnica Marie Stevens” i „Diabeł w waksmitach”.

mg

W ŚRODKU

Westernowy urok saloonu. Bez tego przybytku żadna rewolwerowa strzelanka nie miałaby sensu – str. 2

Śląski rabs. Krótka gawęda o tym, jak dawniej radzono sobie na Śląsku z pospolitym złodziejstwem – str. 3

ZA TYDZIEŃ

Losy niemieckich zbrodniarzy z terenu Łodzi
Jedni zawisli na szubienicy, inni dopiero po latach trafili do więzienia. Ale byli też tacy, którzy na zawsze pozostali bezkarni...

Komuniści vs. komuniści. Krótka historia politycznych donosów

Przez ostatnie lata życia gen. Zigmunt Berling spisywał wspomnienia. Ale wiele lat wcześniej, po tym jak rozwiały się jego marzenia o marszałkowskiej buławie, donosił: „Towarzysz Stalin, spaszcie nas od trockistowskich band”

Katarzyna Kaczorowska
redakcja@polskatimes.pl

W rozgrywkach wewnątrz partii komunistycznej donos, argument rodem z kryminału, odgrywał kluczową rolę. Zwykle prano brudy w Polsce, ale byli też tacy, którzy donosili prosto do Moskwy.

Donosy, skrytobójcze mordy, fałszywe oskarżenia, czystki – może nie tak spektakularne jak w stalinowskiej Rosji, ale to nie znaczy, że mniej bolesne dla ich ofiar. Polscy komuniści nie tylko walczyli z przeciwnikami sanacji i reakcji.

Walczyli też między sobą, nie rzadko uciekając się do metod brutalnych, wykorzystujących cały aparat opresji.

„Będziemy łamać...”

„Towarzysz Stalin, spaszcie nas od trockistowskich band” – miał napisać do przywódcy Związku Sowieckiego gen. Zigmunt Berling, kiedy okazało się, że nie zostanie marszałkiem Wojska Polskiego. Stalin na ów list nie zareagował, ale taki donos wcale nie należał do rzadkości, a walki frakcji wewnątrz najpierw Polskiej Partii Robotniczej, a potem Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

szybko stały się elementem pejzażu politycznego w kraju.

W grudniu 1945 r. Władysław Gomułka, jedna z najważniejszych osób w PPR, w przemówieniu otwierającym I Zjazd partii mówił do towarzyszy: „Chcemy łamać i będziemy łamać wszystkie przeszkody, jakie staną na drodze”. Gomułka nie był prorokiem. Ale nie brakowało mu politycznej wyobraźni, bo trudno uznać, że nie miał pojęcia o tym, jak ekipa Stalina rozprawiła się z Trockim, Zinowiewem, Bucharinem czy niemałą liczbą towarzyszy z Komunistycznej Partii Polski, na czele choćby z poetą

futurystą Brunonem Jasińskim, którzy stali się nawozem historii.

Rzecz w tym, że wpływ na nadchodzące wydarzenia miał niewielki, choć już w czasie wojny podejrzewał, że Marceli Nowotko, zabity w zamachu przywódca PPR, wcale nie padł ofiarą AK, jak twierdził Bogusław Mołojec – agent sowiecki i – jak dzisiaj są pewni historycy – organizator tego mordu politycznego. A już niemal pewien był, że za aresztowaniem Pawła Findera i Małgorzaty Fornalskiej nie stała świetna agentura gestapo, ale sekretarka i konkubina Bole-

śława Bieruta Wanda Górska, której nienawidził nienawiścią czystą, szczerą i głęboką.

Grupa w MBP

Dwa i pół roku po owym przemówieniu Gomułka, który tuż po wojnie wyklócał się ze Stalinem o przebieg zachodniej granicy Polski, zaczął tracić wpływ w partii. Zaczynał się ostry kurs na stalinizm, a Gomułka najwyraźniej był za mało internacjonalistyczny i zbyt nieobliczalny, nawet jeśli ideowy.

Ciąg dalszy na str. 10

Mariusz
Grabowski

PCHNIJMY DRZWICZKI DO SALOONU

Bez saloonu trudno sobie wyobrazić jakikolwiek western. To tu kowboje grają w karty, piją whisky, obmacują girlsy i zapamiętane tłuką się po mordach. To tutaj także następuje zwykle kulminacyjne spotkanie Dobra ze Złem. W tle pianista przygrywa skoczne kawałki.

Sens Dzikiego Zachodu

Taką kryminalno-idylliczną wizję saloonu wbijano nam do głowy przez dziesięciolecia. Najpierw robiło to Hollywood, a potem Cinecittà. W przypadku spaghetti westernów producenci poszli już na taką łatwiznę, że w każdym z ich filmów mamy do czynienia z takim samym saloonem. Zmieniają się kowboje, barmani, właściciele, a wewnątrz trwa niezmiennie. Nawet wzór szybek w oknach jest identyczny.

Bez takiego saloonu nie byłoby Dzikiego Zachodu, legendy rewolwerowców, szeryfów i całej filmowej ułudy, którą tak lubimy. Gdzie pokrzepia się kieliszkiem Joe w „Za garść dolarów”? Gdzie chowa swoją trumnę z ckm-em Django? Gdzie wreszcie Ryan obmyśla swoją zemstę w „Śmierć jeździ konno”? W saloonie.

Miejsce uniwersalne

Ale co dobre na celuloidzie, niekoniecznie musi być prawdą. Bo choć era saloonów tak naprawdę trwała od powstania pierwszego lokalu o nazwie Brown's Hole, w Wyoming, w 1822 r., a zakończyła się wraz z końcem prohibicji, to w niczym nie przypominały tych filmowych.

Na początku zwykle była to buda, gdzie na szybko podróźny mógł zjeść fasolę. Potem zamieniły się w knajpy, owiane raczej złą sławą. Ale to tu odbywały się spotkania lokalnych gremiów politycznych, a czasem nawet odprawiano w nich msze święte. Na czas sprawowania Eucharystii klienci wspaniałomyślnie przestawali pić piwo i grać w karty.

Murzynom wstęp wzbroniony

Lokale te służyły głównie do tego, by ugasić pragnienie po ciężkim dniu pracy. Można było w nich pograć w karty lub gry hazardowe, obejrzeć walki szczurów, psów, ślepą świnię, świnię pomalowaną w paski. W nowym Orleanie istniał ponoć saloon Buffalo Bill House, gdzie za 50 centów można było obejrzeć psa czempiona, który w ciągu 5 minut rozszarpał podobno 60 szczurów.

Do saloonów nie puszczano też murzynów i czerwonoskórych. Dla Amerykanina końca XIX w. byli to przedstawiciele podludzi.

Tak wyglądało wnętrze saloonu w Black Hawk, w stanie Kolorado. Fotografia z ok. 1897 r.

DONOSZENIE UROSŁO ZA CZASÓW KOMUNY DO RANGI CNOTY MORALNEJ

Komuniści kontra komuniści. Historia politycznych donosów

Ciąg dalszy ze str. 9

W listopadzie 1949 r. został wykluczony z Komitetu Centralnego PZPR, ale zaczęto go śledzić już w 1948 r. Wtedy, kiedy w Ministerstwie Bezpieczeństwa Publicznego została powołana specjalna grupa mająca tropić szpiegów i rewizjonistów w łonie partii robotniczej i wśród najwyższych państwowych i partyjnych dygnitarzy.

Z książki historyka Roberta Spałki „Komuniści przeciwko komunistom”, wydanej niedawno przez Zysk i S-ka i Instytut Pamięci Narodowej, można się dowiedzieć, że jednym ze źródeł wiedzy o Gomułce był jego krewny i członek powiatowego zarządu Stronnictwa Ludowego w Krośnie Stanisław Zajdel. Ten nie tylko przechwalał się, że razem z „Wiesławem” pomagają

różnym ludziom w wyjazdach do Stanów Zjednoczonych, ale też chętnie dzielił się opiniami Gomułki o rządzie, w którym są „sami Żydzi” (notabene, żona Gomułki była Żydówką i pomagała wielu ocalałym w Holokauście w zdobyciu nowych nazwisk, które dawały im możliwość odcięcia się od żydowskich korzeni i rozplynięcia w polskim żywiole). Długi język Stanisława Zajdla przydał się funkcjonariuszom UB, którzy mieli za zadanie przygotować plan procesu politycznego „Wiesława”. Ale cenniejsze były donosy...

Kłopoty tow. Wiesława

„Prawie wszyscy nasi ludzie pracujący za okupacji, wszyscy wyginęli, to jest w Dukielszczyźnie zginęło 28 naszych członków, a wszyscy przedwojenni członkowie KPP” - oskarżał Gomułkę działacz okupacyjnego kierow-

nictwa PPR z Krosna, który ostro ocenił też zgodę „Wiesława” na wciąganie do partii żołnierzy Armii Krajowej, co w jego ocenie skutkowało miało wyspami i aresztowaniami przez gestapo. Nie był to jedyny donos...

W 1949 r., po wyrzuceniu z KC, Gomułka zaczął ograniczać swoje kontakty z partyjnym aktywnym. W styczniu na otarcie łez, a może dla uspienia czujności, dano mu stanowisko wiceprezesa Najwyższej Izby Kontroli, zostawiając ochronę, która nie tyle chroniła, ile inwigilowała byłego dygnitarza. Próby pozbycia się dowódcy ochrony spełzły na niczym, bo Jakub Berman miał powiedzieć „Wiesławowi”, że nie jest prywatną osobą.

W listopadzie 1949 r. Gomułka odwołano z NIK-u i skierowano na stanowisko dyrektora oddziału Ubezpieczalni Społecznej w Warszawie. Spokój trwał

jednak tylko dwa lata - 2 sierpnia 1951 r. aresztowanego go na urlopie w Krynicy. Razem z żoną Zofią. Grupą ubeków dowodził sam wiceprezydent Departamentu X MBP płk Józef Świątko, który w 1953 r. po aresztowaniu wszechmocnego szefa NKWD Ławrientija Berii uciekł do Berlina Zachodniego z obawy, że zostanie rozliczony za stalinowskie czystki i okrutne przesłuchania, jakie prowadził. Dzielił się później opowieściami o tych czystkach na falach Radia Wolna Europa...

Mit Bieruta

Gomułkę z Krynicy przewieziono do Miedzeszyna, do tajnej willi UB, gdzie miał czekać na pokazowy proces polityczny. Imunitet poselski uchylono mu jednak dopiero 31 października, a późną jesienią Biuro Polityczne KC zdecydowało o wyrzuceniu go z partii.

Tow. Bolesław Bierut (z wąsem) – ulubiony cel donosów innych stalinowców, podczas referendum ludowego w czerwcu 1946 r.

Wiesław Gomułka, który uważał, że PPR powinna podjąć współpracę z Polską Partią Socjalistyczną, czy Marian Spychalski - który potrafił powiedzieć sowieckiemu generałowi majorowi Jakowowi Drajczukowi, że „lepiej w ogóle nie mieć w jednostkach wojskowych pracowników politycznych, niż mieć rosyjskich!” - w ocenie Moskwy nie dawali gwarancji bezwzględnej posłuszeństwa. A to było niezbędne przede wszystkim z powodu nowej sytuacji politycznej.

Kreml zmienił kurs w stosunku do dotychczasowych sojuszników, z którymi pokonał III Rzeszę. Zimna wojna zaczynała zamrażać świat. W obozie „sojuszników” Związku Radzieckiego potrzebni byli lojalni działacze partyjni, a nie tacy, którzy mają swoje zdanie i, co gorsza, nie boją się go wypowiadać głośno.

To Moskwa uznała, że niektórzy z polskich komunistów są zbyt mało komunistyczni, a nowe czasy i nowe wyzwania potrzebują ludzi, którzy nie będą dzielić włosa na czworo. Za najwierniejszych z wiernych uznano Bolesława Bierut, Jakuba Bermana i Hilarego Minca. Ten pierwszy zmarł w Moskwie w marcu 1956 r., trzy lata po śmierci Stalina.

Błędy i wypaczenia

Czy Bierut, który najprawdopodobniej zmarł na serce, dostał zawału, kiedy przeczytał referat Chruszczowa? Zmiana linii politycznej, w Polsce nazwana od-

wilżą, spowodowała, że tak jak w Rosji zaczęto mówić o błędach i wypaczeniach, tak w Polsce zaczęto rehabilitować więźniów stalinowskich. Jednym z nich był Władysław Gomułka, którego oskarżano o zdradę, współpracę z obcym wywiadem czy szpiegostwo, ale którego ostatecznie przed sądem nie postawiono i nie zrobiono mu pokazowego procesu.

Gomułka, wypuszczony na wolność 13 grudnia 1954 r., triumfalnie powrócił na scenę polityczną po wydarzeniach czerwca 1956 r. Przyjęto go na nowo do partii, znów został członkiem Komitetu Centralnego, a 21 października został wybrany na I sekretarza. Trzy dni później do tysięcy Polaków zebranych na placu Defilad w Warszawie powiedział słynne słowa: „Towarzysze! Obywatele! Ludu pracujący stolicy! (...) W ciągu ubiegłych lat nagromadziło się w życiu Polski wiele zła, nieprawości i bolesnych rozczarowań.

Idee socjalizmu, przeniknięte duchem wolności człowieka i poszanowania praw obywatela, w praktyce uległy głębokim wypaczeniom. Słowa nie znajdowały pokrycia w rzeczywistości. Ciężki trud klasy robotniczej i całego narodu nie dawał oczekiwanych owoców. Wierzę głęboko, że te lata minęły bezpowrotnie w przeszłość”.

Architekt komunista

Życiorys Mariana Spychalskiego, architekta z wykształce-

nia, komunisty i ostatniego marszałka Polski (tytuł nadano mu w 1963 r.), mógłby posłużyć za kanwę pełnego zwrotów akcji filmu.

Przed wojną projektował i komunizował. Jego autorstwa są takie obiekty w Poznaniu i Warszawie, jak choćby baseny na Niestachowie w stolicy Wielkopolski i korty Legii w stolicy Mazowsza. W 1934 r. zdobył drugie miejsce w konkursie architektonicznym na opracowanie ogólnego planu zabudowania Katowic. Dwa lata później z Markiem Leykamem zdobyli drugie miejsce w konkursie architektonicznym na centralną część śródmieścia Gdyni oraz na jachtową część portu. W 1937 r. został laureatem nagrody Grand Prix w Paryżu - na Międzynarodowej Wystawie „Sztuka i Technika” doceniono projekt nowego planu zabudowy Warszawy. To Spychalski zaprojektował trasę położoną ponad kilometr od Alej Jerozolimskich, dzisiejszą Trasę Łazienkowską.

Pod koniec 1941 r. Spychalski został członkiem Egzekutywy

puszczam. Agenci moi rewidują go. Spychalski zbłądził trochę, a ja powiadam: pojedziemy do Warszawy towarzyszu. Nie stawiał oporu i samochodem odstawiłem do Warszawy, do naszej willi w Miedzeszynie”. Tej samej, w której siedział Władysław Gomułka. Sam Spychalski opowiadał później, że wieziono go z zawiązanymi oczami, z workiem na głowie. Generała, w przeciwnieństwie do „Wiesława”, w śledztwie torturowano w dość przemysłowy sposób, bo nie uciekano się do bezpośredniej przemocy fizycznej. Wachlarz zastosowanych środków był zdecydowanie bardziej wyrafinowany, a ta „podróż” do tajnej willi UB była tylko przysmakiem tego, co go czekało.

O dacie aresztowania wiedziały najwyższe władze w państwie. Bolesław Bierut 15 maja pisał w liście do „kochanego i drogiego Towarzysza Stalina” o tym, że polski aparat bezpieczeństwa zlikwidował już „grupę kierowniczą podziemnej organizacji w armii”, która to grupa liczyła

*WŁADZE SOWIECKIE ZABRONIŁY
UŻYWANIA SŁOWA „DONOS”
I ZASTĄPIŁY JE SŁOWEM „SYGNAŁ”.
POWSTAŁO TEŻ BIURO SKARG,
GDZIE MOŻNA JE BYŁO WYSLAĆ*

Centralnej i dowódcą grup bojowych Związku Walki Wyzwolenczej. Rok później był już członkiem PPR i szefem Sztabu Głównego Gwardii Ludowej.

Aresztowano go 17 maja 1950 r. Znów trud osobistej wizyty u podejrzanego o najgorsze polityczne występki wobec systemu zadał sobie Józef Światło, który przedstawił mu zarzut popełnienia zbrodni stanu. Spychalski miał odpowiadać za „usiłowanie usunięcia przemocą ustanowionych organów władzy zwierzchniej narodu albo zagarnięcia ich władzy” oraz „usiłowania dokonania przemocą zmiany ustroju państwa polskiego”. Za każdy z tych zarzutów zatrzymanemu groziła kara od pięciu lat więzienia do kary śmierci łącznie.

Z workiem na głowie

„Ja otrzymałem rozkaz aresztowania towarzysza Mariana Spychalskiego i dostawienia go do Warszawy. (...) Był tak obstawiony przeze mnie, że mógłby kichnąć, abym o tym nie wiedział. (...) czekałem już na niego w jego pokoju w jego willi. (...) Ikiedy Spychalski (...) przychodzi do siebie, zastaje już mnie w swoim pokoju. Za nim wchodzi jego ochrona, która mnie widzi i wie, o co chodzi, bo ze mną pracowała. Od razu wiedzą, dlaczego tu jestem. Spychalski ma przed sobą mnie, a za sobą swoją ochronę. Znalismy się osobiście. Wita się ze mną, podaje mi rękę. A ja już tę rękę trzymam i nie

na „grupę Gomułki-Spychalskiego i jej antysowieckie, nacjonalistyczne pozycje. Spiskowcy wykorzystali swój wpływ na Spychalskiego, aby powstawić swoje grupy w Sztabie Generalnym i w oddziałach wojskowych. W związku z tym postanowiliśmy w stosunku do Spychalskiego wyciągnąć wnioski, od których na razie się wstrzymywaliśmy”, czyli - mówiąc wprost - aresztować.

Wekslować śledztwo

Jakub Berman wiele lat po stalinowskich czystkach w Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej opowiadał Teresie Torąńskiej w słynnym zbiorze rozmów „Oni”: „My jednak nie posunęliśmy się tak daleko. Należeliśmy pod tym względem do wyjątków, bo my jedni nie pozwoliliśmy sobie wyrwać centralnych osobistości z kierownictwa partii”.

Ten sam Berman w jednym z dokumentów Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, dotyczącym śledztwa przeciwko towarzyszom partyjnym, notował na marginesie: „Najcięższym błędem jest to, że na przestrzeni szeregu miesięcy kierunek śledztwa nadawali przy pomocy swoich zeznań oskarżeni, a nie kierownicy śledztwa, tj. udawało im się wekslować śledztwo na boczny tor, sprzyjały temu błędne »teorie« śledcze (...) w wyniku tego ułatwiono oskarżonym odwoływanie zeznań, mających istotne znaczenie dla sprawy”.

KARTKA Z KALENDARZA/ PITAWAŁ ŚLĄSKI

Na Śląsku stosowano kary wg prawa magdeburskiego, od 1532 r. zaczęto stosować także Caroline

Rabs albo habiynie: złodziejstwo na Śląsku dawniej i dziś

Przed wiekami dla złodzieja były trzy rodzaje kar: kara śmierci, obcięcie obu rąk albo obcięcie tylko jednej ręki.

Nie miejsce tu na szczegółowe opisywanie, jakimi technikami te ręce obcinano, gdyż chodzi tu nie tyle o drastyczne sceny, co o ukazanie skutków surowego karania złodziei.

Proces o krowę

Twierdzi się więc, że kraje, gdzie ostro karano, skutecznie wpoili swoim mieszkańcom niechęć do łamania prawa przez przywłaszczanie cudzego mienia. Przykładowo w Szwajcarii czy krajach skandynawskich, gdzie tak właśnie okrutnie karano, do dzisiaj jest mniejsze prawdopodobieństwo, że nas okradną.

Przede wszystkim jednak mnie interesuje problem złodziejstwa na Śląsku. I tu powiedzmy, że w 1596 r., kiedy Śląsk był pod rządami austriackimi, doszło między innymi w Gliwicach do typowego procesu za kradzież. Wtedy Maciej Chudek z Knurowa został oskarżony o kradzież i zabicie krowy będącej własnością Janka Puchały z Gierałtowic.

Oskarżony przyznał się dobrowolnie, ale i tak ku przestrodze innych był torturowany, a później powieszony. Dlatego chyba nie należy się dziwić, że potem jeszcze około 1930 r. większość śląskich domostw miała wprawdzie zamki w drzwiach, ale wychodząc z domu klucze chowano pod wycieraczką albo za doniczką na przyokiennym kwietniku.

Nahabiynie jabłek

A było tak dlatego, gdyż wielkie i spektakularne kradzieże należały dawniej do rzadkości. Nie znaczy to jednak, że Ślązacy byli bezgrzeszni! Owszem, zdarzało się takie w sumie niewinne podbieranie komuś z ogrodu jabłek albo cześni, czyli czereśni. Robiły to zazwyczaj dzieci - dorośli takiego zachowania nie pochwalałi.

Nie nazywało się tego jednak wtedy złodziejstwem przez duże „Z”, ale mawiano, że to był rabs, hab albo nahabiynie jabłek. Wydaje się, że te używane w śląszczyźnie słowa zostały zapożyczone z języka niemieckiego, gdzie od rauben (kraść, rabować) pochodzą rabs, rabsik, rabsikowanie albo rabczyk, natomiast od haben (mieć, posiadać) pochodzi - hab, habiynie, habić, nahabić, habnonć.

A za komuny?

Dla ukazania jednak pełnego obrazu sytuacji należy podkreślić, że ten w zasadzie bezzłodziejski okres w dziejach Śląska zakończył się w 1945 r. Wówczas nieudolne komunistyczne rządy oraz braki towarów w sklepach szczególnie demoralizowały i skłaniały do kradzieży. Kierowcy kradli paliwo z baków powierzonych sobie służbowych aut, górnicy wynosili z kopalń kable elektryczne, malarze kradli farbę, ślusarze ze swych fabryk zabierali pręty, a pracownicy biurowi - ołówki i papier.

Nikt nie mówił, że kradnie, ale sobie organizuje, załatwia czy po prostu bierze coś z roboty. I tak nie mały odsetek Ślązoków, podobnie jak reszta Polski, nauczył się za komuny kraść na masową skalę. Gdyby więc w tamtych czasach złodziejstwo karano w dawnym stylu, to by rękawicznicy nie mieli pracy. A jak ten problem wygląda dzisiaj?

Marek Szoltysek

NIEZBEDNIK CZYTELNICZY

rekomenduje
Sławomir Majerowski

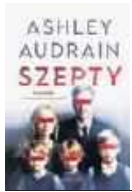
Kto aż tak nie lubił wujka Williego?

Stary dobry wujek Willie, nienasycony łakomczuch i epickie utrapienie w jednym, przybywa na wieś, aby spędzić z krewnymi święta. Traf chce, że w drugi dzień świąt Bożego Narodzenia zostaje znaleziony martwy w śniegu w stroju Świętego Mikołaja. **Rupert Latimer, „Poświęteczne morderstwo”, wyd. Zysk i S-ka, Poznań 2023, cena 47,90 zł**

Tutaj zaraz poleje się krew...

Grudzień 1935 r. Objazdowy spektakl „Opowieści wigilijnej” w reż. Chestera Harrisona ma za sobą trudny okres. Kiedy kilka dni przed świętami trupa dociera do londyńskiego Theatre Royale – napięcia wśród obsady sięgają zenitu... **Ada Moncrieff, „Morderstwo w Theatre Royale”, wyd. Zysk i S-ka, Poznań 2023, cena 47,90 zł**

Kto jest za to odpowiedzialny?

Syn Whitney w środku nocy wypada przez okno sypialni i zapada w śpiączkę. Kobiety z sąsiedztwa Loverlych zachodzą w głowę, co mogło doprowadzić do tragedii. Co zrobiła np. pocziwa, uczynna Blair, najlepsza przyjaciółka Whitney, matka siedmioletniej Chloe? **Ashley Audrain, „Szepty”, wyd. Prószyński i S-ka, Warszawa 2023, cena 49,99 zł**

Nigdy nie ufaj nieznanym

To ostatnia noc chińskiego roku, właśnie zaczyna się rok świni. Chesca, kierująca specjalną brygadą hiszpańskiej policji BAC, też bierze udział w zabawie. Ale następnego dnia rano budzi się skrepowana, a pomieszczenie wypełnia odrażający smród chlewu. **Carmen Mola, „Mała”, wyd. Sonia Draga, Katowice 2023, cena 54,90 zł**

Śmierć czai się na każdym kroku

Kiedy gwiazda muzyki pop i influencerka, Julie Rees, umiera w podejrzanych okolicznościach, szybko wychodzi na jaw, że to skutek przedawkowania pewnej tajemniczej substancji. Jej ofiary łączy jedno – obsesja na punkcie szczupłej sylwetki. **Daniel Kalla, „Mordercza dieta”, wyd. Harde, Warszawa 2023, cena 49,99 zł**

Czego ty się boisz, Emily?

Emily McPhee próbuje pogodzić się ze śmiercią ojca... Czuje się zagrożona, ale czy jest to prawdziwe niebezpieczeństwo, czy jedynie złudne? Zakochany w niej Seth obawia się, że z powodu tego uczucia trudno mu będzie ją chronić. **J.L. Drake, „Zwiastun mroku”, wyd. Świat Książki, Warszawa 2023, cena 49,90 zł**

Kto przerabia te nieszczęsne kobiety na syreny?

Pewnego deszczowego dnia policja odnajduje zwłoki zamordowanej kobiety, już drugie w ciągu kilku dni. W obu przypadkach nogi ofiar zostały ze sobą zszyte.

„W opuszczonej maszynowni wyraźnie słychać ogłuszający szum rzeki. Z torbą przerzuconą przez ramię przedostaję się do białych i szarych rur. Za nimi kryje się wejście do długiego, wąskiego tunelu. Idę nim aż do pierwszego rozgałęzienia. Takich tuneli jest więcej, prowadzą do wielu kryjówek, ale ta, do której zmierzam, jest najlepsza.

Poprawiam torbę na ramieniu, skręcam w prawo i przyspieszam kroku. Po moim ciele przebiega dreszcz ekscytacji, gdy dłonią dotykam drzwi przed sobą. Sprawnie schodzę po metalowych schodach i zapalam zasilane bateriami lampy ustawione na podłodze w zimnym betonowym pomieszczeniu. Szaroniebieskie światło ledwie je oświetla, jednak dostrzegam kobietę unoszącą się w dużym zbiorniku z wodą.

Przednia ściana jest ze szkła, sufit i boczne ze stali. Nie spuszczałem wzroku z kobiety, odkładam torbę na wilgotną podłogę, podchodzę do zbiornika i przyciskam dłoń do szyby. Przez chwilę przyglądam się kobiecie, jej rozłożonym ramionom, bladej twarzy i okalającym ją włosom.

Spoglądam na mnie zdziwiona, jakby dopiero teraz odkryła, kim tak naprawdę jestem.

Szybko się poddała, na górze zbiornika nadal była jeszcze niewielka luka z powietrzem, woda wciąż spływała z rury powyżej jej głowy.

Podchodzę do zardzewiałego pokrętki i aż muszę się zaprzeć, by odciąć dopływ wody. W pomieszczeniu zapada cisza.

Czerwony przycisk znajduje się na ścianie pod schodami. Wduszam go i woda ze zbiornika zaczyna opadać z taką siłą, że aż czuję wibracje pod nogami.

Po kilku minutach mogę już otworzyć szczelne drzwi i dostać się do kobiety. Jej ciało jest tak ciężkie, że nie mogę jej unieść. Włokę ją po posadzce do stołu ulokowanego po drugiej stronie pomieszczenia.

Z trudem wciągam ją na chropowaty i poplamiony blat. Rozbieram, układam porządnie i odsuwam mokre włosy z jej twarzy. Pot spływa mi po karku, gdy rozchyliłam jej nogi i patrzę na krocze. Nadszedł ten długo wyczekiwany moment. Wyciągając z torby maszynkę do golenia, czuję rosnącą ekscytację. Metodycznie i dokładnie zaczynam usuwać ciemną kępkę włosów.

Potem wyciągam skalpel.

Ostrze miękko wbija się w skórę pachwiny, przecinając tkanki i błony. Krew wypływa z rany na podłogę.

Powoli nacinam wewnętrzną stronę uda, w dół ku kolanu, aż do kostki.

W sali terapii regionalnego zakładu psychiatrycznego w Vadstena zapadła cisza. Słuchać było jedynie uparte uderzenia kropli deszczu o szybę.

Daniło Peña i pozostali zaspiani pacjenci siedzieli na krzesłach ustawionych wokół. Daniło przesunął po nich wzrokiem, a potem znów spojrzał na Annie Rosvall. Rudowłosa psycholożka założyła nogę na nogę. Spódnica sięgała jej ledwie za kolano, a bluzka nieco rozchyłała się na piersi. Mimo twarzy lalki jej spojrzenie było intensywne, tak jakby próbowała się czegoś doszukać w pacjencie.

– Miał pan więc siedem lat, gdy zmarli pańscy rodzice? – zapytała, mając nadzieję, że opowie coś więcej.

– Tak – potwierdził, przeklinając w duchu porę sesji.

Nienawidził terapii grupowej, a opowiadanie o swoim życiu o tak wczesnej godzinie było dla niego istną torturą.

– Co takiego się wydarzyło? – zapytała psycholożka.

– Nie mówiłem już?

– Odkąd pan się tu pojawił, prawie nie powiedział pan słowa – stwierdziła Annie.

– No właśnie! – rzuciła siedząca na prawo od Daniela kobieta. – Wyduś to z siebie. Co się wydarzyło?

Nazywała się Sophie Engman i miała dwadzieścia pięć lat. Z wlewającym się ze spodni brudem i rozjaśnionymi włosami wyglądała jak wata cukrowa. Daniło wiedział, że została skierowana do zakładu psychiatrycznego ze względu na powtarzające się próby samobójcze w poprzednich ośrodkach, w których spędziła większość swojego życia. Ostatnim razem podłożyła ogień i dwoje pracowników domu opieki doznało poważnych obrażeń.

Westchnął.

– To był... wypadek, że tak to ujmę.

Wcale nie miał ochoty mówić im prawdy o tym, że jego rodzice zostali zastrzeleni na jego oczach, gdy był jeszcze dzieckiem.

Siedział ukryty w kontenerze razem z matką i ojcem oraz pozostałymi rodzinami. Przez Atlantyk zmierzali do Szwecji, w nadziei na lepsze życie. Niestety, potem było już tylko gorzej.

Gdy statek dotarł do lądu, czekało na nich trzech mężczyzn. Spośród całej grupy wybrano

EMELIE SCHEPP

Szwedzka pisarka i dziennikarka. Pracuje w branży reklamowej, napisała kilka scenariuszy do filmów, a swoją pierwszą powieść kryminalną „Naznaczeni na zawsze” wydała ponoć własnym sumptem.

szóstkę dzieci, w tym jego, a pozostałych zamordowano. Dzieci wywieziono na wyspę u wybrzeży Norrköpingu, gdzie wyszkolono je na płatnych morderców, których zadaniem była ochrona narkotykowego syndykatu. Nauczono ich technik walki, posługiwania się bronią oraz zabijania – zarówno z jej pomocą, jak i bez niej. Dostały też nowe imiona. Imiona, które wyryto im na skórze, tak by przypominały im o tym, kim się stali i kim już na zawsze pozostaną.

Hades, bóg śmierci, to imię zostało wyryte na jego karku i Daniło nie miał zamiaru go ukrywać. Nie obchodziło go też, co przydarzyło mu się w dzieciństwie. Zostawił to już za sobą, a wszystkich ciekawskich idiotów, dopytujących o znaczenie skaryfikacji, odsyłał do diabła.

– I to wtedy... – Annie spojrzała w notatki – ...to wtedy trafił pan do rodziny zastępczej?

– Coś w tym stylu – przytaknął Daniło, odwracając wzrok w stronę ciężkiego od deszczowych chmur nieba za oknem.

– Było tam więcej dzieci?

– Początkowo tak, ale potem zostałem tylko ja i ona – kontynuował Daniło, patrząc znów na psycholożkę.

– A więc masz siostrę? – zapytał mężczyzna siedzący naprzeciwko.

Większość pacjentów na lekach psychotropowych tyła, ale Nils Andersson był wyjątkiem. Wyglądał jak przecinek i trzęsły mu się ręce. Ten niepozorny mężczyzna cierpiał na omamy słuchowe, które doprowadziły do tego, że pociął własną matkę, by uciszyć tykający w jej brzuchu zegar. Schizofrenia została już jednak opanowana i za kilka dni pacjent miał zostać przeniesiony na oddział otwarty.

– Nie jesteśmy rodzeństwem – syknął Daniło.

– Oczywiście, przepraszam – powiedział Nils, uśmiechając się nerwowo do siedzącego obok czwartego w ich grupie pacjenta, Simona Norella ze zwisającą dolną wargą i masywnymi pięściami spoczywającymi na kolanach.

– Ale to ktoś, z kim pan dorał? – zapytała Annie, przechylając głowę.

Daniło się wyprostował.

– Tak, ale nic nas już teraz nie łączy – wyjaśnił.

– Ma pan z nią kontakt?

– Nie mam kontaktu z nikim z mojego dzieciństwa.

– Jak ma na imię? Chciałby pan nam o niej opowiedzieć?

Daniło potrząsnął głową. Nie chciał wymówić jej nazwiska – Jana Berzelius. Nie chciał zdradzić psycholożce ani nikomu innemu w grupie, że również na jej karku widniało imię: Ker. Bogini śmierci. W przeciwieństwie do niego zrobiłaby wszystko, żeby je ukryć. Dosłownie wszystko. Co mu bardzo pasowało.

Jako jedyni przeżyli na wyspie. Wspólnie postanowili uciec, ale po drodze się rozdzielili. Ona uległa wypadkowi, a gdy się obudziła w szpitalu, nie miała pojęcia, kim jest, co oznacza imię na jej karku i co do tej pory przeżyła. Niedługo później została adoptowana przez prokuratora generalnego Karla Berzeliusa i z biegiem czasu, gdy dorosła, poszła w jego ślady i zaczęła pracę w prokuraturze.

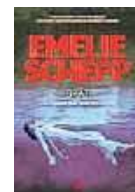
Potem jednak pojawiły się sny i wspomnienia oraz chęć dowiedzenia się, kim była przed adopcją. Któregoś dnia stanęła w progu mieszkania Daniela. W markowym płaszczu, z prostymi długimi włosami i garścią pytań.

Na samą myśl aż się uśmiechnął. Całą sobą reprezentowała wszystko to, co jemu nigdy nie było dane. Wszystko dostała na jejaniej srebrnej tacy. A jemu pozostała przemoc i powoli tracił już rachubę, ile osób przez lata zginęło z jego rąk.

– O czym pan myśli? – zapytała Annie.

– O niczym – odparł krótko.

– Rozumiem – przytaknęła psycholożka, a jej spojrzenie nieco przygasło (...).

Emelie Schepp, „Brat”, wyd. Sonia Draga, Katowice 2023, cena 49,90 zł

DROBNE

Jak zamieścić ogłoszenie drobne?

Telefonicznie: 32 420 73 74

Przez internet: ibo.polskapress.pl E-mailem: ogloszenia@dz.com.pl

Nieruchomości

DOMY - SPRZEDAM

CZĘSTOCHOWA okolice, dom/leśniczówka 70 mkw. + poddasze + podpiwniczenie + budynek gosp. (część nadleśnictwa), otoczona lasem i 200-letnimi dębami, dz. 1100 mkw., blisko rzeka, zalew. Końcówka remontu, cena 495.000 zł. Mogę dosłać zdjęcia, 660-220-855

KŁOBUCK, dom/leśniczówka 70 mkw. + poddasze + podpiwniczenie + budynek gosp. (część nadleśnictwa), otoczona lasem i 200-letnimi dębami, dz. 1100 mkw., blisko rzeka, zalew. Końcówka remontu, cena 495.000 zł. Mogę dosłać zdjęcia, 660-220-855

ŁÓDŹ ok. Pabianic, dom/leśniczówka ok. 80 mkw. + budynek gosp. ok. 80 mkw., wyremontowany na wysoki poziom, pod samym lasem, działka ok. 1200 mkw., piękne miejsce, cena 495.000 zł. Mogę dosłać zdjęcia, tel. 660-220-855

DZIAŁKI, GRUNTY SPRZEDAM

BRENNA, działka budowlano-rekreacyjna 1500 mkw. - UDZIAŁY. Piękne położenie, cena 99.000 zł. Możliwość zakupu połowy działki w niższej cenie. Wyślij sms lub zadzwoń: tel. 660-220-855

CZĘSTOCHOWA okolice, działka bud. ok. 1200 mkw. z budynkiem. 60 mkw., (część nadleśnictwa), 2-wejściowy + poddasze, w db stanie, otoczona lasem, piękne miejsce, blisko zalew i rzeka, cena 169.000 zł, tel. 660-220-855

KONIECPOL okolice, piękna działka bud. 1 ha, pod lasem, prąd, woda, cena 199.000 zł. Możliwość kupna mniejszej powierzchni w niższej cenie. Mogę dosłać zdjęcia, tel. 660-220-855

KONIECPOL okolice, piękna działka bud. 2200 mkw. - 38.900, pod lasem, prąd, woda. Mogę dosłać zdjęcia, tel. 660-220-855

RADOMSKO okolice, piękna działka rekreacyjno-leśna 2900 mkw. pod rekreację, dojazd gminny, wyjątkowa cisza i spokój, blisko rzeka i jezioro, cena 19.500 zł. Możliwość dokupienia sąsiedniej działki. Mogę dosłać zdjęcia., tel. 660-220-855

Handlowe

ANTYKI

ANTYKI i wszelkie starocie - od igły po szafę kupię - 660-35-35-35

KOLEKCJONERSTWO, SZTUKA

ZNACZKI kupię, tel. 571-577-099.

MATERIAŁY BUDOWLANE

Stropy i schody prefabrykowane. Tel. 668 465 291

Motoryzacja

OSOBOWE SPRZEDAM

AUTA-AUTO SKUP gotówka, super ceny skupu!, Dojazd, Chorzów Krakowska 8. Tel. 601-480-570, 32/249-52-10

OSOBOWE KUPIĘ

Autoskup, wszystkie 515274430

KUPIĘ auta osobowe i dostawcze, stan obojętny. Tel.: 798-718-455.

SKUP AUT ZA GOTÓWKĘ
Tańsze i droższe. Premium.
796-798-300

Finanse biznes

KREDYTY, POŻYCZKI

KONSOLIDACJA dla zadłużonych
150tys. RRSO 11,99% Tel: 730809809

KREDYT 50 tys. rata 688 zł RRSO: 11,56% Tel: 730 809 809

POŻYCZKA oddłużeniowa na spłatę: chwilówek parabanków, windykacji, komornika, tel. 500-853-100

Spłacasz kredyt lub pożyczkę? Zadzwoń, a sprawdzimy czy możemy odzyskać dla Ciebie koszty kredytu! Tel. 660 178 173

SZYBKA pożyczka do 2 tysięcy również dla zadłużonych. tel; 669-760-760

SZYBKA POŻYCZKA

Z KOMORNIKIEM 32-260-00-33, 516-516-611, Pośrednik CDF S.C. firmy MATPOL FINANSE Sp. z o.o

SZYBKA pożyczka, dojazd 780 116 672

Praca

SZUKAM PRACY

DOŚWIADCZONA opiekunka osób starszych podejmie pracę, 660-437-933

Usługi

BUDOWLANO-REMONTOWE

A-Z Remonty-Kafelkowanie 783002748

ODNAWIANIE WANIEŃ (32)384-91-98

Remont malow/tapety 508286313

REMONTY-KAFELKOWANIE 518 689 488

OGRODNICZE

WYCINKA drzew, frez. pni 698803477

PORZĄDKOWE

CZYSZCZENIE wykładzin, tapicerek, dywanów. Solidnie! Tel.: 606-274-056.

PRZEPROWADZKI

A-Z Przeprowadzki+Ekipa: 504709047

Turystyka

KRAJ - GÓRY

Beskidy, u nas tradycyjny turnus Świąt Bożego Narodzenia, możliwość dowozu: 501-642-492

KUDOWA - ZDRÓJ
- FERIA ZIMOWE 2024 r.
Nocleg ze śniadaniem - 150 zł/os.
dziecko do lat 10 przy 2 os dorosłych zniżka 50%
- WCZASY DLA SENIORA 2024!
7 noclegów, 2 posiłki - od 1100 zł/os
„Willi Pod Gwiazdami”
kom.: 697-094-500 tel.: 71/344-82-48,
www.bratniak.turystyka.pl

WISŁA - Kuligi Zimowe, Sylwestrowe, Świąteczne z poczęstunkiem + Muzyka. Tel.: 503-492-612.

KRAJ - MORZE

ŚWINOUJŚCIE
- WCZASY DLA SENIORA 2024!
7 noclegów, 3 posiłki - od 1090 zł/os.
- WIELKANOC w Świnoujściu 2024
7 noclegów, 3 posiłki - od 1595 zł/os.
„Promień Słońca” - 80 m do plaży,
kom. 697-094-500, tel.: 71/344-82-48,
www.bratniak.turystyka.pl

Matrymonialne

"ROMEO" oferty matrym. 502 363 127

Różne

KUPIĘ monety, banknoty, starocie, znaczki, medale, zegarki, rogi, płyty, widokówki. Tel.: 660-482-319.

PANOWIE preparaty, 788-989-351, 888-033-468

Usługi pogrzebowe

0010698497
POGOTOWIE POGRZEBOWE
KATOWICKIE CMĘTARZE KOMUNALNE
ul. Murckowska 9, Katowice
Całodobowo:
32-255 15 51, 607 399 321
www.kck.katowice.pl

REKLAMA

Q600889411A

Daj się zobaczyć!

● Z ZAKREŚLACZEM

ZATRUDNIĘ stolarza do prac wykończeniowych na działce.
Tel. 888-888-888

REKLAMA

0010960236

Prezydent Miasta Knurów informuje,
że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Knurów przy ul. dr. Floriana Ogana 5 oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (www.knurow.bip.info.pl) podano do publicznej wiadomości Wykaz nr 18/GB/2023 nieruchomości lokalowych przewidzianych do sprzedaży na rzecz dotychczasowych najemców wraz ze sprzedażą ułamkowych części gruntu, w drodze bezprzetargowej.

REKLAMA

0010959792

Prezydent Miasta Piekary Śląskie
na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 344 z późn. zm.) informuje,
iż w siedzibie Urzędu Miasta w Piekarach Śląskich przy ul. Bytomskiej nr 84 i nr 92 wywieszono do publicznej wiadomości:
• wykaz obejmujący nieruchomość gruntową, położoną w Piekarach Śląskich przy ulicy Inwalidów Wojennych, przeznaczoną do oddania w dzierżawę w trybie bezprzetargowym na okres 3 lat.
Pełna treść wykazów dostępna jest na stronie internetowej Urzędu Miasta Piekary Śląskie pod adresem www.biznes.piekary.pl oraz na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Piekary Śląskie pod adresem www.bip.piekary.pl
Niezbędnych informacji udziela się pod numerem telefonu 32 39 39 343 lub w siedzibie Urzędu Miasta, ul. Bytomska 92 (II piętro, pokój 208).

REKLAMA

0010961401

OGŁOSZENIE

Działając na podstawie przepisów art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 344 z późn. zm.)

Zarząd Powiatu Mikołowskiego

informuje,

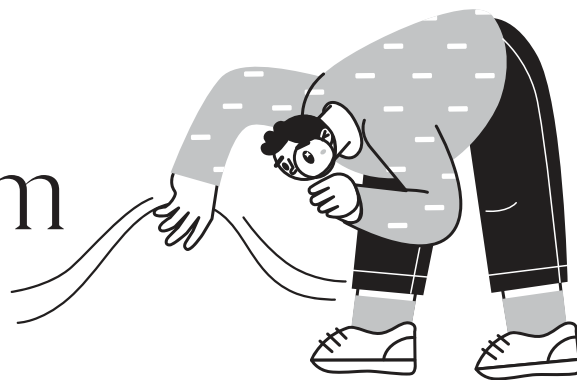
że w siedzibie Starostwa Powiatowego w Mikołowie, przy ul. Żwirki i Wigury 4a został wywieszony wykaz nieruchomości przeznaczonej do wydzierżawienia.

AUTOPROMOCJA

DZIENNIK ZACHODNI

Czwartek z dreszczykiem

Kup dziennik z dodatkiem „Pod paragrafem”
dziennikzachodni.pl

Mało wychodzę z domu, więc w tych programach sobie oglądam świat i ludzi

Katarzyna Nosowska u Kuby Wojewódzkiego o tym, że chętnie ogląda reality-show w stylu „Hotelu Paradise” Fot. Lucyna Nenow

Z ŻYCIA GWIAZD

Agnieszka Kaczorowska nie hejtuje

Serialowa Bożenka z „Klanu” udzieliła niedawno wywiadu Pudelkowi. Powiedziała w tej rozmowie, że w swej działalności influencerki internetowej unika hejtowania innych celebrytów. - Nie chcę budować swojej popularności, sukcesu, istnienia jako marki osobistej na krzywdzie innych, na komentowaniu innych - zadeklarowała.

Weronika Rosati troszczy się o córkę

Ponieważ aktorka wychowuje swoją córkę w Los Angeles, dziewczynka rozmawia z matką przede wszystkim po angielsku. Rosati chce jednak, żeby Elisabeth czuła się również Polką. Dlatego posłała ją teraz do weekendowej szkoły Polish Alma Mater. - Chciałabym, żeby nauczyła się mówić, czytać i pisać dobrze po polsku.

Katarzyna Glinka miała ważny projekt

Popularna aktorka wyszła za mąż za Przemysława Gołdona w 2010 roku. Dwa lata później na świat przyszedł ich syn Filip. Niestety, para rozstała się w 2015 roku. Mimo tego byli małżonkowie zachowali przyjazne relacje. Teraz Glinka dostała zaproszenie na ślub Gołdona z nową partnerką. Nie pojawiła się jednak - i wyjaśniła przyczyny swej nieobecności portalowi Świat Gwiazd. - Bardzo chciałam tam być, ale miałam ważny projekt aktorski w tym czasie. Więc nie mogłam. (GZL) Fot. Krystian Dobuszyski

W TELEWIZJI

Skłodowska

TVP Kultura, 20:05
Lata 90. XIX wieku. Do Paryża przybywa młoda Maria Skłodowska (Rosamund Pike). Kobieta nie jest mile widziana w środowisku naukowym ze względu na płeć i pochodzenie. Jednak jej geniusz, upór i odwaga zaczynają kruszyć ten opór.

Houdini: magia miłości

TVP Kobieta, 21:35
Rok 1926. Słynny iluzjonista Harry Houdini (Guy Pearce) nie potrafi uwolnić się od nawiedzających go od lat wizji nieżyjącej matki. Magik wyznacza wysoką nagrodę, która ma trafić do medium zdolnego przywołać ostatnie słowa zmarłej. Wyzwanie podejmują Mary (Catherine Zeta-Jones) i jej córka Benji (Saoirse Ronan).

Szpiedzy Castro

Planete+ HD, 22:00
Ta niewypowiedziana wojna między Kubą a USA toczyła się przez pół wieku, a w latach 90. do Stanów przeniknęła grupa kubańskich agentów. Autorzy dokumentu oddają im głos i pokazują niepublikowane dotąd materiały.

Kochany i nienawidzony. Dramat życia i śmierci twórcy „Krzyżaków”

TVP Historia, 23:00
Aleksander Ford miał 72 lata, gdy 4 kwietnia 1980 r. w Naples na Florydzie popełnił samobójstwo. Film Stanisława Janickiego, historyka kina i krytyka filmowego, jest próbą odpowiedzi na pytanie, dlaczego tak się stało.

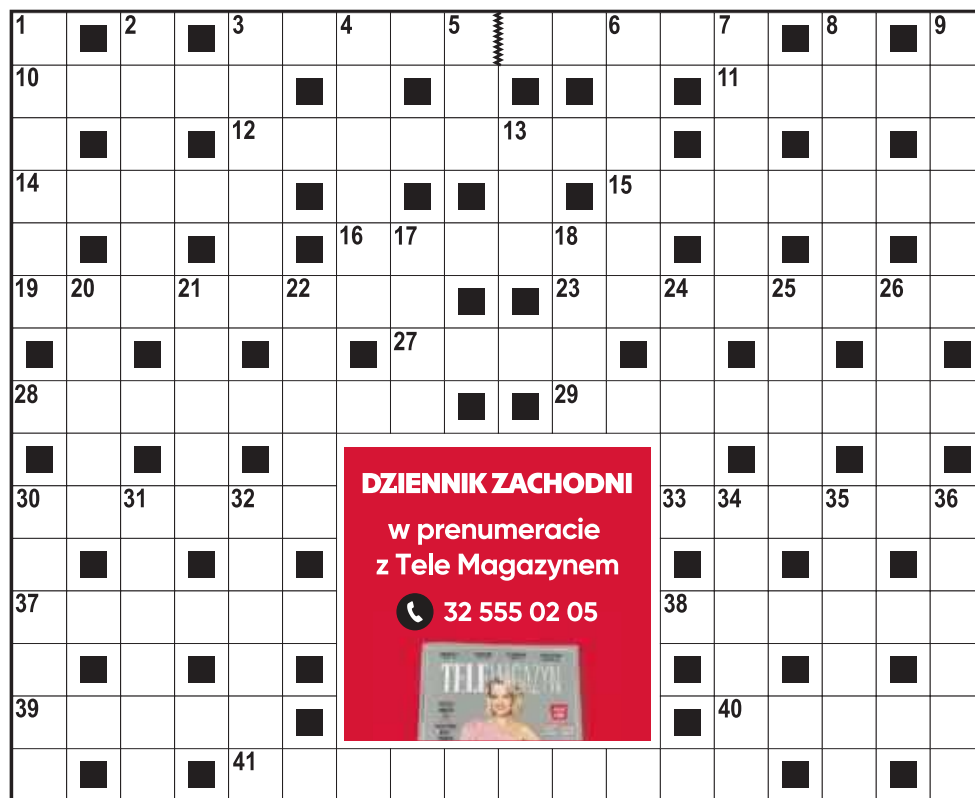
KRZYŻÓWKA NR 181

Poziomo:

- 3) japoński samochód osobowy,
- 10) japońska fabryka silników diesla w Tychach,
- 11) strunowy instrument szarpany,
- 12) władca piekieł,
- 14) pszenica lub jęczmień,
- 15) powieść Bolesława Prusa,
- 16) Święty Florian dla strażaków,
- 19) postępowanie rozjemcze bez sędziego,
- 23) pracuje przy obrabiarce,
- 27) zmniejszenie cierpień, koniec bólu,
- 28) obrońca na piłkarskim boisku,
- 29) Mateusz, aktor z „Przedwiośnia”,
- 30) gwarantuje spłatę kredytu,
- 33) zasuwają w kanale kominowym,
- 37) naczynie laboratoryjne lub kuchenne,
- 38) człowiek niskiego wzrostu,
- 39) gazowe, ciekłe lub stałe,
- 40) litewska potrawa wigilijna,
- 41) gniazdo tropikalnych owadów.

Pionowo:

- 1) parzysta lub nieparzysta,
- 2) jednostka ładunku elektrycznego,
- 3) Hurkacz, polski tenisista,
- 4) przypecek w dawnych chatkach,
- 5) jasne piwo angielskie,
- 6) komedia z kasierzem Kwinto,
- 7) krótki odcinek czasu, moment,
- 8) automatyczna w łazience,
- 9) Jan Krzeptowski, czyli Sabała,
- 13) gęsty, stary las iglasty,
- 17) dekoracyjny układ utworów,
- 18) fusy na dnie naczynia,
- 20) czepliwe zapięcie przy kurtce,
- 21) czeski dopływ Łaby,
- 22) pręty w palenisku,
- 24) bliźniaczy brat Romulusa,
- 25) okowy na rękach skazańca,
- 26) owce rasy górskiej,
- 30) serwatka z mleka owczego,
- 31) angielski krój rękawa,
- 32) ptak z Nowej Zelandii, kiwi,
- 34) pospolita, szarzielona jaszczurka,
- 35) diabeł z Łęczycy zwany błotnikiem,
- 36) „... i Ludmiła”, baśniowy poemat Aleksandra Puszkina.

DZIENNIK ZACHODNI
w prenumeracie
z Tele Magazynem
☎ 32 555 02 05

ROZWIĄZANIE NR 180

S Z P A R A G U B A L O W I C Z
O I Y R O N D O A A U
B E K A D L O I R E N K L O D A
E A E S K A Z A D I A A
K O P A L N I A A K R O B A T K A
K W K R A K S A R W G
M A R A Z M C O K L A K I E R
P N L A Z A N K I M S A
C I A S T O M A S T I F
H J D A A K
R Z E Z B A L I S T W A
Z N P A A A
E S T Y M A R E N E T A
S K R I K E
T R A P A B S E I N C J A A L K A

HOROSKOP

Wodnik (20.01 - 18.02)

Zrobisz dzisiaj wszystko, aby ostatnie zdanie należało do Ciebie. Horoskop dzienny zapowiada, że Twoja postawa nie wszystkim się spodoba...

Ryby (19.02 - 20.03)

Nie forsuj na siłę swoich pomysłów. Horoskop na dziś wyraźnie mówi, że krok wstecz będzie w tej sytuacji o wiele lepszym rozwiązaniem.

Baran (21.03 - 19.04)

Nie wszystko będzie układać się po Twojej myśli. Horoskop dzienny na czwartek wróży, że konsekwencje tego dosięgną też Twoich bliskich.

Byk (20.04 - 20.05)

Cechować Cię będzie wyjątkowa ugodowość. Horoskop dzienny mówi, że łatwo Ci będzie przychodziło rezygnowanie ze swojego zdania. Bliźnięta (21.05 - 21.06) Ktoś będzie próbował zrzucić na Twoje barki swoje obowiązki. Horoskop na dziś ostrzega, że może to zakończyć się sporą awanturą... Rak (22.06 - 22.07) Dobry dzień na nadrobienie różnego rodzaju zaległości. Horoskop dzienny na czwartek radzi zakasać rękawy i szybko zabrać się do roboty.

Lew (23.07 - 22.08)

Trudno Ci będzie dzisiaj dojść do porozumienia z niektórymi osobami. Horoskop dzienny wróży, że będzie w tym trochę Twojej winy. Panna (23.08 - 22.09) Wyróżniać Cię będzie przebojowość i wiara we własne możliwości. Horoskop na dziś wyraźnie zapowiada, że sporo uda Ci się osiągnąć. Waga (23.09 - 22.10) Ktoś z grona znajomych będzie potrzebował Twojego wsparcia. Horoskop dzienny na czwartek mówi, że wiele będzie od Ciebie zależało.

Skorpion (23.10 - 21.11)

Życie wokół Ciebie będzie toczyć się dzisiaj leniwym tempem. Horoskop dzienny zapowiada, że wieczorem położysz się wcześniej spać. Strzelec (22.11 - 21.12) Horoskop na dziś wyraźnie mówi, że ktoś z grona znajomych będzie wywierał na Ciebie presję i próbował zmieniać Twoje decyzje. Koziorożec (22.12 - 19.01) Horoskop dzienny na czwartek mówi, że wykażesz się cierpliwością wobec osób, którym nie wszystko będzie szło tak, jak zaplanowano.

Jakie szanse Polski w barażach o Euro 2024? Najpierw Estonia

Piotr Rzepecki
redakcja@polskapress.pl

PIŁKA NOŻNA. Z całą pewnością nie tak wyobrażaliśmy sobie eliminacje Euro 2024. Biało-Czerwoni byli murowanym kandydatem do bezpośredniego awansu.

Tymczasem zajęli rozczarowujące 3. miejsce, za Albanią i Czechami. Kadra Fernando Santosa, a później Michała Probierza uzbierała ledwie 11 punktów i szans na awans na Euro będzie szukała w marcowych barażach.

Ziścił się tak naprawdę najkorzystniejszy scenariusz z perspektywy reprezentacji Polski. Na finiszu eliminacji uniknęliśmy w barażach dwóch potęg: w poniedziałek Włochy awansowały na Euro kosztem Ukrainy (0:0 w bezpośrednim meczu), natomiast we wtorek Chorwacja wywalczyła bezpośredni awans, spychając Walijczyków na trzecie miejsce w grupie. Zdecydowała o tym wygrana z Armenią 1:0.

Tym samym Polska jako drużyna najwyżej sklasyfikowana w rankingu Ligi Narodów zagra w półfinale baraży z Estonią, drużyną z dopiero 4. dywizji, która w eliminacjach do Euro 2024 zdobyła... jeden punkt i zajęła ostatnie miejsce z bilansem bramkowym 2-22! Przed nią uplasowały się Belgia, Austria (bepośredni awans), Szwecja oraz Azerbejdżan, których i tak zabraknie w barażach.

Z kim reprezentacja Polski zagra o Euro 2024? Rywalem Biało-Czerwonych w półfinale będzie reprezentacja Estonii, a mecz zostanie rozegrany na PGE Narodowym w Warszawie 21 marca 2024 roku (czwartek). Jeśli chodzi jednak o kolejny rywal, a więc start

FOT. ADAM JANKOWSKI

Według najnowszych raportów Polacy mają nieco ponad 40 proc. szans na awans. Więcej mają Grecy i Ukraińcy

w ewentualnym finale, to wciąż wielka niewiadoma.

- Jesteśmy faworytem. Trzeba się dobrze przygotować i po prostu wygrać - uważa Przemysław Frankowski, wahałowy reprezentacji, autor gola na 1:0 w towarzyskim spotkaniu z Łotwą.

Bilans meczów Polski z Estonią to siedem zwycięstw Biało-Czerwonych oraz po jednym remisie i porażce.

Właśnie ostatnie spotkanie - w selekcyjnym debiucie Waldemara Fornalika w sierpniu 2012 roku - Polacy przegrali w Tallinie 0:1. Gola, w 90. minucie, uzyskał znany z występów w Piaście Gliwice i Jagiellonii Białystok Konstantin

Vassiliev, który mimo 39 lat wciąż gra w kadrze Thomasa Häberli. Z Polaków ponownie z tym rywalem mają szansę się zmierzyć Robert Lewandowski, Wojciech Szczęsny i Kamil Grosicki.

Naszego potencjalnego rywala poznamy w losowaniu. UEFA przeprowadzi je w szwajcarskim Nyonie, dzisiaj, tj. 23 listopada o godz. 12.

Biało-Czerwoni, jeśli oczywiście pokonają Estonię, zagrają z wygranym parą Walia-Ukraina/Finlandia/Islandia. Dokładną parę oraz gospodarza meczu finałowego poznamy po losowaniu.

Finały baraży zaplanowano na 26 marca 2024 roku.

Ile eksperci dają nam szans na awans? Według najnowszych raportów Biało-Czerwoni mają 40,7 proc. szans na awans na turniej do naszych zachodnich sąsiadów. Więcej szans mają Grecy (54,5 proc.) i Ukraina (53,6 proc.).

Jeśli chodzi o inne ekipy, które są w grze o Euro, to trzeba wymienić Walię (37,2 proc.), Gruzję (34,7 proc.), Izrael (22,3 proc.), czy Finlandię (18,2 proc.). Pozostałe kadry mają marginalne szanse na pojechanie na turniej. Wśród nich są Bośnia i Hercegowina, Islandia, Luksemburg, Kazachstan czy Estonia, a więc rywal Biało-Czerwonych w półfinale.

Po towarzyskim meczu z Łotwą (2:0) optymistą jest Michał Probierz. Selekjoner skomentował towarzyskie starcie oraz wyraził swoje zdanie co do marcowych baraży.

- Po raz kolejny nie wykrzystaliśmy wielu sytuacji. Zadowolony jestem z tego, że cały czas próbowałem grać wysokim pressingiem i to wychodziło. Odebraliśmy wiele piłek. W pierwszym fragmencie gry stworzyliśmy kilka okazji. Naprawdę musimy coś takiego wykorzystać, żeby mecz był spokojny. Należało go zamknąć trzecią albo czwartą bramką. Trzeba też przyznać, że wiele razy bramkarz Łotwy dobrze obronił - mówił Probierz na konferencji prasowej.

- Wiemy, jakim zespołem jest Estonia. Będzie okazja spotkać takich znajomych jak Kosta Vassiliev czy Sergei Zenjov. Znam ich bardzo dobrze. Mamy cztery miesiące do przygotowania, oni też. Wybieramy się w czwartek na losowanie, podczas którego dowiemy się, jak będzie wyglądać ewentualna obsada finału - dodał selekционер. ©©

Ostatni sprawdzian Polek przed mistrzostwami. Na początek Islandia!

Zbigniew Czyż
redakcja@polskapress.pl

PIŁKA RĘCZNA. Reprezentacja Polski w piłce ręcznej kobiet rozpocznie w czwartek ostatni etap przygotowań do rozpoczynających się 29 listopada mistrzostw świata.

Reprezentacja Polski w piłce ręcznej kobiet rozpocznie w czwartek ostatni etap przygotowań do rozpoczynających się 29 listopada mistrzostw świata. W pierwszym spotkaniu rywalem Biało-Czerwonych będzie Islandia.

Polki na ostatnim zgrupowaniu przed mundialem spotkały się w niedzielę w Cetniewie.

Ostateczny skład na mistrzostwa świata selekционер Arne Senstad ogłosi tuż po zakończeniu towarzyskich zmagania w Lillehammer.

Mundial rozpocznie się 29 listopada i potrwa do 17 grudnia. Turniej zorganizują Dania, Norwegia oraz Szwecja. Drużyny rywalizować będą w duń-

skich Herning i Frederikshavn, norweskich Stavanger i Trondheim oraz szwedzkich Helsinborgu i Goeteborgu.

Biało-Czerwone na ostatnim zgrupowaniu przed mundialem spotkały się w niedzielę w Cetniewie. Ostateczny skład na mistrzostwa świata selekционер Arne Senstad ogłosi tuż po zakończeniu towarzyskich zmagania w Lillehammer.

Pierwszy mecz na mistrzostwach świata zagrają 30 listopada z Iranem o 20.30. Kolejnymi rywalkami będą Japonia, (godz. 20.30) i Niemcy (4 grudnia, godz. 20.30). Trzy najlepsze zespoły z każdej z grup awansują do drugiej rundy (fazy zasadniczej), czwarta drużyna zagra o miejsca 25-32.

Jeśli Polki zajmą jedno z trzech czołowych miejsc, w dniach 7-11 grudnia zagrają w sześciopółkowej grupie, w której wystąpią także trzy najlepsze reprezentacje z grupy E złożonej z Serbii, Chile, Danii i Rumunii. Decydujące spotkania o medale odbędą się 17 grudnia. ©©

FOT. KAROLINA MISZAL

Ostateczny skład reprezentacji zostanie ogłoszony po towarzyskim turnieju w Lillehammer

Buksa: Przegląd wojsk mamy za sobą, jesteśmy w dobrych rękach!

Zbigniew Czyż
redakcja@polskapress.pl

PIŁKA NOŻNA. W tym roku było dużo zmian, potrzebujemy stabilizacji - mówi w rozmowie z nami Adam Buksa, napastnik reprezentacji Polski.

Reprezentacja Polski rozegrała ostatni mecz w 2023 roku, pokonując w towarzyskim spotkaniu Łotwę 2:0. Jesteście zadowoleni z wyniku i gry? Przede wszystkim chcieli-

śmy wygrać. Na Stadionie Narodowym pojawiło się wielu kibiców i jesteśmy zobowiązani, aby takie mecze zwoływać. Tym bardziej że wiemy, jaka jest obecnie atmosfera wokół kadry. Każde zwycięstwo nas buduje, to był także pierwszy krok w przygotowaniach do meczu barażowego z Estonią.

Widać było, że wyszliśmy na boisko bardzo zmotywowani, ale z czasem pozwalaliśmy Łotyszom na coraz więcej.

Mecz był pod naszą kontrolą, stworzyliśmy bardzo dużo sytuacji do zdobycia bramki. Mogliśmy strzelić więcej goli, niemniej wynik jest dla nas pozytywny.

Pierwszym rywalem w barażach będzie Estonia - jeśli ją pokonacie, awansujecie do meczu finałowego. Jak ważne będzie to, aby zagrać ten decydujący mecz na PGE Stadionie Narodowym? Oczywiście, że wolimy grać u siebie przy swoich kibicach, ale nie mamy wpływu

na losowanie. Przyjmujemy to, co da nam los. Niezależnie od tego, czy zagramy w Polsce, czy na wyjeździe, chcemy wygrać dwa spotkania i pojechać na Euro.

Rozpamiętujecie jeszcze, że nie udało się wywalczyć bezpośredniego awansu na mistrzostwa Europy?

Nie. To jest sport i nie można żyć przeszłością. Chcieliśmy mieć już teraz spokojną głowę i przygotowywać się do Euro, a nie do baraży, ale sytuacja jest jaka jest, elimi-

nacje nie przebiegły po naszej myśli. Na ten moment jednak jeszcze nic nie zostało zaprzepaszczone i ciągle jesteśmy w grze. W pojedynku z Estonią będziemy zdecydowanym faworytem, a jeśli wygramy, to także z Walią, Finlandią czy Ukrainą będziemy mieć duże szanse na zwycięstwo.

Kończący się rok nie był udany dla reprezentacji. W czym kibice mogą upatrywać nadziei na poprawę gry kadry w przyszłym roku?

W ostatnich miesiącach było dużo zmian, potrzebujemy stabilizacji. Podczas ostatnich dwóch zgrupowań trener przetestował sporą grupę zawodników, zarówno młodszych, jak i doświadczonych, więc tak zwany przegląd wojsk mamy już za sobą. Myślę, że teraz będziemy mogli mówić już o budowie zespołu, bo jakość na pewno mamy. Jesteśmy w dobrych rękach i wierzę, że trener Probierz będzie wiedział, co zrobić, aby nastąpiła poprawa. ©©

SPORT

www.sportowy24.pl

Prognozy jak ostrzeżenie: Zagłębie spadnie, a Tychy i Katowice nawet bez baraży

Tomasz Kuczyński
t.kuczynski@dz.com.pl

PIĘKA NOŻNA. Po przerwie na reprezentację do gry wracają zespoły Fortuna 1. Ligi. Czy 15 kolejek daje już osąd na to, jak zakończy się sezon?

Gdyby sezon regularny w I lidze zakończył się teraz, to z awansu do PKO Ekstraklasy cieszyłoby się w Arce Gdynia i Odrze Opole, natomiast do baraży szykowano by się w Lechii Gdańsk, Górniku Łęczna, GKS Tychy i Miedzi Legnica. Analitycy wyników sportowych w zakładach bukmacherskich przewidują jednak inne rozstrzygnięcia na koniec sezonu.

Apetyty na awans do PKO Ekstraklasy po udanym starcie rozgrywek wzrosły w Tychach. - Nasz budżet jest dziesięcym w lidze, więc każde miejsce w tabeli powyżej 10. będzie bardzo dobre - tonuje nastroje wiceprezes GKS Tychy Maximilian Kothny. - Cały czas celem jest osiągnięcie jak najszybciej 40 punktów, wtedy będziemy mogli mówić o następnych celach. Jeżeli na koniec sezonu będziemy na pozycji szóstej, to będziemy bardzo szczęśliwi, tak samo jak z pierwszej lub drugiej. Jeśli nie uda się awansować w tym sezonie, to nie będzie problem dla klubu, bo wielu zawodnikom kończą się kontrakty, część z nich będziemy chcieli prze-

dłużyć, tak samo jak z trenerem Dariuszem Banasikiem. Jeżeli nie uda się awansować teraz, taki cel będzie na następny sezon - zapowiada Kothny.

W GKS Katowice też liczą na grę w barażach i wreszcie na walkę o awans. W Podbeskidziu Bielsko-Biała i Zagłębiu Sosnowiec nie wyobrażają sobie spadku do II ligi. Według prognoz bukmacherów o te wszystkie cele drużyn z województwa śląskiego będzie bardzo trudno. Wprawdzie to tylko typowania po 15 kolejkach, ale szczególnie w Sosnowcu powinni wziąć sobie do serca takie ostrzeżenie. ©

PRZEWIDYWANA KOLEJNOŚĆ NA KONIEC SEZONU FORTUNA 1. LIGI

1. **Arka Gdynia** (teraz 1. miejsce, 29 pkt)
 2. **Wisła Kraków** (teraz 9. miejsce, 22 pkt)
 3. **Lechia Gdańsk** (teraz 3. miejsce, 26 pkt)
 4. **Miedź Legnica** (teraz 6. miejsce, 24 pkt)
 5. **Odra Opole** (teraz 2. miejsce, 27 pkt)
 6. **Wisła Płock** (teraz 7. miejsce, 23 pkt)
 7. **GKS Tychy** (teraz 5. miejsce, 25 pkt)
 8. **Bruk-Bet Termalica Nieciecza** (teraz 10. miejsce, 20 pkt)
 9. **Górniki Łęczna** (teraz 4. miejsce, 26 pkt)
 10. **Motor Lublin** (teraz 8. miejsce, 23 pkt)
 11. **GKS Katowice** (teraz 11. miejsce, 20 pkt)
 12. **Stal Rzeszów** (teraz 13. miejsce, 18 pkt)
 13. **Polonia Warszawa** (teraz 12. miejsce, 18 pkt)
 14. **Podbeskidzie Bielsko-Biała** (teraz 17. miejsce, 13 pkt)
 15. **Znicz Pruszków** (teraz 15. miejsce, 14 pkt)
 16. **Zagłębie Sosnowiec** (teraz 18. miejsce, 11 pkt)
 17. **Resovia Rzeszów** (teraz 16. miejsce, 14 pkt)
 18. **Chrobry Głogów** (teraz 14. miejsce, 15 pkt)
- Miejsca 1-2 awans, 3-6 baraże, 16-18 spadek

Po 15 kolejkach Fortuna 1. Ligi Zagłębie jest ostatnie, a Arka Gdynia pierwsza. Jak będzie na koniec sezonu?

ALURON CMC WARTA WRACA DO SOSNOWCA
Zawieranie zagrają dziś w Arenie Sosnowiec mecz 1/16 finału Pucharu CEV z bułgarskim Hebarem Pazardżik. Będzie to pierwsze spotkanie o awans do 1/8 finału. Warta w Sosnowcu grała już w tych rozgrywkach z TSV Raiffeisen Hartberg z Austrii, wygrywając 3:0 (w rewanżu też nie straciła seta). Z Hebarem Pazardżik zawieranie zmierzli się w grudniu 2022 r. w Dąbrowie Górniczej w meczu fazy grupowej Ligi Mistrzów - 3:0 (w Bułgarii wygrali 3:1). Początek czwartkowego meczu o g. 19. TOK

FOT. KARINA TROJOK

RONALDO NIEWINNY
Sąd apelacyjny w Las Vegas definitywnie zamknął sprawę Portugalczyka. Ronaldo od 2009 roku był oskarżany o gwałt przez modelkę Kathryn Mayorgę. Teraz sąd w USA prawomocnie odrzucił jej pozew. RM/PAP

Prezydent Zabrze: Mamy oddać Górnika? Nikomu go nie zabrano

Rafał Musioł
r.musiol@dz.com.pl

PIĘKA NOŻNA. Zielone światło dla prywatyzacji Górnika Zabrze nie oznacza finalizacji umowy, a jedynie zgodę na przeprowadzenie niezbędnych procedur.

Uchwała, jaką prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik zaskoczyła radnych w miniony poniedziałek, pozwala na rozpoczęcie działań przygotowawczych do sprzedaży Górnika.

- Trudno powiedzieć ile mogą potrwać wszystkie procedury związane z wyceną akcji klubu oraz audytem. To bardzo skomplikowane kwestie, myślę, że potrzeba co najmniej kilku tygodni - przyznała prezydent.

Operacja wiązać się będzie także z wymiernymi kosztami.

- Wycenę akcji Górnika szacujemy na około 80 tysięcy złotych - stwierdził wiceprezydent Krzysztof Lewandowski, dodając, że audytor nie musi być wyłaniany w drodze konkursu, a w ramach tak zwanej kwoty wolnej.

Warto dodać, że w spadku realnej wartości klubu istnieje mnóstwo czynników, które wpływają na liczbę. To między innymi aktualna wycena wartości piłkarzy, czy sytuacja w tabeli i perspektywy dodatkowych zysków, na przykład z Pucharu Polski czy szans na grę w Lidze Konferencji.

FOT. MIKOŁAJ SUCHAN

Poprzednia prywatyzacja Górnika skończyła się spadkiem i akcją ratunkową ze strony miasta

Uchwała wciąż budzi w Zabrzu sporo emocji. Prezydent konsekwentnie przypomina historię związaną z poprzednią prywatyzacją, czyli firmą Allianz, która zakończyła się akcją ratunkową ze strony miasta: - Zgodnie z założeniami Allianz miał odpowiadać za klub, a miasto za infrastrukturę. Firma finansowo wspomogła zadłużony klub. Sporą część zainwestowanych funduszy stanowiły jednak pożyczki. Allianzowi wiele zawdzięczamy, lecz to miasto po raz kolejny musiało rozwiązać problemy klubu.

Małgorzata Mańka-Szulik odniosła się także do akcji kibi-

ców, którzy wywieszają transparenty z żądaniem oddania Górnika.

- Należy przypomnieć, że Górnika nikomu nie zabrano, czyli nawoływanie do „oddania” klubu jest bezpodstawne - stwierdziła prezydent w oświadczeniu na Facebooku.

Rozpoczęcie procedur przybliży Górnika do prywatyzacji, ale nie oznacza, że nastąpi to szybko. Ze strony dwóch potencjalnych nowych właścicieli brakuje bowiem jednoznacznych deklaracji dotyczących środków, jakie mogą zostać przez nich zainwestowane w klub z Roosevelta.

Ważnym punktem w negocjacjach będzie zapewne spłata zadłużenia, a nie są to małe liczby. W raporcie za dwanaście miesięcy 2022 roku Górnik wykaźał 30.023.368,33 zł zobowiązań krótkoterminowych, w badanym okresie zanotowano 2.307.234,87 zł straty, a zsumowana strata z lat ubiegłych wynosiła 143.309.814,09 zł. Na klubowym koncie znajdowała się kwota 204.885,92 zł.

Nowego inwestora czeka więc nie lada wyzwanie, a warunkiem kluczowym jest realne posiadanie przez niego portfela wypchanego po brzegi. ©

Rewolucja na żużlu. Od 2025 rozgrywki będą wyglądały inaczej

Rafał Musioł, PAP
r.musiol@dz.com.pl

ŻUŻEL. Ekstraliga nadal będzie liczyła osiem zespołów, ale o medale powalczą tylko cztery. Tyle samo zmierzy się w walce o uniknięcie spadku.

Już od przyszłego sezonu obie ligi będą zarządzane przez spółkę Ekstraliga Żużlowa i otrzymają nazwy Speedway Ekstraliga i Speedway 2. Ekstraliga. W 2025 roku zmianie ulegną zasady rozgrywek, a regulamin będzie taki sam dla obu szczebli rozgrywek.

Zasadniczą nowinką będzie system play off. Obecnie walkę o medale rozpoczyna sześć drużyn, awans do półfinałów uzyskuje trzech zwycięzców dwumeczów oraz zespół z największym dorobkiem punktowym wśród pokonanych. Od 2025 od razu rozgrywane będą klasyczne półfinały z udziałem czterech klubów, przy czym zwycięzca rundy zasadniczej będzie miał prawo wyboru rywala. Analogicznie będzie w strefie spadkowej. Ekipy z miejsc 5-8 pojadą w dwóch parach, najwyżej rozstawiona sama wskaże przeciwnika.

Zwycięzcy „górných” półfinałów pojadą o złoto, pokonani o brąz. Na dole po przeprowadzeniu play-offów ósma drużyna spadnie z elity, a siódma pojedzie w barażu z pokonanym w finale 2. Ekstraligi. Wszystkie starcia będą miały formę dwumeczu.

Jedyna różnica pomiędzy PGE Ekstraligą a Speedway 2. Ekstraligą będzie polegała na braku w tej drugiej meczu o trzecie miejsce, a także barażu z zespołem trzeciego poziomu rozgrywek.

W 2024 roku obowiązywać będą jeszcze obecne zasady. ©

FOT. IRENEUSZ ROMANEK

Zmiany w ligach nastąpią dopiero od sezonu 2025

ŚWIĄTECZNE GWIAZDECZKI

Wielka świąteczna galeria zdjęć dzieci to jedna z najpiękniejszych tradycji naszej gazety! W ramach akcji ŚWIĄTECZNE GWIAZDECZKI opublikowaliśmy setki zdjęć uśmiechniętych maluchów, które biorą udział w głosowaniu. Na dzieci czekają wyjątkowe nagrody - rodzinne sesje fotograficzne, vouchery na zakupy w sklepach SMYK, a w finale wyjazdy do Energylandii, vouchery do biura podróży oraz dwie nagrody główne - 50 000 zł! Zwycięzców wojewódzkich zobaczymy na pierwszej stronie gazety w świątecznym tygodniu.

Alicja Szyluk DZM.756

Antoni Pająk DZM.440

Antonio Gołąb DZM.95

Emilia Chojnacki DZM.170

Emilia Stachura DZM.171

Franciszek Mikołajczyk DZM.441

Hanna Wądroda DZM.58

Iga Kleczyńska DZM.731

Igor Frączek DZM.403

Igor Giedlek DZM.757

Jakub Dudzik DZM.172

Kamelia Maurer DZM.57

Lena Sapeta DZM.96

Mia Kushnir DZM.673

Mikołaj Matlak DZM.173

Nikodem Rodak DZM.174

Oliwia Swiderska DZM.601

Pola Huseynzade DZM.3

Róża Koropeczka DZM.175

Sandra Rataj DZM.98

Zosia Świderska DZM.602

Agnieszka Gadowska DZD.771

Alicja Guzik DZD.422

Amelia Hetnał DZD.835

Amelia Kania DZD.423

Anastazja Skolarz DZD.424

Aniela Filipek DZD.1073

Dawid Dudzik DZD.425

Dominik Tucín DZD.836

Filip Frączek DZD.772

Filip Matyjaszek DZD.690

Franciszek Nowak DZD.57

Franek Urbańczyk DZD.837

Hanna Musioł DZD.734

Ignacy Sowula DZD.735

Igor Górczewski DZD.426

Julia Płonka DZD.736

Julia Rataj DZD.702

Kinga Krzak DZD.427

Klara Forys DZD.840

Krzysztof Binkowski DZD.428

Kubuś Bajkowski DZD.681

Lena Gabara DZD.429

Lena Wizner DZD.58

Leon Gołąb DZD.430

Liliana Paciorek DZD.230

Liliana Sapeta DZD.231

Maja Gadowska DZD.773

Maja Górczewska DZD.431

Melania Jasiczek DZD.232

Michał Sikora DZD.1285

Nadia Wizner DZD.59

Nikodem Kozera DZD.417

Nikodem Podlaski DZD.233

Oliwia Harlender DZD.235

Stanisław Filipek DZD.1074

Wanda Kubica DZD.60

Zuzanna Sz wajca DZD.4

Alan Gancarczyk DZM.4

Alicja Wiśniewska DZM.443

Alina Swoboda DZM.399

Anastazja Król DZM.779

Anasztazja Domaszczyńska DZM.545

Dawid Kokott DZM.728

Dominik Dusza DZM.90

Fabian i Filip Dziebala DZM.623

Filip Badura DZM.100

Gabriel Gawor DZM.603

Hanna Rał DZM.702

Jagoda Korzeniewska DZM.546

Jakub Majewski DZM.103

Jakub Wikarek DZM.104

Jan Michalik DZM.105

Kacper Stankiewicz DZM.444

Kacper Wiśniewski DZM.445

Kinga Warwas DZM.107

Klara Lasek DZM.177

Kubuś Wikarek DZM.813

Lena Augustyn DZM.178

Lena Rabus DZM.59

Leon Hładki DZM.446

Liliana Wojewoda DZM.732

Lilianna Myśliwy DZM.356

Maciej Kokot DZM.60

Maja Kozica DZM.179

Marcel Zwierzynowski DZM.330

Marcelina Duch DZM.180

Marta Szyszka DZM.357

Nadia Kudłaty DZM.581

Natan Wisniewski DZM.447

Oliwia Strzemppek DZM.805

Piotr Piasecki DZM.703

Rena i Pola Kostrzewa DZM.169

Sebastian Rychter DZM.181

Szymon Koloch DZM.5

Theodor Wojtyczka DZM.704

Zofia Lisiak DZM.448

Zofia Samburska DZM.823

Zuzanna Szczygol DZM.547

Alan Biel DZD.844

Amelia Łukaszczuk DZD.1075

Antos Zdanowicz DZD.848

Artur Gawor DZD.1077

Artur Zalevskyi DZD.236

Aurelia Mikiciuk DZD.433

Aurelia Stemplewska DZD.861

Bartosz Zdanowicz DZD.61

Cezary Gawor DZD.1135

Fabian Kwitek DZD.1190

Filip Staszowski DZD.703

Hanna Bagińska DZD.63

Hanna Sukinnik DZD.1290

Igor Królik DZD.434

Jakub Korzeniewski DZD.1006

Jakub Majer DZD.435

Jakub Rabus DZD.64

Jakub Teodorkiewicz DZD.689

Julia Baron DZD.5

Julia Sypuła DZD.6

Julia Wiśniewska DZD.1200

Julian Domeracki DZD.1199

Karol Jóźwiak DZD.238

Karolina Rother-Kuna DZD.863

Katarzyna Wnuk DZD.1228

Kinga Iwanecka DZD.436

Kinga Jóźwiak DZD.239

Kinga Milewska Nikodem Milewski-Pyrak DZD.437

Laura Kleczka DZD.7

Laura Konowol DZD.240

Lena Drapa DZD.241

Lena Wiśniewska DZD.1078

Lenka Sendela DZD.242

Łukasz Sarna DZD.447

Maja Duch DZD.704

Maja Laksa DZD.981

Maja Lelonek DZD.438

Maja Wojtasińska DZD.1007

Maria Mycek DZD.8

Maria Sarna DZD.942

Mateusz Buszka DZD.243

Michalina Juszczyk DZD.244

Michalina Rusinek DZD.439

Mishele Kurzepa DZD.864

Wiktoria Pastucha DZD.1185

Nadia Schramm DZD.440

Natalia Kudlaty DZD.1079

Natalia Strojny DZD.9

Natalka Buszka DZD.245

Nikodem Ryguła DZD.865

Nina Blok DZD.246

Oskar Badura DZD.247

Oskar Michalski DZD.441

Patryk Kleczka DZD.248

Przemysław Daniel DZD.442

Remigiusz Oleszko DZD.443

Seweryn Gradzik DZD.765

Tomasz Nowakowski DZD.1008

Vanessa Stypa DZD.866

Wiktoria Eliaz DZD.868

Wiktoria Mularczyk DZD.445

Wiktoria Wikarek DZD.1286

Wiktoria Winiarska DZD.446

Zofia Bukwald Wróblewska DZD.1009

Zofia Ledek DZD.249

Zuzanna Lubuska-Cekus DZD.250

Adrian Gogolin DZM.720

Antonina Gros DZM.548

Aurelia Maszka DZM.604

Bartosz Winkler DZM.705

Dawid Grobosz DZM.549

Dominik Wojcieszek DZM.182

Franciszek Pietrzykowski DZM.183

Igor Kauder DZM.449

Igor Konieczny DZM.6

Józef Haberla DZM.358

Kacper Tondel DZM.404

Kacper Nowaczyk DZM.184

Ksawery Kordian Kowalczyk DZM.577

Kuba Job DZM.405

Leon Archipow DZM.812

Lilianna Pietrzyk DZM.729

Magdalena Glanz DZM.185

Maria Bałazy DZM.186

Milena Szklarska DZM.359

Milena Zonnabend DZM.676

Natan Swatek DZM.605

Patryk Rogowski DZM.7

Rafał Jokisz DZM.8

Szymon Lis DZM.106

Tosia Zajac DZM.814

Tymoteusz Baron DZM.583

Wiktor Leszczyk DZM.450

Zosia Michałowy DZM.187

Adrian Dominiczak DZD.684

Agata Goździelewska DZD.251

Agata Jaskóła DZD.448

Alan Wolny DZD.1010

Aleks Dukić DZD.987

Anastazja Grobosz DZD.1011

Bartosz Plaza DZD.252

Dawid Hyla DZD.1215

Emilia Walas DZD.1012

Fabian Nosek DZD.1216

Franek Mozgaliak DZD.10

Igor Sobecki DZD.449

Jagoda Ogerman DZD.1080

Kacper Leszczyk DZD.869

Kacper Opolka DZD.948

Kacper Zalewski DZD.11

Kaja Zalewska DZD.12

Kamila Majewska DZD.253

Kasper Wojcieszek DZD.450

Kesja Jankowiak-Kaczmarska DZD.254

Klaudia Twardoch DZD.256

Krystian Posmyk DZD.1273

Laura Walas DZD.1041

Lena Bartoszek DZD.870

Lena Glanc DZD.451

Lilianna Pietrzyk DZD.1201

Łukasz Jaskóła DZD.453

Marcel Knop DZD.705

Mateusz Karkoszka DZD.1019

Mateusz Nogaj DZD.216

Milena Szewczyk DZD.1081

Milena Wojczyk DZD.257

Natan Kasperek DZD.1020

Natan Kokot-Kmieciak DZD.1141

Natasza Owsiany DZD.871

Nikodem Widera DZD.1021

Oskar Nawrot DZD.452

Patryk Biskup DZD.258

Paulina Leszczyk DZD.872

Rafał Karkoszka DZD.1022

Wiktor Przekwas DZD.873

Wiktoria Pręda DZD.1140

Wiktoria Warzyńska DZD.677

Zuzanna Hentszel DZD.1160

Aleksander Zaniewski DZM.606

Amelia Sławuta DZM.360

Anastazja Łapa DZM.61

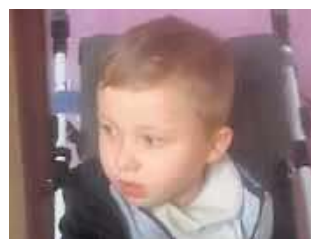
Bartosz Słowiński DZM.108

Dorota Gneta DZM.836

Emilia Wilczyńska DZM.451

Filip Frączyk DZM.341

Hania Krzysińska DZM.346

Hanna Dębska DZM.452

Hanna Kołaczewska DZM.607

Hanna Kulka DZM.706

Hanna Olczyk DZM.188

Iga Sikora DZM.406

Jakub Bajor DZM.189

Jan Ułamek DZM.585

Jason Broja DZM.707

Kaja Wojtowicz DZM.109

Laura Bekas DZM.190

Lenka Łapa DZM.306

Leon Jura DZM.608

Liliana Kitińska DZM.777

Łucja Kowalska DZM.332

Łucja Musiał DZM.195

Lyli Kanczura DZM.307

Maja Borkowska DZM.609

Maja Hereźniak DZM.191

Maksym Nocui DZM.708

Marcel Mączka DZM.324

Marysia Ziemińska DZM.710

Milan Kowalski DZM.331

Nikodem Banaszkiewicz DZM.9

Nikodem Grzejszczak DZM.192

Patryk Liberda DZM.193

Tymon Musiał DZM.10

Weronika Nahorna DZM.194

Aleksandra Łabuś DZD.454

Alicja Sławuta DZD.706

Alicja Wilk DZD.13

Amelia Śpiewak DZD.14

Amir Kowalski DZD.669

Anastazja Ślęzak DZD.455

Antoni Maliński DZD.460

Antonina Mrowiec DZD.259

Aszelja Celt DZD.461

Bruno Piekoszewski DZD.66

Dawid Andrienko DZD.15

Dawid Baydak DZD.1229

Emil Zjawinski DZD.464

Emilia Radłowska DZD.16

Fabian Łapa DZD.653

Filip Kiern DZD.67

Franciszek Biczak DZD.707

Franciszek Ratajczak DZD.260

Franciszek Śpiewak DZD.17

Hanna Szczypiór DZD.70

Hubert Skalik DZD.261

Hubert Zimmerman DZD.263

Igor Świerczyński DZD.1082

Izabela Wojszczyk DZD.1068

Julia Drozd DZD.18

Julian Żeleziński DZD.889

Kacper Młynarczyk DZD.264

Kacper Nocui DZD.1159

Kacper Skalik DZD.265

Kaja Małasiewicz DZD.896

Kamila Baydak DZD.1230

Kamila Motyl DZD.466

Karol Szymczyk DZD.71

Klara Deląg DZD.73

Kornelia Siwa DZD.708

Krzysztof Bilik DZD.219

Lena Jura DZD.1158

Lena Kożiik DZD.469

Lena Świerczyńska DZD.1083

Leon Dąbrot DZD.1157

Maciej Siwek DZD.774

Magdalena Czerepak DZD.470

Maja Kowalska DZD.670

Malwina Klepacz DZD.266

Marcel Michalski DZD.471

Marcel Sadowski DZD.899

Marietta Sadowska DZD.900

Martyna Siwek DZD.775

Marysia Sygut DZD.809

Matylda Delowska DZD.268

Mia Harabas DZD.19

Michał Ciura DZD.901

Milena Falana DZD.709

Nadia Kopec DZD.902

Nathan Tomasz Nawara Vogtman DZD.473

Nikodem Piekoszewski DZD.75

Nikola Ordon DZD.657

Oliwer Tomczyk DZD.269

Patrycja Pijet DZD.270

Piotrek Liberda DZD.474

Pola Bejm DZD.20

Pola Dzionek DZD.76

Pola Małasiewicz DZD.904

Pola Politańska DZD.77

Pola Sukiennik DZD.21

Róża Mróz DZD.475

Tatiana Opala DZD.476

Tymoteusz Opala DZD.1202

Zofia Śpiewak DZD.22

Zuzanna Ciaszkiewicz DZD.905

Zuzanna Zielińska DZD.1155

Aleksander Jachura DZM.11

Alicja Konieczniak DZM.350

Błażej Gabrys DZM.711

Bruno Kindler DZM.196

Dawid Feliks DZM.197

Dawid Rozumkiewicz DZM.543

Eryk Skoczylas DZM.198

Gaja Znyk DZM.835

Jakub Sieradzki DZM.199

Jakub Suski DZM.712

Jerzy Toporek DZM.110

Julian Patucha DZM.453

Kaja Perek DZM.550

Kajetan Przybył DZM.407

Kajetan Sacilowski DZM.111

Leon Bomski DZM.780

Maja Michalska DZM.610

Maja Sowul DZM.200

Maksymilian Kucypera DZM.327

Mia Stanek DZM.12

Mikołaj Rybandt DZM.201

Milena Karwas DZM.13

Oliwier Zasadziń DZM.202

Percival Wells DZM.203

Piotr Kurek DZM.344

Pola i Maja Kołtan DZM.167

Tymon Kokoszka DZM.758

Alan Nowak DZD.477

Aleksander Antolak DZD.23

Aleksandra Ryś DZD.24

Alicja Dąbrowiak DZD.1154

Amanda Szlęk DZD.1220

Dominik Brzostek DZD.478

Dominika Jackiewicz DZD.25

Emilia Grabow DZD.26

Eryk Chudy DZD.1153

Filip Jackiewicz DZD.27

Filip Legut DZD.479

Franek Białczyk DZD.480

Hania Detko DZD.678

Hanna Wartak DZD.1152

Aby oddać głos, wyślij na nr 7303 SMS o treści wskazanej przy nazwisku dziecka (koszt SMS-a: 3,69 zł z VAT)

Dziennik Zachodni
Czwartek, 23.11.2023

Helena Toporek DZD.656

Igor Gabryś DZD.1151

Jacek Rak DZD.28

Jakub Konieczniak DZD.273

Julia Koltan DZD.275

Juliana Ribich DZD.484

Kacper Sikora DZD.906

Kajetan Baran DZD.1085

Katarzyna Marek DZD.29

Ksawery Brzostek DZD.487

Leon Jeliński DZD.490

Liliana Jędrzycka DZD.676

Lilianna Sołtysik DZD.1138

Maja Guzik DZD.907

Maja Kowalczyk DZD.30

Maja Lisoń DZD.276

Maja Perek DZD.1023

Maja Sojka DZD.491

Maksymilian Michalski DZD.1086

Maksymilian Słaby DZD.1289

Marcel Włodyka DZD.908

Marianna Nowak DZD.492

Michael Ribich DZD.493

Mikołaj Bukowski DZD.1150

Mikołaj Rybnik DZD.277

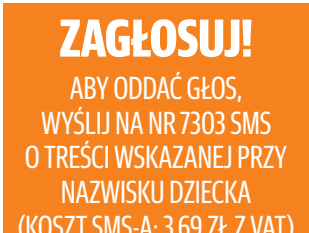
Milena Ribich DZD.495

Nadia Jędrzejczyk DZD.31

Nadia Makaryk DZD.1087

ZAGŁOSUJ!
ABY ODDAĆ GŁOS,
WYŚLIJ NA NR 7303 SMS
O TREŚCI WSKAZANEJ PRZY
NAZWISKU DZIECKA
(KOSZT SMS-A: 3,69 ZŁ Z VAT)

Natalia Molenda DZD.32

Natalia Przybylińska DZD.909

Natan Karwas DZD.78

Natan Kosowski DZD.494

Nela Grzesiak DZD.279

Nicola Komnata DZD.280

Nikodem Kucypera DZD.910

Oliwia Zadworna DZD.1088

Paweł Feliks DZD.496

Stefan Dąbrowiak DZD.1149

Szymon Legut DZD.497

Vanessa Król DZD.282

Wiktor Zasadzień DZD.911

Zofia Kubalik DZD.79

Zofia Tytko DZD.499

Zuzanna Kosiór DZD.80

Zuzanna Wesołowska DZD.82

Alicja Zielińska DZM.361

Amelia Grodzka DZM.713

Amelia Mishchenko DZM.112

Andzelika Kopiecka DZM.454

Barbara Wachaczyk DZM.113

Benjamin Tyndyk DZM.455

Bruno Pawliczek DZM.62

Damian Kowalczyk DZM.204

Emilia Tetlak DZM.205

Filip Kurek DZM.611

Hania Staszuk DZM.612

Iga Krupa DZM.714

Jakub Psota DZM.613

Karmen Musiał DZM.408

Leon Prasal DZM.551

Lilianna Mozer DZM.456

Matylda Mucha DZM.63

Michalina Brzozowska DZM.114

Mikołaj Smolis DZM.206

Nikodem Lasota DZM.339

Nikola Fojcik DZM.457

Nikola Magiera DZM.614

Nikolas Łucyszyn DZM.715

Piotr Świergiel DZM.362

Rozalia Mazur DZM.64

Tymoteusz Osak DZM.552

Wiktor Straszak DZM.115

Zofia Budniok DZM.782

Zuzanna Gawęcka DZM.116

Szymon Celuch DZD.512

Adam Ryba DZD.83

Aleksandra Machura DZD.912

Alicja Górską DZD.85

Alicja Heins DZD.86

Alicja Kwaśnicka DZD.87

Amelia Bosek DZD.913

Amelia Dziemba DZD.914

Amelia Gabor DZD.88

Antoni Oscenda DZD.915

Antoni Wójcik DZD.502

Bartosz Piłat DZD.284

Blanka Kromp DZD.1000

Brajan Gabor DZD.89

David Teroshyn DZD.90

Dominik Kolerko DZD.285

Filip Fojcik DZD.1024

Franciszek Borchet DZD.210

Franciszek Kurgan DZD.1025

Hania Wójcik DZD.91

Hanna Podańska DZD.92

Aby oddać głos, wyślij na nr **7303** SMS o treści wskazanej przy nazwisku dziecka (koszt SMS-a: 3,69 zł z VAT)

Dziennik Zachodni
Czwartek, 23.11.2023

Iwona Godula DZD.93

Jagna Mazur DZD.95

Jagoda Laskowska DZD.96

Jagoda Tymków DZD.98

Jakub Oscenda DZD.916

Joshua Wendering DZD.99

Kacper Fojcik DZD.1090

Kacper Hans DZD.917

Lena Kuchta DZD.286

Lena Rother DZD.695

Leon Lelonek DZD.100

Liliana Znosko DZD.968

Maciej Kasprzyk DZD.710

Maciej Winterstein DZD.287

Maksym Konkov DZD.288

Maksymilian Szczęśniak DZD.1274

Matvii Derevianko DZD.101

Michał Ryba DZD.102

Michalina Goriwoda DZD.292

Michalina Kalinowska DZD.503

Milena Rakoniewska DZD.764

Miłosz Niemiec DZD.1091

Mykyta Herasymenko DZD.1128

Nikola Niebrzydowska DZD.919

Oliwia Dobrzanska DZD.918

Paweł Magiera DZD.1092

Rinat Teroshyn DZD.103

Sofia Konkova DZD.903

Szymon Kromp DZD.920

Wiktoria Oscenda DZD.921

Zlata Derevianko DZD.104

Aleksandra Porowska DZM.438

Amelia Brożek DZM.615

Antonina Konopacka DZM.363

Dawid Winiarczyk DZM.616

Emilia Pilich DZM.208

Fabian Rewoliński DZM.209

Filip Kopeć-Winkler DZM.117

Filip Małkowski DZM.118

Lena Stefańska DZM.553

Liliana Janoszka DZM.210

Maksymilian Kotenko DZM.15

Mateusz Wrona DZM.458

Michał Mańka DZM.617

Nikodem Zając DZM.409

Pola Kolp DZM.119

Tymek Telenga DZM.16

Vincent Hetman DZM.618

Wiktor Michalczewski DZM.459

Adam Nowak DZD.105

Adam Pluta DZD.1026

Amelka Brodzińska Polańska DZD.109

Dominik Wiórkiewicz DZD.1231

Emilia Witkowska DZD.922

Kateryna Kotenko DZD.110

Krzys Abrahamczyk DZD.111

Krzysztof Winiarczyk DZD.1132

Laura Krzysztofik DZD.508

Lena Pietrzyk DZD.293

Leon Górczyk DZD.294

Maksymilian Wiórkiewicz DZD.1232

Marysia Ignorowicz DZD.776

Michał Kotenko DZD.112

Mikołaj Piątkowski DZD.924

Nikola Cholewka DZD.511

Olivia Richtarik DZD.926

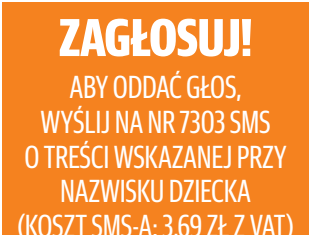
Oliwier Krawczyński DZD.927

Oskar Nowak DZD.113

Szymon Abrahamczyk DZD.114

ZAGŁOSUJ!
ABY ODDAĆ GŁOS,
WYŚLIJ NA NR 7303 SMS
O TREŚCI WSKAZANEJ PRZY
NAZWISKU DZIECKA
(KOSZT SMS-A: 3,69 ZŁ Z VAT)

Szymon Wrona DZD.928

Waleria Łabaj DZD.793

Wojciech Król DZD.1093

Wojtek Spalek DZD.1233

Alicja Miękina DZM.579

Antoni Białas DZM.120

Antoni Fior DZM.323

Hanna Jamrozik DZM.749

Kacper Sieron DZM.460

Lena Paszkowska DZM.815

Maja Kałuża DZM.211

Marcel Wójcik DZM.554

Milena Radwańska DZM.746

Miłoszek Tomczyk DZM.351

Nadia Karnasiewicz DZM.816

Oliwia Janik DZM.320

Tymon Łaskawiec DZM.212

Agata Sosenska DZD.516

Amelka Strzelec DZD.519

Antoni Mrozek DZD.295

Emilka Hadaś DZD.296

Igor Cwajna DZD.116

Jagoda Bury DZD.311

Jagoda Dębska DZD.711

Jagoda Pająk DZD.1027

Jakub Przewoźny DZD.698

Kacper Biel DZD.117

Lena Górniak DZD.929

Lena Kafel DZD.712

Lena Olejniczak DZD.1234

Liliana Kowalczyk DZD.118

Magdalena Poniatowska DZD.713

Maja Pankowska DZD.1137

Maksymilian Tomczyk DZD.523

Maria Gizeweter DZD.1148

Mateusz Kowalczyk DZD.1094

Michał Biel DZD.120

Mikołaj Ciszewski DZD.297

Milena Kafno DZD.298

Natalia Kałuża DZD.444

Natalia Pająk DZD.299

Nikodem Łukasik DZD.121

Remigiusz Kafel DZD.714

Zuzanna Kowalczyk DZD.1095

Zuzanna Pęczak DZD.930

Alan Kozłowski DZM.716

Amelia Wierzbicka DZM.121

Anna Szperka DZM.411

Antoni Zamroziewicz DZM.348

Aurelia Bassara DZM.461

Bartosz Markiewicz DZM.349

Dawid Miemiec DZM.462

Denis Urbański DZM.463

Florian Wołowicz DZM.17

Franciszek Śnieciński DZM.717

Hania Pokorska DZM.122

Hania Trybuła DZM.123

Ignacy Giżycki DZM.555

Ignacy Sontowski DZM.18

Igor Byczek DZM.834

Kacper Urowski DZM.88

Karolina Data DZM.213

Klara Camplair DZM.65

Kuba Byczek DZM.833

Lena Janic DZM.619

Leon Haladus DZM.464

Leon Kozłowski DZM.322

Leon Raszowski DZM.125

Liliana Ryznar DZM.832

Liliannka Pilewska DZM.465

Magdalena Rozmus DZM.214

Maja Syrowy DZM.66

Marcel Żołynia DZM.215

Maria Chmiel DZM.718

Mark Khachatrian DZM.19

Melania Przybylska DZM.719

Mikołaj Marciszyn DZM.216

Nikodem Koss DZM.556

Nikodem Łach DZM.620

Nikodem Termin DZM.20

Nikola Gmyrek DZM.621

Nina Schütz DZM.329

Oliwia Dykańska DZM.817

Oliwier Zelga DZM.721

Oskar Rasala DZM.22

Pola Kwiatkowska-Chmiel DZM.218

Ryszard Szlędak DZM.23

Sara Gilner DZM.219

Szymon Cichocki DZM.759

Tomasz Piławski DZM.68

Tymoteusz Tocki DZM.69

Wiktoria Dąbrowska DZM.221

Zuzanna Gajda DZM.222

Zuzanna Tucholska DZM.24

Adam Raj DZD.122

Agata Skupin DZD.300

Amanda Buchenfeld DZD.456

Amanda Latusek DZD.931

Amelia Bassara DZD.980

Amelia Mol DZD.1097

Antoni Śnieciński DZD.1098

Artur Duda DZD.808

Artur Klaja DZD.468

Daria Wojnarsja DZD.301

Dominik Garczarczyk DZD.932

Emilia Garczarczyk DZD.933

Emilia Zacharz DZD.671

Franio Nowak DZD.123

Hania Grudzień DZD.124

Hania Skowrońska DZD.125

Hanna Chłond DZD.467

Hanna Glińska DZD.465

Iga Pawluczuk DZD.1099

Igor Urbański DZD.934

Igor Zabielski DZD.509

Jakub Gunia DZD.302

Józef Sobolewski DZD.303

Julia Bączek DZD.1147

Julia Barańska DZD.463

Julia Komin DZD.304

Julia Kurek DZD.305

Kajetan Hynek DZD.126

Aby oddać głos, wyślij na nr **7303** SMS o treści wskazanej przy nazwisku dziecka (koszt SMS-a: 3,69 zł z VAT)

Dziennik Zachodni
Czwartek, 23.11.2023

Karolina Komin DZD.306

Kornel Kustrzepa DZD.777

Krzysztof Blachuta DZD.127

Krzysztof Kurek DZD.307

Lara Delgado Moniz DZD.308

Lena Schütz DZD.668

Lena Skrobek DZD.1146

Lena Wawrzyn DZD.1100

Leon Liszka DZD.1145

Leon Urbański DZD.935

Maja Klyta DZD.459

Maja Olszowy DZD.1203

Maja Watała DZD.1144

Maria Kurek DZD.309

Nadia Janosz DZD.1102

Natalia Celińska DZD.457

Natalia Skupin DZD.310

Nela Wojewodzik DZD.128

Nicol Helon-Jasik DZD.513

Nikola Paciorkowska DZD.312

Nikolas Kauczka DZD.130

Oliwier Dytko DZD.131

Oskar Gmyrek DZD.1143

Patryk Paciorkowski DZD.313

Pola Liszka DZD.1173

Seweryn Chłond DZD.510

Tomasz Ozga DZD.780

Victoria Sechman-Lavelli DZD.314

Wiktor Sontowski DZD.133

Wiktoria Noras DZD.134

Zuzanna Cynar DZD.315

Aleksander Piontek DZM.466

Ksawery Nagi DZM.622

Leon Capała DZM.467

Leon Ebert DZM.624

Mateusz Bielka DZM.576

Mikołaj Malinowski DZM.783

Milan Drzymota DZM.67

Natalia Babac DZM.625

Róża Knopp DZM.223

Tymoteusz Ratajczak DZM.733

Wiktor Haładus DZM.752

Wiktor Mandzewski DZM.722

Alicja Lubińska DZD.507

Artur Radke DZD.937

Bartosz Koziol DZD.136

Brajan Babac DZD.1103

Franciszek Wincierz DZD.506

Igor Sikora DZD.137

Jagoda Pezda DZD.316

Jakub Borczyk DZD.505

Julita Ploszaj DZD.715

Kacper Bugajczyk DZD.504

Kornelia Wólkiewicz DZD.501

Laura Słapa DZD.938

Lena Koziół DZD.138

Lena Sier DZD.500

Magdalena Skórnóg DZD.317

Marcelli Strok DZD.988

Mateusz Pezda DZD.318

Mia Siarczyńska DZD.220

Mikołaj Polok DZD.140

Milena Przemycka DZD.319

Nadia Musiał DZD.320

Nela Jankowska DZD.321

Oliwier Lesiecki DZD.498

Oliwier Strok DZD.936

Szymon Perka DZD.766

Amelia Białobrzaska DZM.468

Franciszek Makowski DZM.723

Kacper Pelc DZM.760

Leokadia Kielucka DZM.410

Maksymilian Ambroziak DZM.70

Mieszko Gój DZM.364

Nela Bilik DZM.126

Oliwier Ocelok DZM.127

Zofia Jarosz DZM.128

Adaś Szczśniak DZD.939

Alicja Graboś DZD.489

Emilia Hebda DZD.488

Kacper Respa DZD.486

Kamil Frycowski DZD.834

Leon Wojciechowski DZD.1275

Nikodem Nowak DZD.485

Tymoteusz Sznajder DZD.143

Wiktor Straszak DZD.1104

Zosia Klinkert DZD.716

Alicja Arendarska DZM.129

Alicja Franiel DZM.365

Amelia Mroczek DZM.224

Antoni Jarzębski DZM.626

Antonina Polczyk DZM.627

Barbara Poedniok DZM.25

Bartłomiej Bubala DZM.366

Błażej Konsztowicz DZM.321

Borys Kotula DZM.784

Aby oddać głos, wyślij na nr **7303** SMS o treści wskazanej przy nazwisku dziecka (koszt SMS-a: 3,69 zł VAT)

Dziennik Zachodni
Czwartek, 23.11.2023

Borys Krogulewski DZM.225

Eliza Ligeza DZM.818

Emilia Deptuła DZM.724

Emilia Mrozek DZM.226

Emilia Wjicka DZM.469

Hanna Rychlewska DZM.628

Igor Pindur DZM.130

Jagoda Kubas DZM.367

Julia Lipik DZM.352

Kacper Cynowski DZM.353

Kinga Świerczek DZM.26

Kordian Schaefer DZM.227

Ksawery Muras DZM.831

Lena Dzienniak DZM.830

Leon Sznepek DZM.131

Lorenzo Woźnica DZM.785

Maciej Krafczyk DZM.228

Maja Kmiecik DZM.744

Maja Miloch DZM.71

Marcel Białas DZM.229

Marcel Szostek DZM.132

Mia Szczepanik DZM.230

Michalina Stasiak DZM.629

Monika Świerczek DZM.27

Nadia Strzys DZM.231

Natan Rajchel DZM.310

Pola Dembkowska DZM.761

Róża Kuflewska DZM.630

Rozalia Winkowska DZM.232

Sara Rogoś DZM.233

Sebastian Konsztowicz DZM.368

Tomasz Komarnicki DZM.133

Tymon Klank DZM.631

Wiktor Guminiak DZM.582

Zuzanna Krawczyk DZM.28

Alan Sutkowski DZD.144

Alicja Ślifirska DZD.146

Amelia Magdzioz DZD.1172

Amelia Ochal DZD.1204

Amelia Sojka DZD.147

Amelia Zemrzycka DZD.999

Antoni Skwara DZD.1205

Antoni Wilk DZD.1107

Antonina Łatacz DZD.323

Barbara Satykina DZD.324

Bianka Botor DZD.1276

Bruno Suder DZD.688

Emilia Czarniak DZD.149

Ewelina Depko DZD.325

Filip Studnik DZD.483

Hubert Jaskóła DZD.482

Jakub Bogdoł DZD.481

Jakub Gień DZD.1108

Kacper Sznepla DZD.326

Kamil Bernat DZD.150

Laura Pisarzowska DZD.151

Lena Kubas DZD.717

Lena Kuchta DZD.737

Lena Michalczevska Sieprawska DZD.718

Lena Muras DZD.1291

Leon Heliński DZD.327

Leon Kubas DZD.719

Liam Pawlik DZD.153

Lilianka Mierzwa DZD.940

Lissa Ibrahim DZD.673

Łukasz Magdzioz DZD.1171

Maciej Maścibrzuch DZD.328

Magdalena Krząkała DZD.472

Martyna Gawron DZD.329

Martyna Maścibrzuch DZD.539

Mateusz Iwański DZD.330

Mia Pawlik DZD.154

Mikołaj Rychlewski DZD.1109

Monika Buk DZD.663

Natalia Józefiok DZD.156

Nicole Paluch DZD.157

Ola Czarniak DZD.159

Olivier Tkocz DZD.660

Oliwia Skibińska DZD.1133

Oskar Heda DZD.941

Paulina Dłuska DZD.720

Polina Sarapuszkina DZD.160

Szymon Belza DZD.538

Tola Bialikiewicz DZD.782

Tymon Bieniasz DZD.1110

Veronika Demchuk DZD.161

Zofia Wilczyńska DZD.680

Zuzanna Lenart DZD.1206

Alasan Mballo DZM.342

Antonina Kołodziej DZM.470

Borys Kocur DZM.751

Eryk Pasiecki DZM.234

Hanna Kołodziej DZM.471

Igor Kuczera DZM.29

Jan Pawlak DZM.235

Jan Szkatuła DZM.72

Aby oddać głos, wyślij na nr **7303** SMS o treści wskazanej przy nazwisku dziecka (koszt SMS-a: 3,69 zł z VAT)

Dziennik Zachodni
Czwartek, 23.11.2023

Katarzyna Procek DZM.762

Klara Pisulska DZM.819

Klaudia Nowakowska DZM.786

Kornelia Skrobel DZM.236

Lena Wichowska DZM.725

Lilianna Kubica DZM.632

Maja Kuśka DZM.85

Miłosz Chwasta DZM.633

Nikodem Cichecki DZM.30

Nikodem Kretek DZM.787

Oskar Łucek DZM.533

Stefan Mierzejewski DZM.237

Tina Krześniak DZM.238

Wiktor Śladkowski DZM.726

Wojciech Chohuj DZM.727

Alicja Motyka DZD.943

Amelia Rymanowska DZD.332

Aurelia Zdrzałek DZD.162

Bartosz Górecki DZD.1184

Celina Czapla DZD.333

Eliza Olczyk DZD.334

Franciszek Dudek DZD.738

Grzegorz Mikitula DZD.1235

Hanna Gatnar DZD.537

Henryk Dudek DZD.335

Igor Hanejko DZD.536

Ivanna Shamoliuk DZD.1002

Jakub Ucher DZD.1191

Jan Jędrzejek DZD.945

Julia Siorak DZD.336

Kacper Gruszka DZD.533

Kacper Jeszka DZD.1196

Kacper Kellak DZD.700

Kacper Ochojski DZD.532

Kajetan Szewczyk DZD.783

Karol Orzeł DZD.1241

Kinga Fiszer DZD.164

Kinga Ledwoń DZD.337

Klara Heller DZD.166

Lena Oleś DZD.721

Lenka Knapik DZD.338

Maja Chwasta DZD.1113

Maja Pielorz-Goryńska DZD.1115

Marta Bochenek DZD.339

Mikołaj Ulbrich DZD.947

Nikodem Ulbrich DZD.949

Olivia Cichecka DZD.167

Olivier Kranc DZD.985

Oliwia Oleś DZD.169

Oliwia Pocha DZD.1207

Sonia Dubik DZD.530

Viviana Kawecka DZD.172

Wojciech Płonka DZD.173

Zuzanna Gawron DZD.340

Amelia Kontry DZM.336

Brayan Malecha DZM.369

Gabrysia Węsierska DZM.439

Gustaw Bogusławski DZM.472

Kacper Ociepka DZM.763

Karolina Czerwińska DZM.635

Kuba Kawa DZM.588

Lena Wilk DZM.473

Leon Mendzla DZM.672

Lilianna Wilk DZM.474

Maja Kucjas DZM.432

Marcelina Konieczny DZM.475

Marcelina Sala DZM.370

Marcelina Skóra-Dąbrowska DZM.337

Mateusz Tomala DZM.87

Oliwier Guśtak DZM.31

Zuzanna Koziół DZM.134

Adaś Jarzyński DZD.1029

Alan Grygiel DZD.1267

Dominik Biela DZD.529

Justyna Biela DZD.528

Karolina Marcinek DZD.950

Konrad Węsierski DZD.722

Krystyna Jonczyk DZD.174

Laura Czimok DZD.527

Marcel Uznański DZD.1211

Mariana Dmytruk DZD.951

Mikołaj Jonczyk DZD.175

Nadia Januszko DZD.723

Nikolas Chojnacki DZD.526

Oktawia Malecha DZD.724

Olivier Konieczny DZD.952

Paulina Adamik DZD.525

Pola Bureś DZD.385

Skylar Kulig DZD.991

Waleria Lieliuk DZD.177

Aleksander Dobrowolski DZM.677

Alicja Kulka DZM.788

Antoni Franiewski DZM.354

Antoni Wojda DZM.239

Antonina Błażejewska DZM.240

Dawid Grohs DZM.476

Gabriela Klikowicz DZM.636

Hanna Patyk DZM.477

Ignacy Czernek-Pacia DZM.241

Ilya Sandulov DZM.537

Jagoda Rączka DZM.412

Julia Galant DZM.371

Kaja Mastalerz DZM.478

Laura Dudek DZM.678

Maciej Madej DZM.242

Maja Bąk DZM.479

Mia Kula DZM.32

Mikołaj Ambrusiewicz DZM.243

Mikołaj Wojnarowski DZM.679

Natan Kolano DZM.244

Nikodem Gołda DZM.480

Remigiusz Lichota DZM.245

Tymon Kaszyński DZM.135

Wiktoria Przybysz DZM.136

Zahar Bodnarskiy DZD.481

Zuzanna Sadowska DZD.538

Emilia Dębska DZD.524

Emilia Sosnowska DZD.522

Franciszek Kozień DZD.341

Gabriel Zięba DZD.342

Gabrysia Litawa DZD.178

Gaja Tarnowska DZD.953

Gerard Reroń DZD.415

Hanna Wojda DZD.521

Harold Reroń DZD.373

Jakub Namysło DZD.343

Julia Dębska DZD.520

Karina Kostevka DZD.518

Klaudia Molenda DZD.517

Kuba Węglarz DZD.954

Laura Gierek DZD.344

Laura Łazarska DZD.179

Maja Mularska DZD.1116

Maksymilian Patyk DZD.955

Marcel Kozub DZD.180

Mark Bodnarskiy DZD.345

Marlena Kozłowska DZD.956

Maryna Bendiak DZD.957

Matvii Vasylykivskiy DZD.515

Nathaniel Zawisza DZD.514

Oliwia Zadecka DZD.944

Oskar Kozyra DZD.767

Pola Piłta DZD.346

Pola Wójcik DZD.958

Remigiusz Dronia DZD.959

Róża Królikowska DZD.347

Stanisław Jadwidziak DZD.694

Tytus Radzimir Leszczyński Toboła DZD.799

Victor Napierała DZD.1208

Wiktoria Lis DZD.784

Zuzanna Duszkiewicz DZD.348

Zuzanna Ślęzak DZD.349

Zuzia Olborska DZD.587

Alex Kożuch DZM.355

Amelia Słany DZM.311

Grzegorz Wójtowicz DZM.74

Helena Kozibąk DZM.246

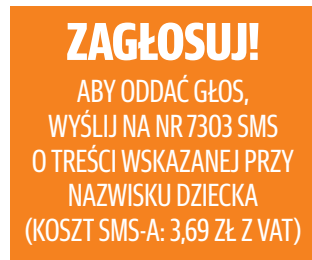
Julian Jodłowski DZM.681

Kevin Max Podraza DZM.747

Kuba Wlazło DZM.247

Laura Pauś DZM.789

Łucja Zeler DZM.249

Maja Smeja DZM.413

Marcel Szwed DZM.414

Marek Fluder DZM.248

Mateusz Dziub DZM.372

Michał Wadelski DZM.373

Mikołaj Mulka DZM.483

Piotr Burżak DZM.680

Sonia Krasowska DZM.638

Aleksander Niedosiół DZD.350

Amelia Michałowska DZD.181

Emilia Drabik DZD.351

Emilia Wrobel DZD.182

Eva Litvinienko DZD.960

Gabriel Niedosiół DZD.352

Grzegorz Fundakowski DZD.785

Hanna Drabczyk DZD.1170

Hannah Murray DZD.353

Igor Kurpas DZD.183

Igor Twardosz DZD.584

Izabella Słany DZD.582

Jagoda Maćkowiak DZD.1071

Jakub Białoń DZD.354

Julia Michałowska DZD.184

Kacper Sikora DZD.1297

Kacper Wasiak DZD.185

Kornelia Iwanowicz DZD.1119

Krystian Smoter DZD.186

Laura Fluder DZD.581

Lenka Wypych DZD.1169

Małgosia Majcher DZD.1236

Maria Sojka DZD.961

Mateusz Broda DZD.578

Melania Biela DZD.725

Michalina Sójka DZD.923

Mikołaj Kilian DZD.726

Milena Nycek DZD.962

Nadia Wypych DZD.1168

Natalia Kucz DZD.355

Nikodem Fluder DZD.576

Olaf Mych DZD.356

Olivier Skrobek DZD.963

Oliwia Parczyk DZD.357

Rafał Szula DZD.1121

Robert Burżak DZD.964

Szymon Długosz DZD.215

Szymon Osetek DZD.188

Tymoteusz Styrzula DZD.1001

Zuzanna Kobiela DZM.567

Zuzanna Wadelska DZD.727

Alan Pęczak DZM.829

Aleksander Płociennik DZM.250

Aleksander Podjacki DZM.639

Aurelia Maciejnas DZM.251

Emilia Ryszka DZM.640

Filip Toczkowski DZM.252

Franciszek Burek DZM.137

Franciszek Zajązkowski DZM.484

Grzesiu Wysocki DZM.33

Jason Kuraszkiewicz DZM.253

Julia Soczyńska DZM.682

Julianna Warynica DZM.312

Kacper Kołtonik DZM.75

Karol Grodkowski DZM.34

Khloe Janoszka DZM.415

Krzysztof Ziemoński DZM.485

Laura Sikora DZM.166

Liliana Sroczyńska DZM.313

Martyna Jakubczak DZM.557

Michalina Copik DZM.254

Olivier Raksimowicz DZM.598

Paweł Ryszka DZM.675

Pola Wojas DZM.486

Wiktor Ciodyk DZM.571

Zofia Matynia DZM.542

Agata Larisz DZD.358

Alex Lebek DZD.565

Alicja Hołowińska DZD.1122

Anastazja Getka DZD.562

Anfisa Herliakh DZD.189

Antonina Bera DZD.1237

Antonina Panicz DZD.211

Antonina Piecka DZD.190

Antos Kołodziej DZD.1030

Bartek Krauz DZD.993

Bartłomiej Sobczak DZD.546

Bartosz Biskup DZD.997

Dawid Gawoł DZD.1167

Dominik Jasiński DZD.1031

Dominik Libor DZD.359

Ewelina Larisz DZD.360

Ignacy Pilat DZD.192

Igor Stawiarz DZD.1032

Jakub Augustyniak-Furga DZD.805

Jakub Gacmenga DZD.545

Jakub Lis DZD.1123

Jan Borowiak DZD.1292

Jan Jasiński DZD.193

Jan Marcisz DZD.965

Karolina Copik DZD.544

Karolina Kędzierska DZD.797

Krystyna Biskupek DZD.1044

Lena Augustyniak-Suszańska DZD.806

Lena Dyląg DZD.361

Lena Sroczyńska DZD.543

Łukasz Łokietek DZD.200

Maja Wądołowska DZD.194

Maja Zając DZD.362

Marcin Otrębski DZD.541

Maria Szczepańska DZD.531

Mia Komander DZD.1238

Mia Krumpiec DZD.966

Michał Sobczak DZD.535

Michalinka Czopek DZD.534

Mikołaj Burdziński DZD.1042

Milena Irek DZD.1124

Milena Wodeńko DZD.540

Nadia Mirga DZD.967

Nela Kruszyńska DZD.217

Nikola Zając DZD.363

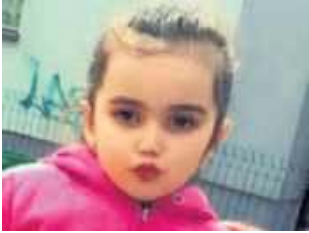
Olga Burdzińska DZD.1033

Oskar Dbala DZD.796

Robert Sobczak DZD.542

Semiliana Mirga DZD.1136

Szymon Mik DZD.1125

Tymon Sikorski DZD.196

Aby oddać głos, wyślij na nr **7303** SMS o treści wskazanej przy nazwisku dziecka (koszt SMS-a: 3,69 zł z VAT)

Dziennik Zachodni
Czwartek, 23.11.2023

Wiktor i Magdalena Piel DZD.421

Wiktor Kurzak DZD.693

Wojciech Bąk DZD.810

Zofia Łokietek DZD.197

Zuzanna Jasińska DZD.198

Zuzia Zawadzka DZD.1045

Aaron Urbaniak DZM.92

Aleksander Pucka DZM.558

Antoni Flasz DZM.400

Emilia Englart DZM.255

Karol Pudelko DZM.559

Karolek Szulkin DZM.641

Laura Majewska DZM.487

Lena Ciok DZM.560

Lila Smulek DZM.86

Maja Łopacka DZM.642

Marietta Haczek DZM.591

Michalina Wróbel DZM.256

Nadia Pająk DZM.683

Pola Parcia DZM.524

Stanisław Szwajcowski DZM.643

Szymon Gawlina DZM.93

Amelia Pietraszko DZD.34

Amelia Zając DZD.779

Antosia Garus DZD.204

Bruno Grzybowski DZD.255

Dobrawa Jenkner DZD.778

Fabian Sobczyk DZD.679

Franciszek Pilarz DZD.807

Hanna Staniucha DZD.40

Iga Grasiak DZD.364

Ivan Puka DZD.812

Jakub Szymoszek DZD.1005

Jasmin Kural DZD.728

Julia Laprus DZD.802

Kaja Filapek DZD.1287

Karolina Adamus DZD.205

Kornelia Adamus DZD.206

Lena Staniucha DZD.41

Lenka Hazuka DZD.974

Michał Majewski DZD.813

Milena Koźlik DZD.262

Nela Pękala DZD.972

Oskar Górniak DZD.365

Paulina Szymoszek DZD.1046

Paweł Pucka DZD.1034

Pola Kwasiak DZD.432

Sergiusz Dziech DZD.1197

Tymoteusz Adamus DZD.207

Tymoteusz Parcia DZD.801

Vitalii Puka DZD.814

Wiktor Więcek DZD.3

Zofia Gawlas DZD.1223

Zuzanna Kozielecka DZD.973

Zuzanna Parcia DZD.800

Hanna Mordoń DZM.790

Kacper Urowski DZM.89

Liliana Jagieła DZM.257

Maksymilian Pazgan DZM.535

Mikołaj Ramut DZM.258

Szymon Łysko DZM.374

Zuzanna Król DZM.561

Amelka Balcarek DZD.1166

Brajan Wielebiński DZD.42

Gabriel Kler DZD.43

Iga Kucharczyk DZD.556

Jadwiga Zdunek DZD.815

Marcelina Tarasiuk DZD.1047

Michalina Pyda DZD.559

Michaś Wietrzny DZD.44

Nadia Honc DZD.816

Oskar Matejko DZD.563

Zofia Tarasiuk DZD.817

Zosia Szymańska DZD.971

Adas Kozłowski DZM.259

Franciszek Bot DZM.488

Gabriel Lubkiewicz DZM.375

Hanna Płoszaj DZM.523

Jagoda Żero DZM.489

Jaśmina Giedła DZM.138

Kacper Kruk DZM.335

Kinga Wojciechowska DZM.490

Ksawery Wisniewski DZM.376

Laura Nowak DZM.644

Lena Biwan DZM.402

Leon Czepiec DZM.645

Liwia Kaliciak DZM.377

Łucja Łasak DZM.686

Maja Trybała DZM.700

Maksymilian Błaśnik DZM.530

Matylda Frejowska DZM.139

Michał Irzyk DZM.491

Natan Żaba DZM.573

Nikodem Pawelkiewicz DZM.378

Nikodem Szata DZM.684

Oliwia Garnarczyk DZM.646

Aby oddać głos, wyślij na nr **7303** SMS o treści wskazanej przy nazwisku dziecka (koszt SMS-a: 3,69 zł z VAT)

Dziennik Zachodni
Czwartek, 23.11.2023

Paweł Koźma DZM.401

Tymoteusz Jeszke DZM.260

Wiktoria Bogdan DZM.685

Zofia Kędra DZM.433

Zuzanna Nabrdalik DZM.492

Paweł Kwas DZD.1117

Amanda Bierońska DZD.45

Anastazja Jędrzejczyk DZD.1239

Anna Kuzmenko DZD.818

Antoni Pawlak DZD.564

Arina Kuzmenko DZD.819

Bartosz Kleszcz DZD.589

Blanka Bodziony DZD.729

Bronisława Sołtysik DZD.566

Damian Caba DZD.568

Dorian Kreła DZD.237

Eliza Jarczyk DZD.786

Emilia Golańska DZD.366

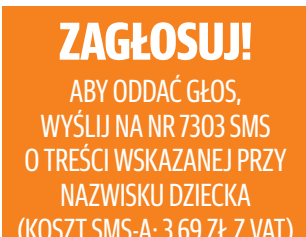
Franciszek Zuwałski DZD.569

Igor Kipigroch DZD.1165

Julia Kleszcz DZD.592

Julia Sakowska DZD.975

Julia Wylon DZD.998

Kacper Kipigroch DZD.1164

Kornelia Szlachta DZD.686

Krystyna Fursa DZD.46

Laura Jarczyk DZD.367

Lena Slezak DZD.820

Leon Gurbala DZD.1043

Liliana Piechowicz DZD.368

Liwia Wachowicz DZD.821

Łucja Bil DZD.682

Marcel Maciejewski DZD.47

Mateusz Kleszcz DZD.594

Michalina Irzyk DZD.822

Michalina Kubiak DZD.823

Michalina Łońska DZD.369

Mikołaj Wrotniak DZD.599

Milena Sakowska DZD.976

Milena Tomecka DZD.600

Miłosz Błaśnik DZD.983

Nadia Bierońska DZD.48

Natalia Radziszewska DZD.601

Nicola Sznerys DZD.824

Nikola Bąkowska DZD.1163

Oliwier Bieroński DZD.49

Oliwier Jagiełło DZD.1209

Oliwier Owczarek DZD.661

Oskar Wisniewski DZD.730

Paulina Swoboda DZD.370

Piotr Siwczyk-Seltman DZD.691

Przemysław Wewior DZD.602

Szymon Wojciechowski DZD.825

Tymon Kotuła DZD.603

Weronika Tomecka DZD.604

Żaklina Szlachta DZD.685

Zosia Warwas DZD.605

Alicja Kowalczyk DZM.687

Alicja Przeczek DZM.340

Amelia Franek DZM.140

Amelia Głabek DZM.493

Amelia Tomica DZM.647

Antonina Cieślar DZM.261

Daniel Klepacki DZM.562

Emilia Bargiel DZM.94

Gabriela Macura DZM.36

Hanna Michalik DZM.416

Hanna Wienczek DZM.379

Iga Kania DZM.262

Igor Gałuszka DZM.494

Jakub Chudyk DZM.141

Jakub Maślanka DZM.587

Jan Buchta DZM.314

Julia Wisła DZM.263

Liwia Adamczyk DZM.76

Maja Głabek DZM.495

Maja Krężelok DZM.648

Marcel Krężelok DZM.649

Mia Gałuszka DZM.597

Michał Jakubczyk DZM.496

Mikołaj Lorek DZM.497

Oskar Duraj DZM.650

Santiago Rygiel Witzlak DZM.498

Sylwester Staniek DZM.651

Tomasz Jędrzejek DZM.688

Wiktoria Mazurek DZM.264

Zofia Staroń DZM.417

Zuzanna Sikora DZM.265

Anastazja Żmijewska DZD.1162

Antoni Pisarkiewicz DZD.50

Diana Porębska DZD.606

Emilia Cieślar DZD.607

Emilia Śliwka DZD.826

Franciszek Łach DZD.212

Gabriel Jakubczyk DZD.827

Aby oddać głos, wyślij na nr **7303** SMS o treści wskazanej przy nazwisku dziecka (koszt SMS-a: 3,69 zł z VAT)

Dziennik Zachodni
Czwartek, 23.11.2023

Hanna Łach DZD.51

Jagoda Mokrzycka DZD.371

Jan Maślanka DZD.1048

Jerzy Borowski DZD.52

Julia Andrzejczak DZD.1198

Julia Wilkosz DZD.372

Lara Bury DZD.608

Lena Kolder DZD.609

Lena Stebel DZD.828

Leo Gałuszka DZD.829

Leon Staroń DZD.787

Lilianna Dopart DZD.374

Marzena Francuz DZD.53

Michelle Stawarska DZD.234

Mikołaj Rogacki DZD.1240

Nadia Adamczyk DZD.54

Oliver Bury DZD.610

Oliwier Cieślak DZD.271

Selena Tomica DZD.1161

Stanisław Łach DZD.55

Zofia Krzemppek DZD.830

Zuzanna Krzemppek DZD.992

Amelia Leciak DZM.822

Amelia Wójcik DZM.77

Aniela Gieroń DZM.776

Brayan Ślusarczyk DZM.499

Dawid Szczerbak DZM.397

Filip Pniak DZM.37

Hanna Palimąka DZM.528

Jakub Muchla DZM.142

Jan Tomza DZM.527

Julia Olesiak DZM.764

Konstanty Szczerbak DZM.99

Liwia Polanowicz DZM.83

Maksym Bekus DZM.567

Nela Szymanek DZM.396

Nikodem Bugaj DZM.652

Nikodem Łagiewka DZM.566

Nikola Stachowicz DZM.434

Oliwia Kluźniak DZM.338

Pola Amelia Bartnik DZM.663

Stanisław Haber DZM.143

Szymon Drobnik DZM.709

Szymon Najgebauer DZM.526

Tadeusz Swoboda DZM.500

Zofia Kalka DZM.56

Zofia Nocui DZM.398

Zosia Czerwik DZM.102

ona

- S T R O N A K O B I E T -

Mocna strona kobiet

czytaj

stronakobiet.pl

Zuzanna Jędrzyak DZD.281

Aleksander Danowski DZM.38

Franek Operskalski DZM.144

Jerzy Sinka DZM.563

Julia Wajda DZM.828

Lena Nocoń DZM.39

Liliana Soremba DZM.501

Liliana Żebrowska DZM.394

Maja Kamrad DZM.502

Marta Jeutner DZM.395

Nikodem Koziołek DZM.40

Oliwia Książek DZM.503

Oliwia Mędrzak DZM.84

Pascal Stankiewicz DZM.267

Rozalia Merta DZM.653

Wojciech Polok DZM.504

Adrian Soremba DZD.842

Alicja Kurpias-Merta DZD.1051

Alicja Siegert DZD.843

Amelia Buszko DZD.615

Emilia Kuchta DZD.763

Emilia Skowronek DZD.291

Fabian Piegza DZD.845

Filip Pleban DZD.56

Gabriel Nocoń DZD.62

Jan Merta DZD.1052

Kamil Ćwik DZD.616

Ksawery Soremba DZD.846

Lena Salamon DZD.376

Leon Wajda DZD.1293

Maja Brzozowska DZD.847

Maja Drabczyk DZD.1036

Marcelina Dusza DZD.666

Mateusz Osmólski DZD.617

Michał Nocoń DZD.65

Michalina Grzybek DZD.377

Michalina Wróblewska DZD.33

Mikołaj Dusza DZD.667

Mikołaj Skowronek DZD.290

Milena Cziura DZD.68

Nadia Gluck DZD.618

Nell Grochla DZD.1156

Nikolas Małyska DZD.740

Oliwia Skowronek DZD.289

Olivier Wiśniewski DZD.378

Paweł Wrzeszcz DZD.969

Rafał Nocoń DZD.69

Stanisław Merta DZD.1053

Adela Słomian DZM.268

Alicja Płonka DZM.41

Antonina Golis DZM.654

Bartosz Dylewski DZM.734

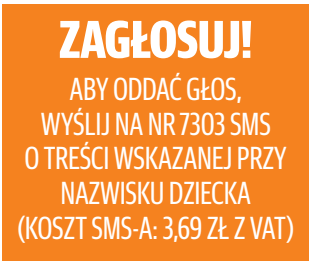
Blanka Maźniak DZM.765

Dawid Paciepnik DZM.767

Dominik Ściebura DZM.701

ZAGŁOSUJ!
ABY ODDAĆ GŁOS,
WYŚLIJ NA NR 7303 SMS
O TREŚCI WSKAZANEJ PRZY
NAZWISKU DZIECKA
(KOSZT SMS-A: 3,69 ZŁ Z VAT)

Klara Budziszewska DZM.674

Kornelia Stasiak DZM.689

Lena Marchwińska DZM.656

Liam Lizurej DZM.532

Maciej Łyżniak DZM.766

Marcelina Prubant DZM.505

Marcin Rębielak DZM.534

Nikodem Gałbas DZM.810

Pola Toll DZM.145

Tymoteusz Drózdź DZM.657

Wiktor Stróżyński DZM.564

Wiktoria Bajdowska DZM.529

Zofia Gałęzewska DZM.418

Zofia Magdziarz DZM.792

Staś Ryś DZM.735

Alicja Rychter DZD.72

Anastasia Wręczycka DZD.982

Anastazja Kędziora DZD.379

Antoni Marcińczak DZD.1243

Antoni Pasięka DZD.741

Benjamin Kędziora DZD.380

Bianka Słomian DZD.620

Dawid Ruszewski DZD.621

Aleksander Pasięka DZD.619

Filip Kochel DZD.622

Franciszek Piechurski DZD.849

Hanna Cieślak DZD.1054

Hanna Pasięka DZD.623

Julia Marcińczak DZD.1244

Julia Morika DZD.850

Kacper Konc DZD.1055

Karol Kandora DZD.624

Leila Abdulhamid DZD.1245

Łucja Płonka DZD.74

Martyna Kozieł DZD.1180

Mikołaj Lipka DZD.1279

Nadia Pasięka DZD.742

Natalia Grzesiak DZD.664

Nikola Drózdź DZD.1179

Otylia Kędziora DZD.382

Aby oddać głos, wyślij na nr 7303 SMS o treści wskazanej przy nazwisku dziecka (koszt SMS-a: 3,69 zł z VAT)

Dziennik Zachodni
Czwartek, 23.11.2023

Zofia Dyngus DZD.851

Zofia Mońka DZD.852

Bruno Pietrzyk DZM.506

Dominika Bodora DZM.768

Leon Wiora DZM.347

Magdalena Piecka DZM.380

Magdalena Pyka DZM.269

Maja Kosińska DZM.270

Oliver Świerc DZM.42

Piotr Rajner DZM.381

Rozalia Dobrzyńska DZM.43

Szymon Strzelczyk DZM.78

Zosia Golasz DZM.382

Zuzanna Loose DZM.146

Agata Opuchlik DZD.625

Alicja Sowa DZD.81

Antoni Pietras DZD.1294

Bartosz Preg DZD.853

Daniil Kralich DZD.1224

Igor Kłosek DZD.1222

Izabela Chucher DZD.626

Jan Pietras DZD.1295

Kacper Cieślík DZD.854

Kajetan Ossowski DZD.743

Michalina Pietras DZD.1296

Natalia Stargala DZD.627

Paulina Wieczorek DZD.84

Wiktoria Słota DZD.745

Dorian Sopata DZM.658

Ignacy Pukocz DZM.659

Kaja Gruzal DZM.147

Lena Ludwik DZM.271

Maksio Kulik DZM.272

Martyna Sobolak DZM.44

Nikodem Snopek DZM.690

Oliver Kaletta DZM.507

Paweł i Artur Sikora DZM.430

Tobiasz Sakwerda DZM.691

Vivieen Hellmann DZM.273

Aleksandra Cieśliewicz DZD.383

Alicja Czerw DZD.94

Alicja Małek DZD.1246

Alicja Morawiec DZD.384

Dagmara Świłała DZD.97

Diana Kotowska DZD.106

Dominik Bartkowiak DZD.628

Emilka Sobolak DZD.107

Hanna Broy DZD.856

Jan Cedro DZD.1178

Julia Bończyk DZD.1221

Karol Sadowski DZD.108

Laura Górniok DZD.401

Liliana Dreja DZD.386

Liliana Radwańska DZD.387

Lily Kaletta DZD.857

Maja Kužel DZD.629

Maja Traczykiewicz DZD.1247

Maksymilian Obrzud DZD.746

Marysia Sopata DZD.1056

Mikołaj Orszulik DZD.218

Monika Cieśliewicz DZD.388

Nadia Toporska DZD.675

Nina Broy DZD.858

Oliwier Galata DZD.115

Paulina Galata DZD.214

Przemysław Bobrzyk DZD.859

Szymon Michałowski DZD.389

Wiktoria Pietryga DZD.119

Zlata Trekurova DZD.399

Aleksander Wojciechowski DZM.508

Alexander Urbańczyk DZM.79

Emilia Blumberg DZM.660

Jakub Gocyla DZM.274

Jakub Świniarski DZM.275

Kacperek i Oskarek Żelezik DZM.431

Klara Suflita DZM.276

Lena Drażkiewicz DZM.661

Nikodem Marchewka DZM.419

Pola Duda DZM.509

Rozalia Świerdza DZM.45

Stanisław Jawura DZM.277

Antoni Kołodziej DZD.390

Franciszek Sosna DZD.391

Kaja Siemion DZD.630

Martyna Lamch DZD.631

Michalina Migoń DZD.1248

Mikołaj Kamiński DZD.632

Mikołaj Zemła DZD.633

Natalia Konopka DZD.634

Ola Długosz DZD.860

Oliwier Żelezik DZD.635

Paulina Bieniek DZD.1270

Weronika Stachera DZD.1217

Adam Lubiński DZM.590

Antonina Stańczyk DZM.755

Emilka Krakowska DZM.420

Aby oddać głos, wyślij na nr 7303 SMS o treści wskazanej przy nazwisku dziecka (koszt SMS-a: 3,69 zł z VAT)

Dziennik Zachodni
Czwartek, 23.11.2023

Filip Wita DZM.795

Hanna Wojciech DZM.662

Igor Rozmus DZM.510

Jagoda Noworyta DZM.692

Jan Siuta DZM.383

Maksymilian Frydecki DZM.384

Paweł Fydrych DZM.511

ZAGŁOSUJ!
ABY ODDAĆ GŁOS,
WYŚLIJ NA NR 7303 SMS
O TREŚCI WSKAZANEJ PRZY
NAZWISKU DZIECKA
(KOSZT SMS-A: 3,69 ZŁ Z VAT)

Tomasz Kokot DZM.278

Wiktoria Sinka DZM.599

Wojtek Kempka DZM.279

Agata Pyrtek DZD.862

Aleksander Machnik DZD.687

Aleksandra Siuta DZD.744

Brayan Lesniewski DZD.636

Franciszek Młynarski DZD.129

Gaja Matula DZD.637

Halina Groś DZD.638

Iga Bierczak DZD.1218

Jan Obetkon DZD.1301

Katarzyna Bednarczyk DZD.748

Konrad Kucharski DZD.1195

Liliana Matula DZD.874

Maja Bodziony DZD.132

Maria Kania DZD.639

Miłosz Rejman DZD.1037

Nikola Sciga DZD.640

Rozalia Szyszka DZD.641

Tymoteusz Kapias DZD.788

Wiktor Białorucki DZD.747

Wiktor Wróbel DZD.642

Alexander Maciañtowicz DZM.149

Antonina Kajstra DZM.46

Leonardo Colzani DZM.47

Liliana Kowol DZM.804

Oliwia Psota DZM.827

Sara Michalczyk DZM.150

Zuzanna Knihinicka DZM.305

Dominik Żurek DZD.875

Dominika Czysz DZD.1249

Eliza Kodura DZD.135

Emilia Jakubczyk DZD.1038

Estera Popela DZD.1039

Jakub Jakubczyk DZD.1040

Julia Czech DZD.139

Karol Popela DZD.1015

Laura Mierzwa DZD.392

Laura Sbeczka DZD.393

Leon Ludziejewski DZD.394

Łucja Kodura DZD.141

Marcelina Świątek DZD.1057

Nicola Stania DZD.643

Paulina Kuźnik DZD.644

Paweł Wrzeński DZD.1058

Sandra Piechula-Kapelska DZD.701

Tomasz Syjud DZD.1302

Zofia Jakubczyk DZD.1016

Zuzanna Stania DZD.645

Antonina Ptak DZM.541

Antoś Halfar DZM.531

Dominik Przewłocki DZM.163

Edyta Pawlucy DZM.512

Emilia Walerczak DZM.796

Leon Kuik DZM.513

Lilianna Oporska DZM.151

Maria Niemczyk DZM.436

Michalina Wawrzynek DZM.164

Nikodem Tomaszek DZM.333

Olga Wojtas DZM.280

Oliwier Hońca DZM.435

Stanisław Kubek DZM.315

Wiktoria Wyporska DZM.437

Wojciech Koluch DZM.316

Wojciech Wesoly DZM.385

Aleksander Halfar DZD.1013

Blanka Halfar DZD.1014

Dominik Nowakowski DZD.142

Emilia Kubek DZD.804

Filip Salamon DZD.1250

Igor Bober DZD.145

Julia Nowakowska DZD.148

Karolina Kwoska DZD.1059

Ksawier Oporski DZD.1060

Lena Majsiuk DZD.1061

Oliwia Jabłońska DZD.750

Szymon Felski DZD.1227

Wiktor Słężak DZD.803

Wiktoria Guzior DZD.996

Aleksander Głodek DZM.514

Aleksandra Jóźwiak DZM.515

Antonina Pawlik-Piecha DZM.421

Bianka Wojciechowska DZM.516

Cezary Adamek DZM.281

Dominik Miler DZM.536

Emilia Kowalczyk DZM.282

Franciszek Żydek DZM.741

Aby oddać głos, wyślij na nr 7303 SMS o treści wskazanej przy nazwisku dziecka (koszt SMS-a: 3,69 zł z VAT)

Dziennik Zachodni
Czwartek, 23.11.2023

Helena Kuta DZM.565

Julianna Kwiatkowska DZM.574

Lena Sławańska DZM.283

Leon Skowronek DZM.797

Liliana Pokorska DZM.736

Lilianna Burczyk DZM.798

Maja Skopowska DZM.152

Maksymilian Dyrda DZM.153

Marlena Zielonka DZM.750

Martyna Cieśla DZM.284

Michalinka Kołodziej DZM.328

Milena Sus DZM.386

Milena Woś DZM.809

Miłosz Bartocha DZM.285

Miłosz Jarzombek DZM.517

Nadia Zielonka DZM.799

Natalia Fronczek DZM.745

Natan Janecki DZM.286

Sara Warchol DZM.287

Szymon Smodij DZM.664

Szymon Żydek DZM.742

Tomasz Horoba DZM.387

Weronika Marzec DZM.165

Zuzanna Nowak DZM.693

Aleksander Świerc DZD.876

Alicja Wykowska DZD.395

Amelia Dragon DZD.1177

Caspian Cichocki DZD.152

Christina Kougioumtzaki DZD.155

Christos Kougioumtzakis DZD.158

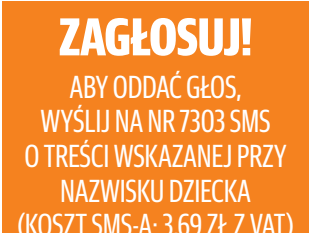
Daniela Bialas DZD.1193

Emilia Skwara DZD.1176

Faustynka Kowalska DZD.654

Hanna Bola DZD.1062

Iga Plucińska DZD.1210

Ignacy Wręczycki DZD.646

Jakub Mika DZD.749

Jan Warchol DZD.1063

Julia Domańska DZD.396

Julia Kadłubek DZD.163

Julia Kandzia DZD.1251

Kacper Mika DZD.789

Lena Bytom DZD.397

Liwia Brol DZD.652

Łucja Wręczycka DZD.649

Magdalena Horoba DZD.751

Marcelina Krzywania DZD.1134

Maria Kougioumtzaki DZD.165

Michał Rogocz DZD.1064

Milena Opara DZD.790

Milenka Słowik DZD.877

Oliver Sus DZD.752

Oliwia Wykowska DZD.398

Piotr Lora DZD.400

Sebastian Krawczyk DZD.647

Szymon Kot DZD.1065

Tomasz Sławiński DZD.792

Vanessa Warchoł DZD.648

Wojciech Panek DZD.1252

Zuzanna Sosnowska DZD.1253

Antoni Cygan DZM.422

Antoni Strof DZM.800

Borys Otwinowski DZM.288

Brajan Weideman DZM.694

Dominika Nowotny DZM.289

Emilia Ryszka DZM.778

Igor Szegliński DZM.80

Jakub Szewczyk DZM.326

Jowita Gluza DZM.665

Julia Żurawiecka DZM.695

Kacper Kołek DZM.290

Kacper Sosna DZM.388

Lara Spandel DZM.584

Maja Mitko DZM.154

Maksymilian Wronka DZM.291

Mikołaj Klonowski DZM.423

Nela Sagan DZM.155

Oliwia Kocur DZM.292

Oliwier Fraj DZM.2

Przemysław Powietrzyński DZM.429

Wojtuś Weiner DZM.666

Adrian Wawrosz DZD.402

Agata Makowska DZD.1142

Ali Youssef DZD.650

Amelia Mandel DZD.403

Amelia Sosna DZD.1067

Artur Stolarczyk DZD.168

Dorota Wawrosz DZD.404

Elżbieta Baranek DZD.674

Emilia Sachs DZD.651

Fabian Łyczko DZD.1

Filip Bulanda DZD.1298

Jan Jochem DZD.753

Jan Skrzyszowski DZD.170

Kacper Glenc DZD.1069

Aby oddać głos, wyślij na nr 7303 SMS o treści wskazanej przy nazwisku dziecka (koszt SMS-a: 3,69 zł z VAT)

Dziennik Zachodni
Czwartek, 23.11.2023

Laura Bentkowska DZD.878

Marcelina Magoń DZD.655

Miłosz Kurzydem DZD.547

Nadia Pawelec DZD.548

Nikola Mętlewicz DZD.1070

Olimpia Mętlewicz DZD.1072

Paweł Mielek DZD.879

Róża Wawrosz DZD.798

Sebastian Wolny DZD.1076

Seweryn Krajewski DZD.406

Szymon Falkowski DZD.549

Szymon Łyczko DZD.2

Tymoteusz Wolny DZD.1084

Vanessa Mętlewicz DZD.171

Viktoria Sosna DZD.1089

Weronika Sachs DZD.550

Aleksander Książek DZM.667

Alina Kukula DZM.518

Antoni Kowalczyk DZM.801

Cezary Grajdek DZM.293

Diana Bednarz DZM.802

Hanna Paciej DZM.544

Jagoda Pasierb DZM.156

Jakub Parfian DZM.48

Laura Malinowska DZM.424

Laura Mularczyk DZM.389

Liliana Walczyk DZM.294

Maja Gubała DZM.295

Mikołaj Ławniczak DZM.81

Miłosz Partyka DZM.589

Natan Rogosz DZM.769

Nataniel Janicki DZM.568

Nikodem Kuźniak DZM.519

Nikodem Rybczyński DZM.572

Sviatoslav Derevenko DZM.220

Zuzanna Skalska DZM.296

Adam Blaut DZD.1254

Alan Kropisz-Wróblewski DZD.754

Aleksander Nowak DZD.551

Alicja Skalska DZD.552

Amelia Nowak DZD.553

Anastazja Książek DZD.880

Anna Frączek DZD.781

Filip Gubała DZD.554

Hanna Marzec DZD.755

Kacper Krogulec DZD.1268

Klara Kałużna DZD.990

Lena Drzazga DZD.176

TELEMAGAZYN

Twój wybór programów

czytaj
telemagazyn.pl

Aby oddać głos, wyślij na nr **7303** SMS o treści wskazanej przy nazwisku dziecka (koszt SMS-a: 3,69 zł z VAT)

Dziennik Zachodni
Czwartek, 23.11.2023

Dominika Seits DZD.1226

Emil Aleksander Tomana DZD.593

Emilia Gęga DZD.588

Emilia Potejko DZD.887

Emilia Szapert DZD.590

Emilia Zyzak DZD.867

Hanna Kasperek DZD.1018

Hanna Ryszka DZD.1118

Igor Widuch DZD.757

Jakub Stopka DZD.888

Jan Tadeusz Piotrowicz DZD.591

Joanna Satława DZD.595

Julia Gocławska DZD.1282

Julia Stokłosa DZD.759

Kacper Sikora DZD.994

Karol Podgórny DZD.760

Kinga Stwora DZD.1283

Konrad Stwora DZD.1284

Krzysztof Bysko DZD.227

Laura Choraży DZD.1188

Laura Hutyra DZD.794

Lena Mikołajek DZD.596

Lena Żurek DZD.597

Leon Ryszka DZD.1120

Liliana Dziki DZD.890

Maja Kudzia DZD.891

Maria Mikołajek DZD.598

Mark Markovych DZD.761

Martyna Ryszka DZD.1189

Natalia Sikora DZD.892

Nela Czernek DZD.416

Nikola Sikora DZD.893

Szymon Tomana DZD.762

Victoria Marszałek DZD.1263

Weronika Bidelska DZD.894

Weronika Potejko DZD.895

Wiktor Kielbasa DZD.228

Wiktoria Bidelska DZD.897

Wiktoria Duraj DZD.203

Zofia Kłusak DZD.1126

Zuzanna Kłusak DZD.1127

Zuzanna Mika DZD.229

Alan Pluta DZM.157

Aleks Bogacki DZM.808

Amelia Jorg DZM.390

Amelka Sobota DZM.49

Anastazja Donocik DZM.668

Dawid Doliński DZM.770

Hanna Fura DZM.586

Ignacy Kokott DZM.771

Igor Głowacki DZM.50

Jowita Traciłowska DZM.803

Kacper Noga DZM.696

Kevin Ptoszek DZM.580

Klara Szczepańska DZM.730

Krzysztof Paszek DZM.669

Ksawery i Nikodem Cyranek DZM.807

Laura Kalus DZM.158

Lena Antczak DZM.772

Lena Zdunek DZM.737

Lilianka Staniszevska DZM.569

Mateusz Klonek DZM.743

Mateusz Krzak DZM.670

Matylda Debudaj DZM.773

Mia Rusajczyk DZM.738

Michał Balewski DZM.748

Milena Pasja DZM.393

Oskar Sulicki DZM.671

Szymon Staier DZM.774

Wiktor Nowak DZM.775

Wojciech Jankowiak DZM.540

Zuzanna Kleczka DZM.754

Zuzanna Sarek DZM.592

Adrian Wybrański DZD.883

Alan Ptoszek DZD.1096

Aleksander Łebek DZD.1212

Amelia Grzybowska DZD.410

Amelia Halek DZD.411

Amelia Janas DZD.1186

Amelia Szeląg DZD.1175

Dariusz Balewski DZD.1280

Filip Rajtar DZD.884

Hania Wesoly DZD.1269

Jakub Binkowski DZD.1255

Jakub Brychcy DZD.1101

Jakub Pastuszka DZD.413

Jowita Grzyb DZD.1281

Julia Stępień DZD.570

Kamil Smykała DZD.1256

Krystian Furtak DZD.571

Laura Hoffmann DZD.658

Laura Sarek DZD.1105

Laura Wicher Wróblewska DZD.572

Lawinia Koczy DZD.1264

Lena Brzóska DZD.573

Lena Kozik DZD.659

Aby oddać głos, wyślij na nr **7303** SMS o treści wskazanej przy nazwisku dziecka (koszt SMS-a: 3,69 zł z VAT)

Dziennik Zachodni
Czwartek, 23.11.2023

Lena Sobota DZD.195

Leon Wesoly DZD.1257

Lilianna Koczy DZD.1265

Maja Klucznik DZD.412

Marcel Garcorz DZD.1106

Milena Jankowiak DZD.791

Natalia Gryga DZD.199

Natalia Pastuszka DZD.414

Nikola Gwóźdź DZD.672

Oliwia Olejniczak DZD.1187

Oliwia Patalong DZD.1114

Oliwia Wycislik DZD.697

Oliwka Julka Łucja Lytek DZD.1258

Oskar Filipowski DZD.1259

Paula Rutkowska DZD.575

Seweryn Nowak DZD.1213

Wiktoria Halek DZD.221

Aleksander Białoń DZM.297

Amelia Traczyk DZM.820

Antos Kluger DZM.298

Dominika Babkiewicz DZM.824

Franciszek Żukowski DZM.425

Franek Rygiel DZM.299

Gabriel Brzozowski DZM.593

Julia Łazarz DZM.317

Karolina Woźniak DZM.426

Kazimierz Pytelewski DZM.520

Klara Żimnicka DZM.159

Laura Echaust DZM.91

Laura Żyłowska DZM.160

Marcel Bittner DZM.391

Miłosz Pękala DZM.51

Nikodem Stasiorowski DZM.300

Olaf Traczyk DZM.821

Sebastian Grzebielec DZM.697

Tymon Luber DZM.570

Wiktor Misala DZM.318

Wiktoria Misala DZM.319

William Pasek DZM.739

Wojciech Turniak DZM.52

Zofia Scholz DZM.301

Alan Rygiel DZD.577

Aleksander Kubik DZD.1260

Alicja Kubik DZD.1261

Dawid Potorski DZD.579

Ewa Jakubczyk DZD.1017

Igor Pawlas DZD.768

Jakub Żyłowski DZD.222

Kacper Libuda DZD.925

Kacper Woźniak DZD.1214

Laura Łazarz DZD.580

Lena Zarębska DZD.583

Lenka Traczyk DZD.1288

Maciej Pająk DZD.201

Maja Bocianowska DZD.202

Maja Dębska DZD.223

Malwina Kozielska DZD.885

Michał Żyłowski DZD.224

Oktawia Juroszek DZD.946

Olivier Krawiec DZD.585

Fabian Chachura DZM.837

Adam Pinczer DZD.1332

Laura Maciejowska DZD.1310

Kuba Pawlak DZM.838

Scarlett Wermko DZM.847

Jakub Zieliński DZD.1320

Julia Kotuś DZD.1311

Kornelia Krzykowska DZD.1321

Maja Szymańska DZD.1309

Szymon Kotuś DZD.1312

Anastazja Gajek DZM.867

Maja Podkowiak-Sznajder DZM.848

Melania Pronobis DZM.849

Julia Pała DZD.1308

Leon Smozik DZM.854

Antonina Dębska DZD.1322

Leon Czech DZM.850

Natalia Wydra DZM.855

Leon Paszek DZD.1323

Tymon Paszek DZD.1324

Tymon Tomaszewski DZD.1313

Kornelia Siupka DZD.1307

Klara Smolorz DZM.856

Lilia Wesolowska DZM.839

Miłosz Henzel DZM.857

Stanisław Poloczek DZM.852

Dominika Rutkowska DZD.1314

Marlena Rutkowska DZD.1319

Andrzejek Ciolek DZD.1306

Zosia Ciolek DZD.1305

Leon Stawicki DZM.846

Sebastian Prukop DZM.841

Marianna Dąbrowska DZD.1334

Amelia Wyder DZD.1315

Blanka Lubaś DZM.842

Laura Janiszewska DZD.1333

Aby oddać głos, wyślij na nr **7303** SMS o treści wskazanej przy nazwisku dziecka (koszt SMS-a: 3,69 zł z VAT)

Dziennik Zachodni
Czwartek, 23.11.2023

Amadeusz Rybak DZM.868

Konrad Burda DZM.869

Filip Baran DZD.1304

Kornel Stencel DZD.1325

Marcel Mosoń DZD.1316

Miłosz Mosoń DZD.1326

Dawid Banach DZM.858

Ola Rubin DZM.840

Michał Banach DZD.1327

Nikodem Sitek DZD.1317

Nela Góraś DZM.859

Sara Ligocka DZM.843

Tymon Minkina DZM.853

Antonina Stacherska DZD.1331

Zuzia i Zosia Drzazga DZM.806

Eliza Guzy DZD.1330

Nikolas Jabłoński DZM.844

Jan Fornalkiewicz DZM.860

Franciszka Pukowiec DZM.861

Jakub Mainka DZM.862

Liwia Dymek DZM.845

Emilia Bulanda DZM.826

Laura Kielkowska DZM.870

Rozalia Wysocka DZM.863

Krzysztof Kłosok DZD.1328

Julia Piątkowska DZM.864

Nadia Kopciara DZD.1329

Joanna Pal DZM.851

Mariusz Juraszek DZM.865

Fabian Pluzek DZD.1303

Szymon Pal DZD.1318

Milena Paszek DZM.866

Nikodem Dyrda DZD.1271

Zuzanna Olczek DZM.207

Julia Krela DZD.1266

Franciszek Kończak DZD.1194

stronaZDROWIA

Czytaj dla zdrowia

czytaj

stronazdrowia.pl

Lena Pajor DZD.408

Lena Piechowska DZD.881

Luiza Jęderko DZD.409

Maja Kalecińska DZD.555

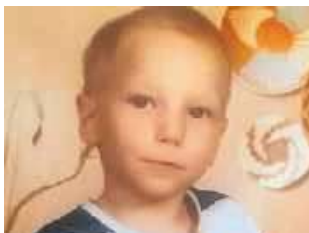
Maria Michno DZD.758

Mikołaj Gębala DZD.419

Milena Wilczura DZD.662

Miłosz Kropisz-Wróblewski DZD.756

Nikola Jamróz DZD.187

Oliwia Lis DZD.191

Paweł Ścibek DZD.557

Tomasz Grajdek DZD.558

Wiktoria Bobrzka DZD.984

Wiktoria Kropisz DZD.882

Zofia Błaut DZD.1219

Zuzanna Gębala DZD.418

Zuzanna Jęderko DZD.560

Aleksander Zyzak DZM.82

Alicja Borak DZM.53

Anna Wiktoria Kubasiak DZM.427

Antoni Kózka DZM.54

Eliza Wiewióra DZM.594

Jagoda Kadela DZM.302

Jakub Widuch DZM.392

Jan Stokłosa DZM.303

Kacper Stwora DZM.698

Lena Kupczak DZM.595

Lena Waligóra DZM.539

Liliana Cygoń DZM.578

Liliana Dygas DZM.161

Łucja Kubiesa DZM.522

Maja Ciupka DZM.596

Michał Kania DZM.428

Natalia Jurczak DZM.55

Nela Drewniak DZM.345

Nikodem Choraży DZM.740

Oliwia Mętel DZM.521

Oliwier Gburzyński DZM.304

Oskar Łudzeń DZM.308

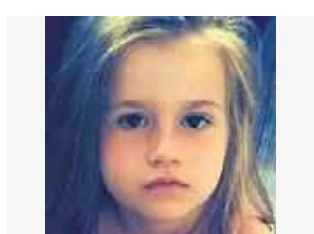
Weronika Baron DZM.162

Zaira Mansur DZM.699

Abian Mansur DZD.1174

Adriana Michulec DZD.1299

Aleksander Wesołowski DZD.225

Amelia Urbaś DZD.795

Antoni Miika DZD.226

Blanka Wisła DZD.1262

Dawid Stopka DZD.886

Aby oddać głos, wyślij na nr **7303** SMS o treści wskazanej przy nazwisku dziecka (koszt SMS-a: 3,69 zł z VAT)

Dziennik Zachodni
Czwartek, 23.11.2023

Ada Domagala DZD.1049

Alicja Świącik DZD.979

Amelia Kłosowicz DZD.977

Antoni Kubik DZD.458

Apolonia Ujma DZD.39

Bartosz Klimas DZD.1277

Bartosz Nowak DZD.1131

Denis Nowakowski DZD.1050

Emilka Klimas DZD.1278

Franciszek Krok DZD.769

Gabriel Pawlak DZD.611

Hanna Makowska DZD.612

Iga Szczepanczyk DZD.213

Igor Nalewajka DZD.38

Jagoda Kozik DZD.37

Jakub Nowak DZD.1130

Jan Zubert DZD.831

Julia Gruca DZD.278

Julia Kubat DZD.731

Julia Szymanek DZD.770

Kamil Ślęzak DZD.989

Kazimierz Szerbak DZD.274

Klaudia Kwarciak DZD.832

Kostian Gieroń DZD.1242

Laura Sobczyk DZD.613

Leon Kubat DZD.739

Liliana Hadryś DZD.732

Łucja Polanowicz DZD.209

Magdalena Zadyłak DZD.1181

Maja Wójcik DZD.833

Marcel Kluźniak DZD.36

Marcelinka Zadyłak DZD.1183

Martyna Żyła DZD.1300

Michalinka Zadyłak DZD.1182

Mikołaj Bekus DZD.1004

Mikołaj Dobrzański DZD.1129

Mikołaj Kmieć DZD.1035

Mikołaj Kwarciak DZD.838

Nadia Kubiak DZD.614

Natan Gielec DZD.970

Nikodem Jończyk DZD.839

Nikodem Kołodziejczyk DZD.733

Olaf Szczepanczyk DZD.208

Oliwka Magdziarz DZD.1003

Pola Koza DZD.35

Szymon Weźgowiec DZD.978

Wiktor Nowak DZD.375

Wiktor Weźgowiec DZD.841